

AZ IGLÓI

ÁG. HITV. EV. FŐGIMNÁZIUM

ÉRTESITŐJE

AZ 1907—908. TANÉVRŐL.

KÖZLI:

FISCHER MIKLÓS

IGAZGATÓ.

SZEPESI LAPOK NYOMDAVÁLLALAT IGLÓN

1908.

REV 85

REV 98

AZ IGLÓI
ÁG. HITV. EV. FŐGIMNÁZIUM
ÉRTESITŐJE

AZ 1907—908. TANÉVRŐL.

KÖZLI:

FISCHER MIKLÓS

IGAZGATÓ.

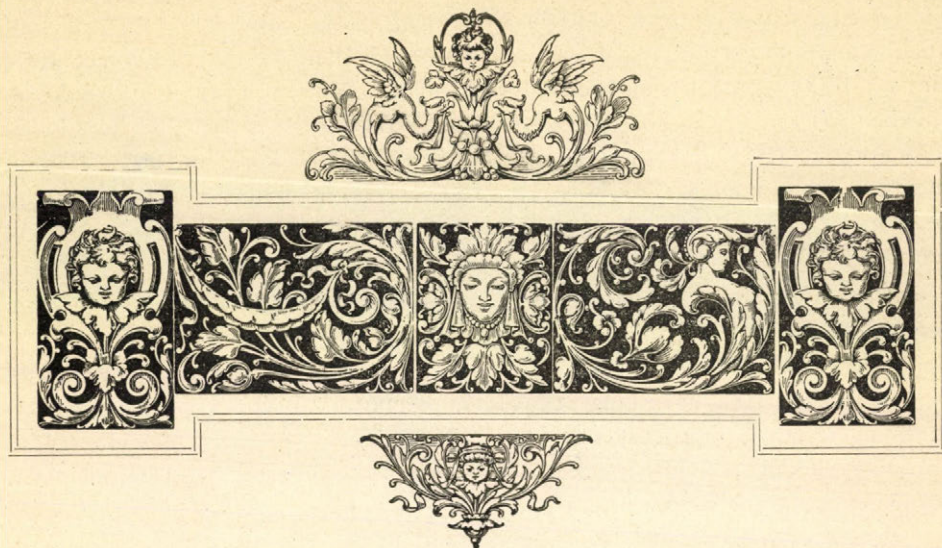
SZEPESI LAPOK NYOMDAVÁLLALAT IGLÓN

1908.

REV 98

REV 2010

I.

Adatok a főgimnáziumnak 1907—1908-ik tanévi történetéhez.

Az iglói ág. hitv. ev. főgimnázium beléletét az 1907—1908-ik iskolai évben is a komoly munka, a hű kötelességteljesítés és a buzgó, kitartó törekvés, jellemzik, hogy az intézet a tudás és érzés eleven erejével kitöltse az oktatás és nevelés azon kereteit, melyeket a magyar nemzet szent érdekei, a kultura fontos feladatai megszabnak, melyeket törvény és rendtartás kijelölnek.

A tanév lefolyásáról a következő fontosabb mozzanatokat emeljük ki:

A tanári karban annyiban állott be változás, hogy Thirring Gyula helyettes tanárt, ki ezen minőségben az 1905—1906. és 1906—1907. iskolai éveket töltötte főgimnáziumunkban, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr az államsegély ügyében kötött szerződésen alapuló jogánál fogva 1907. évi aug. 15-én, 85,559. sz. a. kelt rendelettel a természettan- földrajzi tanszékre rendes tanárnak nevezte ki intézetünkhöz.

Fábry Géza helyettes tanár, ki szintén két évet töltött főgimnáziumunkban, az előző 1906—1907. iskolai év végén távozván intézetünkből, a fentartó hatóság 1907. évi aug. 18-án tartott ülésében a helyettes tanári állásra egy iskolai évre Simonyi Győző tanárjelöltet választotta.

Még a szünetidőben, aug. 17-én intézte el a gimnáziumi tanács a tápintézet-i díjak elengedése végett benyújtott kérvényeket s dacára annak, hogy a drágasággal folyton emelkednek a tápintézetnek dologi kiadásai is, mégis a gimnáziumi tanács minden kérvényt tekintetbe vett és 25 tanulónak összesen 790 koronát engedett el az előirt díjából.

Főgimnáziumunk az utolsó tíz év alatt 294 tanulónak összesen 9889 koronát engedett el a tápintézeti díjakból, még pedig: az 1898—1899-ik tanévben 32 tanulónak 1024 kor.; az 1899—1900-ik tanévben 26 tanulónak 1064 kor.; az 1900—1901-ik tanévben 20 tanulónak 1708 kor.; az 1901—1902-ik tanévben 30 tanulónak 854 kor.; az 1902—1903-ik tanévben 38 tanulónak 1225 kor.; az 1903—1904-ik tanévben 33 tanulónak 956 kor.; az 1904—1905-ik tanévben 34 tanulónak 784 kor.; az 1905—1906-ik tanévben 26 tanulónak 652 kor.; az 1906—1907-ik tanévben 30 tanulónak 832 kor. és az 1907—1908-ik tanévben 25 tanulónak 790 koronát.

1907. évi aug. 31-én és szept. 1-én ejtettük meg a javító- és felvételi vizsgálatokat.

A vizsgák eredményéről a következőkben számolunk be:

Az 1906—1907-ik iskolai év végén megtartott osztályvizsgálatokon 35 tanuló nyert egy tantárgyból elégtelen osztályzatot.

Ezek közül a javító-vizsgálatokon kielégítő osztályzatot nyert 28, elégtelen osztályzatot 2 és a vizsgán nem jelent meg 5 tanuló.

Az előző tanévi osztályvizsgálatokon 29 tanuló két tantárgyból nyert elégtelen osztályzatot. A felekezeti főhatóság engedélyével megejtett javító vizsgálatokon 17-en kijavították osztályzatukat, nem javították ki 7-en és a vizsgán nem jelent meg 5 tanuló.

Az előző tanév végén egy vagy két tantárgyból javító vizsgálatra utasított 64 tanuló közül tehát kielégítő eredménnyel vizsgázott 45, osztályismétlésre utasítottatott 9 és a javító vizsgán nem jelent meg 10 tanuló.

Ugyanakkor négy polgári iskolai tanuló a tantervi különbözetből kielégítő eredménnyel felvételi vizsgálatot tett, egy reáliskolai tanuló kiegészítő vizsgálatot a latin nyelvből, egy gimnáziumi tanuló kiegészítő vizsgálatot a görög nyelvből és két tanuló magánvizsgálatot a VI. illetőleg a VII. osztály összes tantárgyaiból.

Szept. 1., 2., 3., 4. és 5-ik napjain folytak a beiratások. Összesen 391 tanulót irtunk be, 10-el többet mint az előző iskolai évben.

A beírt tanulóknak statisztikai viszonyait későbbi táblázatos kimutatások tüntetik fel. Ezen adatok kiegészítéseül említjük még, hogy a felgimnázium négy osztályába beírt 171 tanuló közül a görög tanfolyamban résztvett 67, a görög-pótló tanfolyamban pedig 104 tanuló; még pedig a görög nyelvet tanulta az V. osztályban 8, a VI.-ban 24, a VII.-ben 16 és a VIII.-ban 19 tanuló; a görög-pótló tantárgyakat tanulták az V. osztályban 23, a VI.-ban 28, a VII.-ben 29 és a VIII. osztályban 24-en.

Szeptember 6-án volt az iskolai évnek ünnepélyes megnyitása.

Megnyitó beszédében az igazgató fejtegetvén a középiskolai oktatásnak és nevelésnek magas sztos céljait, állam és társadalom érdekeinek szolgálatában teljesítendő fontos feladatait, az ifjúságnak a haza, az egyház, szüleik és saját maguk iránti köteleességeit, a tanulói pályán a haladásnak eszközeit, a boldo-

gulásnak föltételeit: a tanulókat komoly munkára, erkölcsi tisztaságuk, nemes kedélyük megőrzésére figyelmeztette, buzdította, serkentette.

A megnyitó ünnepély után, melyen a tanulóifjúságon kívül a tanári kar, a fentartó testület képviselői és számos szülő is megjelent, az osztálytanárok a tantermekben felolvasták és az ifjúságnak megmagyarázták főgimnáziumunk fegyelmi szabályait és a tanévi munka akadálytalan megkezdésére szükséges tudnivalókat.

A rendes tanítás szeptember 7-én vette kezdetét az állami tanterv alapján, melyet későbbi helyen óraszám és végzett tananyag szerint közlünk.

A tanári kar a kipróbált paedagogiai és didaktikai elvek alkalmazásával, a folyton szaporodó szemléltető eszközök igénybevételével, a tanítás terén szerzett gazdag tapasztalatainak felhasználásával kitartó munkában azon fáradozott, hogy a tanév tanulmányi sikere biztosíttassék.

Testületi értekezleteinek fontos tárgyát kepezték a kiszabott tananyag feldolgozásának módszertani követelményei, azon akadályok elhárításának eszközei, melyek az egyenletes, zavartalan haladást gátolni szokták, valamint a tanulók egyénisége, mely a sikeres oktatásnál tekintetbe veendő.

A túlterhelés mellőzése és a házi munkásság megkönnyítése érdekében a tanári kar törekvése odairányult, hogy a tanulók lehetőleg a tanórák alatt sajátítsák el a szükséges ismereteket, hogy azoknak célszerű magánolvasmányokkal való kibővítésére igénybe vegyék az intézetnek gazdag könyvtárait, hogy az írásbeli dolgozatoknak tárgya az osztályokban elvégzett, magyarázatokkal kellően megvilágított tananyag köréből vétessék s hogy az összefüggő nagyobb részek elvégzésével megtartott gyakori ismétlések megkönnyítsék a tanulók ismereteinek összefoglalását és ébrentartását. A tanultak bátor, értelmes, szabatos, folyékony előadására és írásban a szerzett ismereteknek tudatos és szabad felhasználására szoktatta a tanári kar az ifjúságot.

Atyai jóindulat, az ifjúság iránti szeretet volt a tanári testület munkájának irányítója; serkentő, buzdító, intő, feddő szavak, elismerés, dicséret, s ha annak szüksége fenforgott, szigorúság voltak eszközei.

A tanulmányi siker érdekében igénybe vette a szülői háznak közreműködését is. A gyenge előmenetelű tanulók szüleivel gyakori érintkezésbe lépve, a szülei tekintély latbavetésével igyekezett elhárítani vagy csökkenteni azon akadályokat, melyeket restség, akaratbeli gyengeség okozott.

Hogy önképzésre serkentse, hogy a nagyobb hallgatóság előtti szereplésre szoktassa az ifjúságot, hogy felköltse egyesek nemes ambícióját, hogy a tanulók az intézet falain belül nemes szórakozásban töltsék szabadidejüket, a tanári kar igénybe vette az önképzőkörök közreműködését.

A tanév elején a Petőfi-önképzőkör, a gyorsírókör, a dalkör és a tornakör alakultak meg. Elnökeik ugyanazon tanárok voltak, kik az előző években is irányították a körök munkáját.

Tágas olvasóterem gazdag ifjúsági könyvtárral, napilapokkal, tudományos

és szépirodalmi folyóiratokkal állott a serdültebb tanulóknak rendelkezésére. Itt tölthették olvasással, sakk- és dominojátékkal az estveli órákat.

Külön könyvtára volt az I. és II-ik, továbbá a III. és IV-ik, és külön könyvtára az V-ik osztálynak is.

Az önképzőkörök beléletét mindvégig a kitűzött célok iránti meleg érdeklődés és lelkesedés, a feladatok megoldására irányuló munkakörben pedig buzgóság és nemes verseny jellemezték.

A tagok törekvésének eredményét feltüntették az intézet falain belül, a Branyiszkón, a honvédek sirjánál rendezett ünnepélyeink, melyeknek részletes műsorát későbbi helyen közöljük, valamint az április 5-én az intézet dísztermében, nagy és díszes közönség jelenlétében megtartott jótékonycélu ifjúsági hangverseny is.

A hangverseny 234 kor. tiszta jövedelmet eredményezett, melyet az ifjúsági segélyalaprak és a kirándulási alaprak gyarapítására fordítottunk.

Az önként jelentkező tanulók két rendkívüli tanfolyamban, a francia nyelvi és a rajztanfolyamban is vehettek részt; az elsőben 17, az utóbbiban pedig 45 tanuló nyert oktatást.

A tanulóifjúság vallás-erkölcsi nevelése fontos feladatát képezte nemcsak a vallástanításnak, hanem a többi tantárgy ismeretei terjesztésének is s a szaktanárok kötelességüknek ismerték, hogy felhasználják mindazon momentumok nevelő hatását, melyek a nemes érzület felébresztésére, megszilárdítására alkalmasak.

Meggyőződésből eredő ragaszkodást vallásunkhoz, egyházunkhoz igyekeztünk támasztani tanulóink szívében, hogy hitszilárd és hitbuzgó nemzedék nevelésével mink is járuljunk hozzá a protestáns egyház jövőjének, intézményei fejlesztésének biztosításához; azonban főgimnáziumunk szabadelvű szelleme arra is készítetett, hogy egyrészt a mások vallása iránt illő tiszteletre neveljük ifjainkat, másrészt hogy minden felekezeti tanulót saját templomának látogatására és az ő egyháza által kötelezőnek ismert egyházi cselekmények gyakorlására szorítsunk.

Ifjúságunk tanári felügyelet alatt minden vásár- és ünnepnapon részt vett az iglói ev. egyházközségnek istentiszteletén s a téli hónapokban a főgimnázium épületében vasárnaponként ifjúsági istentiszteletet is rendeztünk, melyen vallás-tanárunk végezte a lelkeszi teendőket.

Megünnepeltük a reformáció emlékét s a tanév folyama alatt kétszer járultunk az Úr asztalához, október 31-én és május 2-án.

Arra is gondot fordítottunk, hogy a koruknál fogva arra eléggé fejlettek a confirmációt előkészítő oktatásban részesüljenek. Ezen tanítást, mely ápr. 23-án vette kezdetét, dr. Walser Gyula helybeli ev. lelkész végezte és miután május 27-én a közönség érdeklődése mellett növendékeivel a vizsgát megejtette, máj. 28-án lélekemelő ünnepély keretében 15 gimnáziumi tanulót confirmált.

Főgimnáziumunk a lefolyt tanévben is fentartotta önkormányzati testületeink gyűléseivel a szükséges és szabályrendeleteinkben megállapított közvetlen érintkezést.

Az igazgató a főgimnázium képviselőjében résztvett a szepesi városi esperességnek s a tiszai egyházkerületnek közgyűlésein, mint választott tag vett részt az egyetemes tanügyi bizottságnak az egyetemes közgyűlés alkalmából megtartott ülésén s mint bíró az egyetemes törvényszéknek ülésein.

Ifjúságunk a lefolyt tanévben is áldozott a jótékonyság oltárán. A havonkénti filléres gyűjtésből az ifjúságnak adományaként jutott a tiszakerületi árvaháznak 40 kor. és az ev. gyámintézetnek 60 kor.

A vallás-érkölcsei nevelés mellett szent kötelességünknek ismertük, hogy érületünk egész melegével eleget tegyünk a hazafias irányu nevelés követelményeinek is.

Főgimnáziumunknak régi tradícióit követtük, mikor iskolai ünnepélyeken, mikor önképzőköri üléseken, mikor történelmi és irodalmi tanórákon, mikor olvasmányok kapcsán ébresztgettük, élesztettük az érzelmek legnemesbikét, a hazaszeretetet s ennek melegével az ifjúság szívében a történelmi múltunk iránti kegyeletet, és azon kötelességek érzetét, melyekkel férfi- és ifjúkorban egyaránt hazánk jövőjének adóznunk kell.

Igyekezettünk odairányult, hogy megértessük az ifjúsággal, hogy az igazi honszerelemnek legnemesebb megnyilatkozási módja: a komoly, állandó és céltudatos munka, hogy nem elég a nemzeti ideálokért csak rajongani, hanem dolgozni és áldozni is kell azoknak megvalósításáért, hogy minden Demosthenésnél szebben beszél a tett, ha összhangban van azzal a szent hazafias érzélemmel, mely mint a mágnes, láthatatlanul mindég csak egy irányban, csak a haza szent érdekeinek előmozdítására mozgatja összes erőinket.

Megragadtunk azért minden alkalmat, mely kínálkozott ezen célunk megközelítésére, ezen törekvésünk előmozdítására.

Október 4-én, Ő Főlsége nevenapján a tanári kar a tanulóifjúsággal együtt imádkozott a legalkotmányosabb, bölcs, nemes királyért.

Október 6-án, az aradi vértanúk emléknapján a tanári kar a tanulóifjúsággal vasúton Szepesváraljára utazott s onnan gyalog a Branyiszkóra vonult, azon helyre, melyet a szabadságharcban honvédeink vére megszentelt.

E helyen lélekemelő ünnepély keretében kegyelettel adóztunk a névtelen hősök emlékének, koszorút helyeztünk az 1849 évi febr. 5-én vívott győzedelmes csata színhelyén emelt emlékoszlopra és megkoszorúztuk a korotnoki és szepesváraljai honvédsírokat.

November 1-én az ifjúság megkoszorúzta a szabadságharcban Igló város területén elesett honvédeknek sírját.

Január hóban a Petőfi-önképzőkör a szabadságharc Tyrtaeus-ának emlékére ünnepélyt rendezett.

Március 15-én kegyelettel ünnepeltük meg a szabadság ébredésének napját. A főgimnázium dísztermében rendezett ünnepélyen több százra menő díszes közönség jelent meg, megjelenésével lekötelező módon igazolván az intézet beléletének minden fontosabb mozzanata iránti meleg érdeklődést.

Kellő gondot fordítottunk az ifjúság testi fejlődésére is, melynek legfontosabb feltételei: egészséges hegyi levegő, tiszta forrásvíz a város vízvezetékéből, tápláló és olcsó étkezés a főgimnázium tápintézetében megkönnyítik a tanári kar az ifjúság testi erejének fejlesztésére irányuló törekvéseit.

Minden osztálynak volt hetenként két rendes tornaórája; ezenkívül szerveztük az ifjúsági tornakört, melynek tagjai a felsőbb osztályok növendékei hetenként két órában tartottak gyakorlatokat.

Szerveztük a játék délutánokat is. Két-két osztálynak hetenként egyszer volt együttes játékdélutánja az intézetnek tágas, befásított tornaterén.

A tanulók a tornaterén s a gyepes és árnyas udvaron tölthették a tanórák közötti szabadidejüket.

A testedző korcsolyázásra a helybeli korcsolyázóegyesület mérsékelt díj mellett nyújtott alkalmat tanulóinknak. A tanulók egy része tanári felügyelet alatt részt vehetett egy hatheti tánciskolai tanfolyamban is.

Az ifjúság kisebb-nagyobb csoportokban gyakran rándult ki a környék fenyves bércéire, vadregényes völgyeibe.

A természetrajz tanára szemléltetés céljából több ízben a szabadba vezette ki az osztályokat.

Szeptember hónapban Róth Márton, Hoch Ferenc és Berzeviczy tanárok a Csorbai- és Poprádi-tavakhoz, a Tarajkára, a Tarpataki-völgybe, a tátrai fürdőtelepekre vezettek 50 serdültebb tanulót s október hónapban Bogsch László tanár vezetése alatt, az ifjúság egy része a rosztoki bányatelepre rándult, hol a tisztikar lekötelező módon kalauzolta és megvendégelte a tanulókat.

Az utazásnak ismeretterjesztő, nevelő, a szellemi látkört tágító hatása miatt a húsvéti szünetben a felsőbb osztályok önként jelentkező tanulóinak számára tanulmányutazást rendeztünk. Az útirány volt: Igló—Budapest—Fiume—Velence—Pádua—Fiume—Budapest—Igló.

Az igazgató, Stromp József, Bogsch László és Gúhr Márton tanárok felügyelete alatt április 11-én 25 tanuló kelt útra és április 20-án tért haza. A társaság 2 napot töltött Budapesten, 3 napot Fiumében és környékén (Abbaziaiban, Voloscában, Lovránában, Buccariban) és 3 napot Velencében és Páduában.

Tanulmányútunkról részletesen későbbi helyen számolunk be.

Az ifjúságnak egészségi állapota jó volt a tanév folyama alatt. Eltekintve egyes, enyhe lefolyású s többnyire meghülésre visszavezethető betegségi esetektől, súlyos megbetegedést vagy halálesetet nem kellett feljegyeznünk. Komolyabb megbetegedések esetén az osztálytanárok lakásukon keresik fel a tanulókat, hogy állapotukról, az orvosi intézkedésekről tudomást szerezzenek s esetleg megtegyék a szükséges intézkedéseket.

A kötelező szemvizsgálatot minden osztályban, valamint a törvényileg elrendelt kötelező újraoltást dr. Széll Gyula városi tiszti orvos végezte.

Megnyugtató, sőt dicséretes volt a tanév folyama alatt az ifjúságnak erkölcsi magaviselete. Törvénytisztelet, rendszeretet és szerénység jellemezték ifjúságunk magaviseletét az iskolában s annak falain kívül. A tanári karnak

komoly gondját képezte az ifjúság magaviseletének ellenőrzése s a tanulóknak önfegyelmzésre való szoktatása; az osztálytanárok időnként szállásukon keresték fel a tanulókat s tapasztalataikról jelentést tettek az igazgatónak, ki intézkedett, hogy minden káros befolyás távol tartassék a tanulóktól.

Az előfordult fegyelmi esetek gyermeki pajkosságra, meggondolatlanságra voltak visszavezethetők; egy esetben sem kellett rosszakaratból vagy romlottságból eredő kihágásokat megtorolnunk vagy azok miatt tanulókat az intézetből kizárnunk.

A fentartó hatóságnak illetékes bizottsága 1908 évi május hó 12-én intézte el a tandíjak elengedése végett benyújtott kérévényeket, 40 tanulóknak összesen 1160 koronát engedvén el az előírt díjakból

Az 1898—99-ik iskolai évben a fentartó hatóság 39 tanulóknak 960 koronát engedett el a tandíjakból; az 1899—1900-ik tanévben 33 tanulóknak 714 koronát; az 1900—1901-ik iskolai évben 29 tanulóknak 736 koronát; az 1901—1902-ik tanévben 34 tanulóknak 709 koronát; az 1902—1903-ik tanévben 25 tanulóknak 745 koronát; az 1903—1904-ik tanévben 31 tanulóknak 771 koronát; az 1904—1905-ik tanévben (33 tanévben) 33 tanulóknak 824 koronát; az 1905—1906-ik iskolai évben 38 tanulóknak 975 koronát; az 1906—1907-ik iskolai évben 40 tanulóknak 976 koronát és az 1907—1908-ik iskolai évben 40 tanulóknak 1160 koronát.

A fentartó hatóság tehát az utolsó évtizedben 342 tanulóknak összesen 8570 koronát engedett el az előírt tandíjakból.

Ezen kívül a tanári kar a lefolyt tanévben is számos tanulót részesített jótéteményekben; az igazgató az ifjúsági segélyalap kamatainak felhasználásával 13 tanulót látott el ruházattal; a szegénysorsú tanulók az ifjúsági segélykönyvtárból ingyen tankönyveket kaptak s az osztálytanárok arról is gondoskodtak, hogy az értelmes tanulók magánoktatással szerezzenek pénzt és könnyítsenek szüleik terhén.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 126,487 számú rendelettel Jurkovich Emil beszercebányai tankerületi kir. főigazgatót bízta meg az 1883 évi XXX. t. c.-ben gyökerező felügyeleti jogának az iglói ág. hitv. ev. főgimnáziumban való gyakorlásával.

A kormányképviselő november 22—26-ig végezte intézetünkben a hivatalos vizsgálatot, megtekintette az intézetnek összes helyiségeit, szertárait, muzeumait, könyvtárait, megvizsgálta az igazgatói ügykezelést, részt vett egyes tanórákon, megvizsgálta a tanulmányi és fegyelmi naplókat, a tanulók írásbeli dolgozatait, rajzait, megjelent a Petőfi-önképzőkör ülésén, az ifjúsági olvasóteremben, megtekintette a tápintézetnek berendezését és kezelését s így tudomást szerezvén az intézetnek külső és belső állapotáról, a megtartott tanári tanácskozányban a tapasztaltak feletti teljes megelégedését és elismerését fejezte ki és vétette jegyzőkönyvbe.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1907 évi november hó 8-án 117,802 sz. a. kelt rendelettel főgimnáziumunk tornatanításának megfigyelésére

Ádám Gyula budapesti tornatanárt küldte ki, ki május 15 és 16-án végezte intézetünkben tornafelügyelői teendőit.

A tanári testület a tanév folyama alatt 20 tanácskozmányban foglalkozott a felekezeti főhatóság és a tanügyi kormány részéről az igazgatósághoz érkezett hivatalos iratokkal, a tanulói ifjúság tanulmányi és fegyelmi állapotával, módszertani kérdésekkel s a tanári kar elé utalt adminisztratív ügyekkel.

A gimnáziumi tanács a tanév folyama alatt 3 ülést tartott.

Május hó 9—19-ig ejtettük meg a VIII-ik osztálynak évvégi vizsgáit.

Május hó 21., 22. és 23-ik napjain volt az írásbeli érettségi vizsga.

Junius hó 3-án vették kezdetüket az évvégi osztályvizsgálatok.

Junius hó 14-én tartottuk meg nagy és díszes közönség jelenlétében tornaünnepélyünket.

Junius hó 20-án volt évvégő ünnepélyünk.

A szóbeli érettségi vizsga június 22-én vette kezdetét és június 27-én osztotta ki az igazgató az érettségi bizonyítványokat.

Évvégő tanácskozmányát a tanári kar június 30-án tartotta meg.

Az iglói főgimnázium főntartó hatóságának alapítványai a lefolyt iskolai évben egy új, tetemes alapítvánnyal szaporodtak.

Borbély Lajosné született Klein Etelka úrnő a nagylelkű adományozó, ki 1907 évi nov. 1-én 15.000 koronás ösztöndíj-alapítványt tett, hogy szüleinek maradandó emléket emeljen szülővárosában.

Atyja mint igazgató-tanár 1828 évi aug. 3-tól -1846 évi júl. 20-ig működött áldásosan az iglói ág. hitv. ev. progymnasiumban.

1846-ik évben Igló városának tisztújítása alkalmával városi tanácsnoknak választatván, lemondott tanári állásáról, a városi közigazgatás szolgálatába lépett s 1867—1870-ig mint polgármester is állott a város élén.

Később mint a felsőmagyarországi bányapolgárságnak tagja és főjegyzője fejtett ki élénk tevékenységet közigazgatási téren. Bár életviszonyai elterelték főgimnáziumunktól, haláláig mint a gimnáziumi tanácsnak tagja a legmelegebb érdeklődéssel viseltetett intézetünk sorsa és belélete iránt.

Közhasznú céloknak szentelt 67 évi nyilvános szereplés után 1895 évi júl. 10-én, 91 éves korában fejezte be áldásos életét.

Az ösztöndíj alapítvány megható formában juttatja kifejezésre a gyermeki szív benső szeretetét a szülők iránt, mély kegyeletét, azok emléke iránt.

Maradandó emléket emel nemcsak a szülőknek, de a nemeskeblű, hálás gyermeknek is.

Alapító levél.

Megboldogult édes atyám, Klein János Samu, a hazai tanintézetekben a lelkeszi, illetve tanári pályára megszabott képesítést megszerezvén, ismereteinek tágitása és tapasztalatainak gyarapítása érdekében Németországba ment és egy-egy évet a jenai, illetve hallei egyetemeken theologiai és paedagogiai tanulmányokkal elfoglalva töltött.

Tanulmányainak befejezése után, hazájába való visszatérében, bejárta Németországot s tudományban, tapasztalatokban és életbölcsetségben megyarapodva jött vissza, letelepedvén Igló városában, ahol mint gimnásiumi tanár nyert 1828. évben alkalmazást.

A tanítói pályán hosszú évek során áldásos tevékenységet fejtett ki és egész generációkat nevelt a tudományok szeretetében, a kötelességtudásban és magyar hazafias érzésben.

Az évek során a közélet atyámat elterelte ugyan a tanítói és lelkeszi pályától, városi szenátor, később a város polgármestere lett s mindenkor tevékeny részt vett a város inusztriális életében is, lévén a felsőmagyarországi bányapolgárság tagja és később annak főjegyzője.

Valamennyi állásban azonban széles látókörénél fogva, tevékenységét mindig magasabb szempontok irányították; azok felismerésére pedig nem csekély mértékben a külföldi egyetemeken szerzett ismeretei és tapasztalatai képe-sítették.

Édes atyám 1895. évben 91 éves korában, Igló város közéletében kifejtett 67 évi tevékenysége után fejezte be áldásos, munkás életét, melynek minden viszontagságában felesége, született Soltz Erzsébet, a ki a halálban fél évvel őt megelőzte, hű részese és gyámoltója volt.

Gyermeki kegyeletből és hálatelt szívvel szüleimnek emlékét Igló városában maradandóvá kívánva tenni, hiszem, hogy ezt legméltóbban egy, a szüleim nevét viselő ösztöndíjalapítvány létesítésével tehetem.

Az alapítvány rendeltetését illetőleg megboldogult atyám pályafutása áll lelki szemeim előtt; az ő példájának követésére akarok arra hivatottaknak, eme alapítvány létesítésével, ösztönzést nyújtani.

Ebből kifolyólag az az óhajtásom, hogy az alapítványra vonatkozólag az alábbiakban foglaltak irányadók legyenek:

I. Az alapítvány „Klein János Samu és neje tanulmányi ösztöndíj-alapítvány“ nevet viseli.

II. Az alapítvány áll 15,000 korona $4\frac{1}{10}$ magyar koronajaradékból; még pedig a következő számú és névérétkű kötvényekben:

10,000 korona Litt. E. 33,918 sz.

5,000 korona Litt. D/⁵ 18,882 sz.

Ezen tőkeösszegnek évi kamatjövödelme 600 korona; három illetve négy évi kamatjövödelme egybefoglalva, képezze az egyszeri ösztöndíj odaitélés tárgyát.

Az előbbiek szerint tehát minden harmadik, illetve negyedik év végével a kamatjövödelmekből, a III-ik pont értelmében, a Presbyterium esetről-esetre vagylagosan kétféle ösztöndíjat alakít, és pedig:

1. az alapítványi tőke három évi kamatjövödelméből egy, összesen 1800 koronás és egyévi haszonélvezetre szolgáló ösztöndíjat;

2. az alapítványi tőke négy évi kamatjövödelméből egy, összesen 2400 koronás, kétévi haszonélvezetre szolgáló ösztöndíjat.

III. Az alapítvány kezelése és az ösztöndíj esetről-esetre történő mindenkori odaitélésére az iglói evang. egyház Presbyteriumát kérem fel. A Presbyterium bírálja el, hogy a pályázók közül ki a legméltóbb az ösztöndíjra; és melyik esetben indokolt az 1. pont alatti 1800 koronás, és melyik esetben a 2. pont alatti 2400 koronás ösztöndíj odaitélése?

IV. Az ösztöndíj a Presbyterium elhatározása szerint, egy évig, illetve két évig tartó, külföldi egyetemeken végzendő theologiai avagy paedagogiai tanulmányokra szolgál és elnyerhető olyan iglói születésű evangélikus vallásu, hazafias magyar érzelmű, jeles képzettségű ifjak által, akik a lelkeszi avagy tanári pályára készülnek és akik az erre nézve megszabott minősítést a hazai tanintézetekben máris elnyerték, — de külföldi egyetemeken, nevezetesen Németországban, esetleg pedig Hollandiában vagy Angolországban — továbbképzés céljából theologiai avagy paedagogiai tanulmányokat kívánnak végezni.

E szerint az ösztöndíjra a pályázat minden harmadik, illetve negyedik évben kiírandó és a folyamodványok mindenkör az iglói evangélikus egyház-köztség felügyelőjének benyújtandók és ennek útján további határozathozatal céljából a Presbyterium elé terjesztendőek.

V. Klein János Samu leszármazói a pályázók közt előnyben részesítendőek még akkor is, ha netán nem Igló városában születtek volna.

VI. Ha egyáltalán nem jelentkezik Igló városában született, avagy Klein János Samutól származó pályázó, ugy az ösztöndíj bármelyik képzett, lelkeszi, avagy tanári pályára készülő, a feltételeknek különben megfelelő evangélikus vallásu, magyarországi születésű pályázónak odaitélendő.

Az ösztöndíjas a Presbyteriumnak tanulmányai előhaladásáról mindenkör beszámolni tartozik.

VII. Azon nem várt esetben, ha az 1800, illetve 2400 koronás ösztöndíjra pályázó nem jelentkeznek, ugy az ösztöndíj kioszthatásáig külön kezelésbe vétetik és kamatoztatik mindaddig, míg alkalmas pályázó jelentkezik, akinek azután, kamatokkal együtt, az ösztöndíj kiadandó. Ha pedig öt egymásután következő évben sem jelentkeznek alkalmas pályázó, ugy a felszaporodott tőkekamatok a Presbyterium belátása szerint az 1800, illetve 2400 korona összegnél nagyobb ösztöndíjak képzésére fordítandók, akár pedig az alapítványi tőkéhez csatolandók.

Ezekben megállapítván az ösztöndíj haszonélvezetéhez fűzött feltételeket, lelkemből kívánom, hogy eme alapítvány létesítésével az evangélikus egyháznak, szeretett szülővárosomnak és ezzel közvetve hazánknak is hasznos szolgálatot teljesítsek s megboldogult szüleim emlékéét kegyeletesen fentartsam.

Kelt Budapesten 1907. november hó 1-én.

Borbély Lajosné
szül. Klein Etelka s. k.

A másolat hitelül

Topscher György
egyházfelügyelő,

Dr. Walser Gyula
lelkész.

Ezen alapítványt az iglói ág. hitv. evang. egyházközség, 1908. évi január hó 6-án tartott közgyűlésben minden egyes feltételében elfogadta.

Kelt Iglón 1908. évi január hó 6-án.

Az egyházközségi közgyűlés megbízásából

Thern László
egyházközségi jegyző.

Topscher György
kir. tanácsos, egyházfelügyelő.

Dr. Walser Gyula
lelkész.

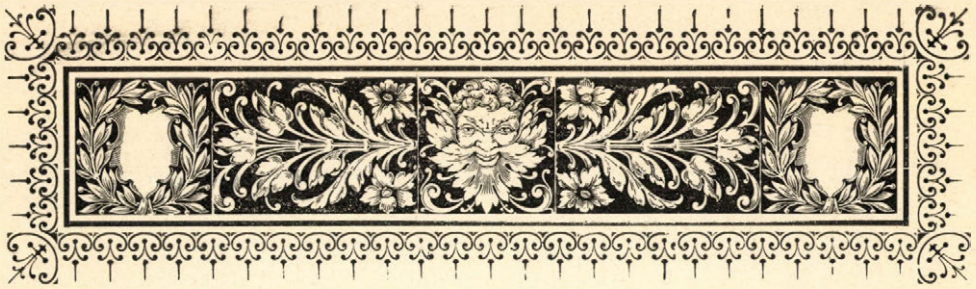
Az ág. hitv. ev. szepesi városi egyházmegyei számvevőszék meghallgatása után, az egyházmegye nevében is jóváhagyjuk.

Igló és Szepesbéla, 1908. jan. 25.

Weber Samu
főesperes.

Münnich Kálmán.
esp. felügyelő.

II.

A tanév folyama alatt az igazgatósághoz érkezett fontosabb hivatalos iratok:

1907. évi július 2-án, 5267. sz. a. Szepesvármegye alispáni hivatalától az alkoholizmus elleni küzdelem érdekében.

1907. évi július 16-án, 66379. sz. a. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól: a gazdasági akadémiákra való felvételek feltételei.

1907. évi augusztus 15-én, 85559. sz. a. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól: Thirring Gyula helyettes tanár a főgimnáziumhoz rendes tanárnak neveztetett ki.

1907. évi augusztus 23-án, 4138. sz. a. Tiszakerületi ág. h. ev. püspöki hivataltól: statisztikai adatok küldendőek be a beírt tanulókról a kerületi névtár számára.

1907. évi augusztus 28-án, 95504. sz. a. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumnak rendelete a latin nyelvi tanítás eredményességének fokozása tárgyában.

1907. évi szeptember 11-én, 740. sz. a. Rimaszombati egyesült prot. főgimnázium igazgatóságától az egyházkerületi tanári értekezlet ügyében.

1907. évi október 5-én, 104318. sz. a. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól: rendelet a felekezeti és községi középiskolai igazgatók és tanárok fizetésének állami kiegészítése tárgyában.

1907. évi október 5-én, 5034. sz. a. Tiszakerületi ág. h. ev. püspöki hivataltól: a beírt tanulók statisztikai adatai terjesztendőek fel.

1907. évi október 8-án, 5117. sz. a. Tiszakerületi ág. h. ev. püspöki hivataltól: Szajbely Ferenc beírható rendes tanulónak az V-ik osztályba.

1907. évi október 16-án, 6300. sz. a. Központi statisztikai hivataltól: a IV-ik osztályt végzett tanulók pályaválasztását feltüntető statisztikai adatok küldendők be.

1907. évi október 22-én, 110065. sz. a. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium megküldi a svéd tornarendszer alapgyakorlatait feltüntető falitáblákat.

1907. évi október 30-án. Tiszakerületi ág. h. ev. püspöki hivataltól: a főhatóság intézkedése néhány tanulónak tornaalóli félmentése iránt.

1907. évi november 8-án, 117802. sz. a. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól: rendelet a középiskolai testgyakorlat felügyeletének végrehajtása tárgyában.

1907. évi november 12-én, 5516. sz. a. Tiszakerületi ág. h. ev. püspöki hivataltól: Glattstein Bertalan beírható rendes tanulónak a VII-ik osztályba.

1907. évi november 13-án. Egyházkerületi számvevőszék jelentése a gimnáziumi zárszámadások megvizsgálásáról.

1907. évi december 10-én, 9500. sz. a. Központi statisztikai hivataltól: a gimnáziumi könyvtárra vonatkozó statisztikai adatok küldendők be.

1907. évi december 10-én, 13906. sz. a. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium helyeseknek találta a Fromhold-féle ösztöndíjra vonatkozó 1906. évi zárszámadásokat.

1907. évi december 12-én. A nagyenyedi Bethlen Collegium tanári testületétől a tanügyi kormányhoz intézendő kérvény a tanulók tanulmánykirándulásai érdekében.

1907. évi december hóban. Az Országos középiskolai Tanáregyesület elnökségétől: a középiskolai tanárok Budapesten 1907. évi december 28-án és 29-én tartott országos kongresszusának ügyiratai.

1907. évi december 26-án, 1242. sz. a. A rozsnyói ev. főgimnázium igazgatóságától: jelentés a december hóban megejtett javító érettségi vizsgálatokról.

1907. évi december 24-én, 132271. sz. a. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól: felhívás a Londonban 1908. évben rendezendő világkiállítás magyarországi osztálya érdekében.

1907. évi december 31-én, 6140. sz. a. Tiszakerületi ág. h. ev. püspöki hivataltól: a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak 126487. sz. rendelete, mellyel a kormány felügyeleti jogának az iglói főgimnáziumban való gyakorlásával Jurkovich Emil beszercebányai kir. főigazgató bízott meg.

1908. évi január 10-én, 111. sz. a. Tiszakerületi ág. hitv. ev. püspöki hivataltól: vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium 136678/1907. számú rendeletével kiadott pályázati hirdmény a Bésán-féle ösztöndíjra.

1908. évi január 28-án, 47. sz. a. Székelyudvarhelyi ref. főgimnázium igazgatósága felvilágosítást kér az államsegély felemelése iránti kérvényezés körüli teendők iránt.

1908. évi január 29-én. A főgimnázium számvizsgáló bizottságának jelentése a tápintézeti és egyéb tanári pénztárak megvizsgálásáról.

1908. évi január 31-én, 3238/1908. sz. a. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól: a főgimnázium neve gyanánt a jövőben is csak a törzskönyvezett név használandó.

1908. évi február 5-én. Országos református tanári egyesület elnökségétől: az egyesület kiadásában megjelent tankönyveknek bevezetése iránt.

1908. évi február 6-án, 13686. sz. a. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium rendelete az igazgatói értekezletek szervezéséről.

1908. évi február 15-én, 19326. sz. a. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól: pályázati hirdetés az Első Ferenc császár-féle ösztöndíjra.

1908. évi február 25-én, 16335. sz. a. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól: Thirring Gyula tanárnak az országos tanári nyugdíjintézetbe cselekvő tagúl való felvétele ügyében.

1908. évi február 28-án, 756. sz. a. Tiszakerületi ág. hitv. ev. püspöki hivataltól: Szentmiklóssy Andor joghallgató számára érettségi bizonyítványának másodlata kiállítható.

1908. évi március 2-án, 26721. sz. a. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól: az intézeti épületben lakó szolgák nem tarthatnak kosztos tanulókat.

1908. évi március 15-én, 98. sz. a. Nyiregyházi ág. h. ev. főgimnázium igazgatóságától: az egészségügyi állás szervezése ügyében.

1908. évi március 26-án, 1189. sz. a. Tiszakerületi ág. hitv. ev. püspöki hivataltól az egyházak és iskolák tűzkárbiztosítása ügyében.

1908. március 27-én, 2296. sz. a. Budapesti főigazgatóságtól: Jonescu György görögkeleti lelkész nem volt-e az intézetnek magántanulója?

1908. évi március 30-án, 1239. sz. a. Tiszakerületi ág. hitv. ev. püspöki hivataltól: a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumnak 1908. évi március 19-én, 131485. sz. rendelete a középiskolai tanulók katonai fegyvergyakorlata tárgyában.

1908. évi március 31-én, 1246. sz. a. Tiszakerületi ág. hitv. ev. püspöki hivataltól: a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumnak f. évi március 19-én, 31072. sz. rendelete a görög nyelvből megtartandó érettségi vizsgálat tárgyában.

1908. évi április hóban. Pályázati hirdetések a katonai intézetekbe való felvétel tárgyában.

1908. évi április 6-án. Szepesváraljai honvédszobor bizottságának elnökségétől: felhívás, hogy ifjúságunk a szoborleplezési ünnepélyen közreműködjék.

1908. évi április 15-én, 2578. sz. a. Kisvárdai város előjáróságától: Szabolcs vármegyéből hányan iratkoztak be az intézetbe?

1908. április 25-én. Báró Prónay Dezső egyetemes felügyelő meghívja az igazgatót, mint egyetemes törvényszéki bírót, az egyetemes törvényszéknek május 14-én tartandó ülésére.

1908. évi április 25-én, 1614. sz. a. Tiszakerületi ág. hitv. ev. püspöki

hivataltól: a VIII-ik osztály vallástani érettségi vizsgálatához elnökül Binder Jenő késmárki lyceumi vallásanár küldetett ki.

1908. évi április 29-én, 1382. sz. a. Tiszakerületi ág. hitv. ev. püspöki hivataltól: a folyó évi érettségi vizsgálatokhoz elnökül Gömör János eperjesi ev. főgimnáziumi igazgató küldetett ki.

1908. évi május 18.-án nagy veszteség érte a szepesi városi ág. hit. ev. egyházmegyét. E napon húnyt el váratlanul az esperességnek egyházi elnöke: *Wéber Samu.*

Közel félszázaddal ezelőtt kezdte meg áldásos lelkeszi működését Szepes-Bélán; 1896 óta alesperese, 1901 óta főesperese volt az egyházmegyének.

A protestantizmus eszméi iránti lelkesedés, szigorú kötelességérzet, lan-
kadatlan, kitartó munka jellemezték közpályáján. Számottevő tényezője volt a tiszamelléki ev. egyházkerület és az ev. egyházegyetem közigazgatási életének is. Buzgó, sok esetben irányító tagja volt Szepesvármegye közhasznú, kulturális törekvéseinek. Mint kiváló történész kutatta a Szepesség multját és számos történeti művel szolgálta a tudományt.

Temetésén az igazgató és Thern László vallásanár jelentek meg és a főgimnázium képviselőiben tolmácsolták a gyászoló család előtt a tanári karnak őszinte, mélyen érzett részvétét.

Tanulmányi kirándulás.

Tanári testületünk, mint minden évben, úgy ezidén is, a húsvéti szün-
időben a felsőbb osztályok tanulóifjúságával tanulmányi kirándulást rendezett. Az ezidei húsvéti kirándulás célja fővárosunknak, a magyar tengerpartnak és a lagúnák csodás városának, Velencének megtekintése volt.

Április 10-ike volt. Kis csapatunknak, mely az intézet igazgatójából, három tanárból és 25 tanulóból állott, minden egyes tagja lázasan pakolt, hogy együtt legyen minden, amire a kilenc napi kirándulás ideje alatt kinek-kinek szüksége lesz. A gondos mamák már elkészítették a hideg sültet, a jó pogácsát, hogy a fiu, kit aggódva eresztenek tengeri útra, szükségét ne lásson.

Elérkezett az este. A nagy sürgés-forgástól, a gondos csomagolástól ki-
merülve, édes álomra hajtotta fejét mindegyik, hogy korán reggel minél előbb talpon lehessen. Kí tud azonban ily szép kirándulás előtt nyugodtan aludni?

Bizonyára senki. Egyik álmában óriási hajókat látott, a másik megálmodta újból azt, amit Robinsonról olvasott gyermekkorában, a harmadik borzasztó tengeri vihart élt át; s így nem csoda, ha másnap az indulás reggelén bágyadt szemekkel, álmosan verődött össze a kis csapat.

A bágyadság minden jele azonban egyszerre eltűnt, mikor a hétérai gyorsvonat pőfögve berobogott az állomásra. Néhány perc mulva már csak a szülők, jóbarátok és ismerősök kendőlobogtatását láttuk a száguldó vonat ablakaiból, mely merész kanyarodással a Hernád völgyébe sietett, honnan utoljára gyönyörködhattunk az égbenyuló Magas Tátra hófehér palástjában, melyet a reggeli napsugár rózsaszínűvé varázsolt. Máskor a gránitsziklák óriásainak, a hófödte büszke ormoknak elbűvölő hatását talán jobban éreztük, de most szívünk másfelé vonzott: ciprus-erdők, pálmaligetek, azurkék égbolt, locsogó habok és tornyosuló hullámok, narancs-, citrom- és olajfák tartották fogva képzeletvilágunkat.

Gőzparipánk délután két órakor fáradtan prüszkölt a budapesti hatalmas pályaudvaron; jelezte, hogy majdnem 400 kilométeres utat kellett pár óra alatt befutnia.

Tanulóink, kik szép fővárosunkat nagyobbreszt még nem ismerték, gyönyörködve szemlélték az impozáns palotákat; csodálkozva nézték a hullámozó embertömeget, melynek lázas sietése vidéki ember szemében céltalan ide-oda futkosásnak tűnik. Minthogy csak pár óra állott rendelkezésünkre, lehetőleg gyorsan igyekeztünk nekik egyet-mást megmutatni. Végigsétáltunk a Rákóczyúton, elvittük őket a muzeum-kertbe, hol Arany János szobrában gyönyörködtek, felhívtuk figyelmüket a tudomány-egyetem új palotájára, majd innen kivezettük őket a Duna partjára. Vidéki embert fővárosunkban talán semmi sem ragad meg annyira, mint a Dunapart. Az impozánsan hűmpölygő folyó, a szebbnél-szebb paloták, a merész íveken nyugvó hidak, szemben a Gellérthegy a citadella romjaival, a zöldelő várkert, a gyönyörű királyi várpalota, a Mátyás templom sugár tornyával oly maradandó hatást gyakorolnak a szemlélőre, hogy nem egy könnyen felejtí a látottakat.

Fiaink sem győztek eléggé gyönyörködni a szép panorámában.

Eötvös, Deák, Széchenyi szobrának, valamint a tudományos akadémiának megtekintése után megmutattuk nekik az országházat, hová azonban nagy sajnálatunkra be nem vihettük őket, mivel a délutáni órákban zárva volt. Különben is az idő rohanva haladt előre és sietni kellett, hogy a fiumei gyorsvonatról le ne késsünk.

A délelőtti utazás, az új impressziók, a folytonos járkálás után — az igazat bevallva — mindnyájunkat elnyomott a buzgóság. Szendergésünkből, mert hiszen alvásnak legkevesébbé nevezhető, csak néha riasztott fel a gyorsvonat kerekeinek zakatolása. Bár gyönyörű holdvilágos éjszaka volt, álmos szemmel vajmi keveset láttunk a különben sem változatos Dunántúlból; egyik-másik nagyobb állomáson prüszkölve haladtak el mellettünk a Budapest felé igyekvő vonatok. Csak mikor már Ogulin vidékén jártunk, amikor világosodni

kezdett, tekintgettünk jobbra-balra, azonban valami érdekeset itt sem láttunk. Meglepetéssel néztük a távolban felvillanó hegycsúcsokat, melyek még ép úgy hóval voltak borítva, akárcsak a Kárpátok jól ismert csúcsai; azt hittük ugyanis, hogy itt a délibb vidéken a hónap már semmi nyoma. Meglepetésünk ugyan csak fokozódott, amikor Fuzsine mellett még a sinek mentén is mindentűt friss havat láttunk. Ugy látszik, hogy a hat hónapig tartó telet, melyhez mi szépségiek már hozzászoktunk, a Karszt-falvak lakói is végig szenvedik, azzal a különbséggel, hogy ők egy pár óra alatt tavaszt varázsolhatnak maguk elé, ha ugyanis lerándulnak az isztriai partokra, mi pedig epedve várjuk a május hónapot, amikor hőmérőnk már nem mutat 15 fok hideget, csak 1 fokot.

Ily gondolatok közepette egyszerre csak elkiáltja magát valaki: tenger! tenger! A néhány perccel előbb még álmos diákcsoport e szóra nagyot ugrik; mindegyik látni akarja vágyai netovábbját, melyről oly sokat hallott, oly sokat olvasott, amelyről Verne műveinek olvasása közben oly sokat ábrándozott, mikor mint matróz, mint a mély tengerek világának kutatója, majd mint hajótörést szenvedett hajóskapitány képzeletben úgyszólván végigélte a leirt kalandokat.

Vonatunk csakugyan Plase állomáson pihent.

A kíváncsi utas innen gyönyörködhet először a Quarnero szépségében. A tükörsima tengerről most száll fel a halvány köd, melyet eloszlat a meleg napsugár; csöndesen, mozdulatlanul pihent, mint az alvó gyermek, kit álmából az anyai csók ébresztett föl. Itt-ott egy-egy halászbárka fehér vitorlája villan föl a ködfátyolon keresztül, mely a szélesendben a mozdulatlan víztömegben vesztegelni látszik. Oly kép ez, mint mikor az alföldi tenger pusztaságon a napsugarak a csárda fehérre meszelt falát megvilágítják.

A remek táj szemléléséből azonban kizökkent egy éles fütty; a gyorsvonat ugyanis a fiumei alagutba rohan, hogy pár perc múlva eltörődött tagjait kipi-henhesse.

Hazánk egyetlen kikötővárosában, Fiumében vagyunk.

A megérkezett utas első pillanatra azt hiszi, hogy valamely olaszországi kikötővárosban szállott ki, mivel minden utcasarkon olasz szót hall. Tovább siet. Az olasz beszédet csakhamar felváltja a horvát társalgás, melybe amott az utca tulsó részén német atyafiak tereferélése vegyül.

Pedig hát magyar tengerparton, majdnem 20 négyzetkilométernyi magyar területen volnánk! Sajnos, itt a magyar szó csakugyan „ritka, mint a fehér holló“.

A hosszú, fárasztó utazás után szállónk kényelmes szobájában valóságos áldás a hideg víz, mely felfrissíti lankadt tagjainkat. Gyorsan rendbe szedjük magunkat, hogy programmunk szerint még délelőtt megmásszuk a Tersattot. Pár perc alatt megreggelizünk s aztán nekivágunk a néhány száz lépcsőnek, melyeken Fiume legszebb kilátásához jutunk. Azt hiszem, hogy a Quarneróban innen gyönyörködhetünk a legjobban.

Előttünk a különféle színeket játszó tenger a maga fenséges nyugalmaiban,

melyen a közeledő vagy távozó hajók csak pontoknak látszanak, szemben a hegyekkel borított Cherso sziget, amott jobbra Isztria félszigete a majdnem 1400 méter magas büszke hegyóriásával, a Monte Maggiore-val, melyről a hófoltok még felénk kandikálnak; alatta fel-feltünedező fehér pontok: Abbazia, Ika, Lovrana szétszórt villái. Mindez oly nagyszerű színharmóniába vegyül, hogy pár percig szótlanul állunk egymás mellett. Megnézzük még a Frangepánok várát, azután pedig bemegyünk a Madonna del Mare templomába, hol a tengeri viharokból szerencsésen megmenekült hajósok fogadalmi képei láthatók. Sokáig azonban nem időzhettünk e helyen, mivel az idő már délre járt, s így lassan lementünk a kikötőbe, honnan szállónkba visszatértünk.

Gyönyörű időnk volt. Az azurkék égboltozaton felhő nem mutatkozott, a nap meleg sugarai ugyancsak eszünkbe juttatták, hogy Magas Tátránktól körülbelül 1000 kilométernyire fekvő déli vidéken vagyunk.

E szép nap délutánján áthajóztunk az isztriai partokra, hol Lovranát, Ikat és Abbaziát tekintettük meg. Tanulóifjúságunk egy része az utat Lovranától Abbaziáig gyalog, másik része villamoson tette meg. Igaz, hogy a gyaloglás körülbelül másfél óráig tartott, de a fáradságot bőven kárpótolta a tengerparton megtett út, melyre mindenkor kellemesen fogunk visszaemlékezni. A szebbnél-szebb villák, a ciprus-, narancs-, olajfák és gyönyörű virágok között kanyargó tengerparti sétaut, a tengeren himbálódzó csónakok, a csicsergő madarak, a lomhán röpködő sirályok valósággal elbűvölik a turistát, ki az utat Lovranától Abbaziáig sétálva teszi meg. Valóságos földi paradicsom e világhírű tengeri fürdő. Az utas maga sem tudja, vajjon a szebbnél-szebb ligetekben, a tarka virágokban, vagy pedig a közülük kimagasló pompás villákban gyönyörködjék-e. Ámulatunkból és ábrándozásunkból csak édes anyanyelvünk hangjai ráztak fel, melyek egy-egy magyar fürdővendég ajkairól röptek el. E hangok jobban tetszettek mindennél, még a tenger simfoniájánál is. Szívesen itt maradtunk volna még nemcsak néhány óráig, hanem talán napokig is, ha programunk szerint estére nem kellett volna Fiuméba visszatérnünk. Hajónk indulásra készen állott s mi nehéz szívvel vettünk búcsút a legszebb tengeri fürdőtől, Abbaziától.

Fiumében már jó vacsorával várt a Hotel de la Ville szálló tulajdonosa, melynek elköltése után nyugalomra hajtottuk fejünket.

Április 13-án korán reggel már talpon voltunk. Kirándulásunknak ez volt a legérdekesebb napja, mivel a 12 óráig tartó tengeri utat e napon tettük meg Fiuméből Velenczébe. A városi torony órája éppen hetet ütött, mikor impozáns, modern hajónkra, a „Dániel Ernő“-re fől szállottunk. A kikötőben mozgalmas élet uralkodott; a különféle szállók portásai is már megérkeztek az utasok kofferjeivel, ládáival s ugyancsak kiabáltak, hogy a podgyászuk miatt aggódó utasokat, kik már a hajóra fől szálltak, megnyugtassák. A bábeli zürzavarnak induló hajónk harangjelzése vetett véget, mely lassan, majdnem észrevétlenül hagyta el a fiumei kikötőt. Egyszer csak azon vettük észre magunkat, hogy már Cherso szigete mellett haladunk. Fiaink kitűnően érezték magukat; jó

kedvüket fokozta a gyönyörű idő, a tükörsima tenger, melyen siető hajónk méltóságteljesen vont barázdát maga után.

Az egész napot jóformán a fedélzeten töltötték az utasok, kik nem győzték eléggé csodálni az Adria nagyszerű szinompóját, a hullámok enyelgő játékát, melyekből a hajónkat kísérő delfinek néha párosan ugráltak kifelé.

Minél inkább közeledtünk az olasz partokhoz, a tenger vize annál világosabb lett; míg Fiume közelében a Quarneróban a tenger vize sötétkék színű, addig Velence közelében világos-szürkészöld színűnek látszott.

A tengeri út, melytől pedig sokan féltek, oly kellemes, oly elragadó volt, hogy este hét óraker, mikor Velence előtt horgonyt vetettünk, fájó szívvel vettünk búcsút szép hajónktól. A kikötőben Velence érdekes fiakeresei, napbarnította gondolások fogadtak, kik karcsú gondoláikon pár perc alatt előre megrendelt lakásunkra, a Manin-szállóba vittek bennünket.

A megérkezés első pillanataiban azt sem tudtuk, hogy mit csodáljunk előbb. A lagunák tündérvárosa pihent; a hold mélabúsan tekintett alá a pihenő gondolásokra, kik fekete gondolájukról pipaszó mellett mélézva tekingettek a hold fényében csillogó ezüstös habokra. Ki tudná megmondani, hogy képzeletvilágukat mi foglalkoztatta? Amott a távolból az olasz zene lágy akkordjai hallatszottak, melyekbe egy ábrándozó olasz lány kellemes hangja vegyült.

E harmonia nagyszerűségét csak fokozta a távolban megkondult harangszó, mely imára szólította a lagunák fiait s velők együtt bennünket is. Gondolatunk visszaröpült az otthonhagyott boldog családi körbe, hol e percben talán értünk is buzgó imádság szállt az aggódó szülők ajkáról az Egek Urához. Lelki szemünk elé varázsoltuk az édes otthont: szülőt, testvért, jó barátot.

A Velenczében töltött három nap feledhetetlen lesz mindnyájunkra nézve.

Amit e három nap alatt láttunk, azt a visszaemlékezés e szűk keretében részletesen leírni lehetetlen, hiszen erről egész könyvet lehetne írni; éppen azért csak vázlatát adjuk a látottaknak.

Úgyes vezetónk, kinek német magyarázatát csak nehezen értettük, rövid idő alatt sok helyre vitt bennünket.

Első utunk a világ legszebb piacára, a Márkus-térre vezetett, mely a maga nagyszerűségében valósággal szemképráztató. E téren látjuk az olasz király palotáját, melynek szépségét azonban fölülmúlja a doge-palota és Márkus-templom, mely épületek az építészet legfantasztikusabb alkotásai. A piac szépségét nagyban emeli a Campanile, mely néhány évvel ezelőtt romba dült, de amelyen most száz meg száz munkáskéz dolgozik, hogy karcsu derekát újból odavarázsolják.

A doge-palota termei a leghíresebb olasz festők gyönyörű és örökbecsű festményeivel bámulatba ejtik az utast, ki azon csodálkozik, hogyan maradhattak meg e festmények évszázadokon át ily épségben. A falakat és a mennyezeteket nagyobb részét történeti tárgyú képek díszítik, melyek mindmegannyi mesteralkotásai Tintoretto, Palma és Veronese híres olasz festőknek.

A sok szép festmény szemléletétől az ember szinte elkábúl.

Mielőtt a doge-palotát elhagynók, bepillantunk még a sötét börtönökbe, melyeknek ódon falai néma tolmácsai a letűnt századok borzalmának.

E napon megtekintettük még a híres üveg- és mozaikgyárat, hol tanulóifjúságunkat a legnagyobb előzékenységgel fogadták, s hol a legapróbb részletekig mindent megmagyaráztak.

A délután óráit a Márkus-térrel szemközt fekvő St. Giorgio-szigeten töltöttük. A vaporetto e szigetre pár perc alatt átviszi az utast, ki azonnal a Campanile-hoz hasonló toronyra siet, hogy onnan a lagunák gyönyörű városában és a végtelennek látszó tenger hullámzásában gyönyörködjék. A 75 méter magas tornyot megmáztuk mi is, de sajnálatunkra sokáig nem időzhettünk odafenn, mivel a magasságban valóságos orkán dühöngött. Alig értünk haza szállónkba, máris megeredt az eső; a néhány órával azelőtt még nap-sugárban úszó gondolákra nehéz köd ereszkedett, mely legszebb illúzióntól, legnagyobb örömeinktől, az esti gondolázástól fosztott meg. A következő napokon azonban az idő jobbra fordult s mi ismét barátságos napfény mellett járhattuk végig Velence nevezetességeit. Eljutottunk a szépművészetek csarnokába, hol az olasz festők legremekebb alkotásai találhatók; megtekintettük az Arsenál érdekes helyiségeit, melyekben régi hajók mintái, gályák, fegyverek, ágyúk vannak felhalmozva; gyönyörködtünk a szebbnél-szebb templomokban, melyek közül a Márkus-templom után a jezsuiták temploma várakozásunkat fölülmulata. A mozaikkal kirakott hatalmas oszlopok az emberi kéznek legremekebb alkotásai. E templomban nyugszik az utolsó doge, Manin Dániel.

Az utolsó napot Murano és Lido szigetén töltöttük. Velence utcáinak füledt levegője után jól esett az üdülés e két helyen.

Tanulóink Murano szigetén a Pauly-cég főnökének szívesége folytán behatóan megismerkedtek az üveggyártással és a majolika-edények készítésével. Utolsó napunk egész délelőttjét e telepen töltöttük, honnan a leggyönyörűbb tavaszi időben gondolákon tértünk vissza a Manin-szállóba. A délután órái Velence Margitszigetén, a Lidón kellemesen teltek. Szemünk, mely néhány napig csak ódonszerű börtönfalakat, fantasztikus palotákat, tömjénes templomokat látott, most a viruló, zöldelő természetben, árnyas ligetekben gyönyörködhetett. Fiaink pajzán jó kedvükben ide-oda futkostak a tengeri homokban, iszapban, melyben vígan kotorásztak, hogy néhány kagylót találjanak; majd elmerengve hallgatták a tenger távolodó hullámainak titokzatos mormolását.

Mily szívesen maradtunk volna még e remek tengerparton, mily örömmel fogadtuk volna a visszatérő, zúgó hullámokat!

Velencei tartózkodásunk alatt egy délutánt az egy órányra fekvő Paduában töltöttünk, mely városnak szépsége, tisztasága, impozáns nagysága mindnyájunkat meglepett. A paduai út legérdekesebb része a körülbelül 5 kilométer hosszú vasúti híd, mely a lagunák tündérvárosát a szárazfölddel összeköti.

E napok, melyeken az új impressziók valósággal kergették egymást, ugyancsak kifárasztották jókedvű tanulóinkat. S amily vígan töltötték az utolsó délután óráit a kedves-Lido szigetén, ép oly kedvetlenül fogtak hozzá holmijuk

összepakolásához. Az indulás ideje azonban már itt volt. Hajónk kéménye, melyen ide jöttünk, erősen pöfögött a kikötőben, jelezte, hogy indulásra készen áll.

A karsu gondolák a magyar hajóhoz sietve hozták az utasokat, kik fájdalmasan vettek búcsút a lagunák szép városától, melyet életükben talán többé nem látnak. Távozó hajónkig még eljutott a Santa Lucia andalító áriája, melynek utolsó akkordjait elnyelték a tenger zúgó hullámai.

A hajó víg utasai álomra hajtották fejüket, s mire hajónk nyílt tengeren szelte a ringatózó hullámokat, elcsendesült minden. Hajnalhasadtával, amint ébredezni kezdtünk, azon vettük észre magunkat, hogy már a Quarneróban vagyunk. Néhány óra múlva ismét a fiumei kikötő mozgalmas életében gyönyörködhetünk. Az előbbi napok fáradalmi után hosszabb pihenésre lett volna szükségünk, de programmunkhoz szigorúan ragaszkodva hátra volt még hazánk szép kikötővárosának alapos megtekintése.

A visszaérkezés napján megtekintettük tehát Fiume nevezetességeit, többek között a népkertet, aquariumot, Danubius hajógyárat, kivándorlási palotát, egy impozáns oceánjáró hajót, a Pannoniát, melynek óriási méretei valósággal bámulatba ejtettek bennünket. Fiumei tartózkodásunkat feledhetlenné teszi a Buccariba rendezett félnapi kirándulás. E szép tengerparti halászwáros gyönyörű öbölben fekszik. Megnéztük itt a romokban heverő Zrinyi-palotát és a csinos templomot, valamint a szebb házakat, melyek a Karszt szikláin lépcsőzetesen épültek egymás fölé. Az itt töltött órák legkedvesebb emlékeink közé fognak tartozni mindenkor.

A feledhetlen kirándulásra kitűzött napok azonban eltelték s mi fájó szívvel voltunk kénytelenek az örökszép, csodás tengertől búcsút venni. Ki tudja, mikor gyönyörködhetünk ismét a habok enyegésében, a hullámok zúgásában, az apály és dagály mormolásában, a sirályok nyugodt röpülésében?

Az indulás órája ütött. Április 19-én a délelőtti órákban gyorsvonatunk már fáradtan prüszkölt a budapesti keleti pályaudvaron. E napon tanulóink megtekintették még a királyi várat, a Mátyás-templomot, bazilikát, városligetet, Andrásy-utat, állatkertet, honnan földalatti villamoson, majd pedig a nagykörúti és Rákóczy-úti villamoson csakugyan fáradtan értünk a Hack-féle vendéglőbe. A gyorsan elköltött jó vacsora után örömmel ültünk a Kassa felé robogó vonatra.

Április 20-án reggel 8 órakor Isten segítségével minden baj nélkül, jó egészségben érkeztünk Iglóra, hol aggódó kedveseink, barátaink, kiktől 9 napig voltunk távol, ölelő karokkal fogadtak bennünket.

III.

A főgimnáziumi tanácsnak tagjai az 1907—1908-ik tanévben

Münnich Kálmán, főgimnáziumi felügyelő, a tanács elnöke.

Topscher György, kir. tan., a helybeli ág. hitv. ev. egyházközség felügyelője.

Dr. Walser Gyula, ev. lelkész.

Bartsch Gusztáv,

Fest Ottó,

Folgens Kornél,

Gotthard Albert,

Gúhr Márton,

Klug Nándor,

Klug Ottó,

Langsfeld Géza,

Lehoczky Jenő,

Pákh Károly,

Szell Ödön,

Thern Gusztáv,

Ujlaki Jenő,

Windt Imre

a gimnáziumi tanács választott tagjai.

A főgimnázium igazgatója és tanári kara, valamint a helybeli ev. elemi- és polgári leányiskola igazgatója: Dobó Adolf.

A fegyelmi bizottság tagjai az 1907—1908-ik tanévben.

Münnich Kálmán, főgimnáziumi felügyelő, a bizottság elnöke.

Topscher György, kir. tan., a helybeli ev. egyházközség felügyelője.

Marschalkó Elemér, helybeli ev. egyházi ügyész.

Fest Ottó,

Gotthard Albert,

Klug Ottó,

Pákh Károly,

Ujlaki Jenő,

a fegyelmi bizottság választott tagjai.

IV.

Az 1907—1908 tanévben követett tanterv átnézete

a heti óraszámot tekintve.

Folyó szám	Tantárgy	O s z t á l y								Összesen
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
1	Vallástan	2	2	2	2	2	2	2	2	16
2	Magyar nyelv	5	5	4	4	3	3	3	3	30
3	Latin nyelv	6	6	6	6	6	5	5	4	44
4	Görög nyelv	—	—	—	—	5	5	5	4	19
5	Magyar frók bővebb tanulmányozása, kapcsolatban a görög klasszikusoknak magyar fordításban való ismertetésével ¹⁾	—	—	—	—	3	3	3	2	11
6	Német nyelv	—	—	4	3	3	3	3	3	19
7	Történelem	—	—	3	3	3	3	3	3	18
8	Földrajz	3	3	2	—	—	—	—	—	8
9	Természetrájz	2	2	—	3	3	3	—	—	13
10	Természettan	—	—	—	—	—	—	4	4	8
11	Mathematika	4	4	3	3	3	4	3	2	26
12	Rajzoló geometria	3	3	2	2	—	—	—	—	10
13	Rajz (a comp. tanfolyamban) ²⁾	—	—	—	—	2	2	2	2	8
14	Bölcsészet	—	—	—	—	—	—	—	3	3
15	Szépíráás	1	1	—	—	—	—	—	—	2
16	Torna	2	2	2	2	2	2	2	2	16
17	Ének	1	1	—	—	—	—	—	—	2
		29	29	28	28	35	35	35	34	253

Jegyzet. ¹⁾, ²⁾, fakultatív tantárgyak az 1890. évi XXX. törvénycikk értelmében.

Az V—VIII. osztályok hetenkénti óraszámja volt: a görög nyelvi tanfolyamban 30, a görög-pótló tanfolyamban 30.

Az I. és II. osztály heti óraszámja a hetenkénti egy rendes énekóra miatt meghaladja az algimnáziumi osztályok óra-maximumát. A V., VI., VII. és VIII. osztályok heti óraszámában bennfoglaltatik a pótló-tanfolyam 5, illetve 4 órája is.

A hetenkénti egy rendes énekórában az I. és II. oszt. egyesítve volt.

Az algimnázium prot. vallású tanuló-ifjúságának hetenként egy külön, egyházi énekek begyakorlására szánt énekórája is volt.

A német nyelv az I. és II. osztályban mint rendkívüli tantárgy hetenként egy-egy órában tanított.

Az I. és II. osztálynak, a III. és IV. osztálynak, az V. és VI. valamint a VII. és VIII. osztálynak az őszi és tavaszi hónapokban hetenként egyszer (délután 3—5 óráig) volt játékdélutánja.

A magyar önképzőkör hetenként egyszer tartott gyűlést, a gyorsíró-, dal- és tornakörök pedig hetenként kétszer gyakorlatokat.

Az önként jelentkező tanulók hetenkénti 2 órában szabadkézi rajzban nyertek oktatást.

Francia nyelvi oktatásban az önként jelentkező tanulók a III-ik osztálytól kezdve, két csoportban, hetenkénti 2 órában részesültek.

Tanári személyzet.

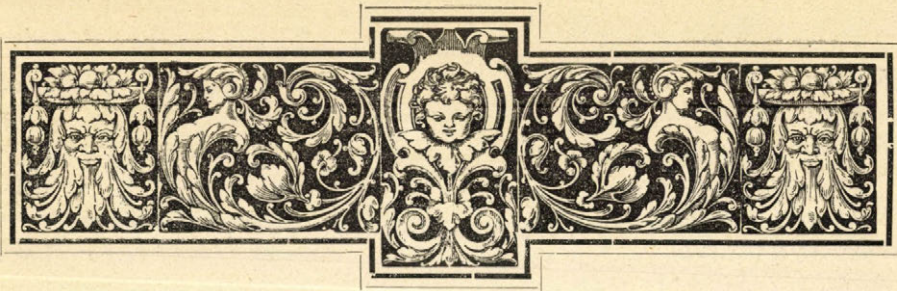
Folyó szám	A tanár neve	Tanári évi- nek sz. az iglói gimn.	Tantárgy, melyet tanított	Hetenkénti óráinak sz.	Észrevételek
1	Fischer Miklós	28	természettan VII. 4., VII. 4.	8	Igazgató. A természet- tani szertár és az V. o. könyvtárának őre.
2	Berzeviczy Béla	6	rajzoló mértan I. 3., II. 3., III. 2., IV. 2., görögpótló rajz V. 2., VI. 2., VII. 2., VIII. 2. szépfírás I. 1., II. 1.	20	osztálytanár az I. o.; a rajztár őre; a gyors- írókör elnöke.
3	Bogsch László	9	magyar nyelv II. 5., III. 4., IV. 4. bölcsezet VIII. 3. német nyelv III. 4.	20	osztálytanár a II. o.; a III. és IV. o. könyv- tárának őre.
4	dr. Bruckner Győző	5	latin nye v III. 6 történet III. 3., V. 3 VI. 3. görögpótló magyar VIII. 2.	17	osztálytanár a III. o.; a filológiai- és törté- nelmi muz. őre.
5	Gühr Márton	43	latin nyelv VII. 5., VIII. 4. görög nyelv V. 5., VI. 5.	19	
6	Hoch Ferenc	8	latin nyelv V. 6., VI. 5. görögpótló magyar V. 3., VI. 3.	17	osztálytanár a VI. o.; tanári tanácsközmányi és gimnáziumi tanács- jegyző.
7	Kiss Albert	15	latin nyelv IV. 6. görög nyelv VII. 5., VIII. 4. görögpótló magyar VII. 3.	18	osztálytanár a IV. o.; a tanári könyvtárnak és az ifjusági segély- könyvtárnak őre.
8	Maresek Andor	26	latin nyelv I. 6., II. 6. történet IV. 3., VIII. 3.	18	osztálytanár a VIII. o.; gimnáziumi pénztáros; tápiintézeti gondnok, az I. és II. o. könyvt. őre.
9	Nikházi Frigyes	19	mennyiségtan III. 3., IV. 3., V. 3., VI. 4., VII. 3., VIII. 2.	18	
10	Róth Márton	38	német nyelv V. 3., VI. 3., VII. 3., VIII. 3., történet VII. 3.	15	a numismatikai mu- zeumnak és a földrajzi szertárnak őre.
11	Schermann Samu	33	torna 1—VIII. oszt. 2—2 óra, ének I. II. 1. egyházi ének 1—IV. 1.	18	a dal- és tornakörök elnöke; az ifj. játékok vezetője.
12	Simonyi Győző	1	magyar nyelv I. 5. mennyiségtan I. 4., II. 4. földrajz I. 3., III. 2.	18	helyettes tanár.
13	Stromp József	10	magyar nyelv V. 3., VI. 3., VII. 3., VIII. 3., német nyelv IV. 3. német nyelv (rendkiv. tantárgy) II. 1.	16	osztálytanár az VII o.; a Petőfi önképzőkör elnöke.
14	Thern László	18	vallástan 1—VIII. oszt. 2—2 óra.	16	
15	Thirring Gyula	3	természetrajz I. 2, II. 2, IV. 3, V. 3, VI. 3. földrajz II. 3. német nyelv, (rendkiv. tantárgy) I. 1.	17	osztálytanár az V o.; a természetrajzi szertár őre.

A 1907—1908-ik iskolai évben mint kath. vallásu hitoktatók működtek : Szalay István róm. kath. segédlelkész, ki az I—IV. osztályban és Hudács Károly róm. kath. segédlelkész, ki az V—VIII. osztályban tanította a vallástant.

Az izraelita vallásu tanulóknak hitoktatója Krausz Áron iglói főrabbi volt.

Szénfi Zoltán tanárjelölt a lefolyt iskolai évben főgimnáziumunkban végezte gyakorlati évét s Niházi Frigyes tanárhoz lévén beosztva, ennek mennyiségtani tanóráin vett részt.

VI.

Jelentés az osztályok tanulóiról és végzett tananyagáról.

I. osztály.

Osztálytanár: BERZEVICZY BÉLA.

a) Tanulók:

<p>1 Asbóth Loránd ág. hitv. ev.
Budapest.</p> <p>Báthory Sándor ref. Hajdu-
Sámson, Hajdu m.</p> <p>Bertóthy Antal ref. Perecseny,
Ung m.</p> <p>Brandobur József r. k. Szepes-
sümeg.</p> <p>5 Braun Vilmos izr. Poprád,
Szepes m.</p> <p>Briesztyenszky Pál r. k. Baross-
háza, Trencsén m.</p> <p>Csornay Géza r. k. Igló.</p> <p>Dajka László ref. Igló.</p> <p>Dobay István ref. Hernád-
szurdok, Abauj m.</p> <p>10 Drexler Gyula izr. Szepes-
olaszi.</p> <p>Filicskó János r. k. Szepes-
váralja.</p> <p>Fischmann Ignác izr. Gel-
lértfalu, Szepes m.</p> <p>Fuchs Adolf izr. Káposzta-
falu Szepes m.</p> | <p>Gömöry Károly Nándor ág.
hitv. ev. Igló.</p> <p>15 Guoth Tamás r. k. Igló.</p> <p>Hausz Pál gör. kath. Nagy-
kunczfalu, Szepés m.</p> <p>Hensch Aladár ág. hitv. ev.
Szepesszombat.</p> <p>Heutschy Zoltán ág. hitv. ev.
Gurabárza, Hunyad m.</p> <p>Hopkó Pál ág. hitv. ev. Hyb-
be, Liptó m.</p> <p>20 Hudszik Márton r. k. Már-
kusfalu. Szepes m.</p> <p>Jäger Ede r. k. Szomolnok,
Szepes m.</p> <p>Jesztrebényi Pál ág. hitv. ev.
Nagyfolkmar, Szepes m.</p> <p>Karoliny Lajos r. k. Igló.</p> <p>Kiss Emil ref. Dorogma,
Borsod m.</p> <p>25 Koch Dénes r. k. Gálszécs,
Zepmlén m.</p> <p>Kornhäuser Jenő izr. Igló.</p> |
|--|--|

- Koroknai István ref. Fekete-
patak, Ugocsa m.*
*Koromzay Frigyes ág. hitv.
ev. Igló.*
*Krokaveczi Tivadar ág. hitv.
ev. Mengusfalu, Szepcs, m.*
30 *Kupcsik János r. k. Igló.*
*Kutlik Brunó ág. hitv. ev.
Istvánhuta, Szepes m.*
Leichtag Jenő izr. Igló.
Makovics Géza r. k. Igló
Menyhért József ref. Igló
35 *Messinger Péter izr. Csenger
ujfalu, Szatmár.*
Mezey István ref. Budapest.
*Molnár Árpád ág. hitv. ev.
Igló.*
*Molnár Dezső ág. hitv. ev.
Ruttka, Turóc m.*
*Morvay Kálmán r. k. Ruttka,
Turóc m*
40 *Neogrády Dezső r. k. Gödöllő,
Pest m.*
Noge Ernő r. k. Igló.
*Olesch Jenő r. k. Vaspatak,
Szepes m.*
- Pajkos Lajos ref. Hernád-
szurdok, Abauj m.*
Páczay Árpád r. k. Igló.
45 *Pittel Lajos r. k. Dombhát,
Beszterce-Naszód m*
*Politzer Hugó izr. Poprád,
Szepes m.*
Pollák Gyula izr. Igló
Rosenthal Aurél izr. Igló
*Schweiczpacher Lajos r. k.
Igló.*
50 *Soltész Ernő r. k. Igló.*
*Somoskeőy Antal r. k.
Szepesremete.*
*Szabó Kálmán ref. Hernád-
szurdok, Abauj m.*
Szilkey Károly r. k. Igló.
*Tabiczky Ferenc r. k. Ruttka,
Turóc m.*
55 *Vas Sándor ref. Gégény,
Szabolcs m.*
*Weisz Kálmán ág. hitv. ev.
Szepesbéli.*
*Zwicker Elemér ág. hitv. ev.
Szepesszombat.*
Zsitkovics Alfonz r. k. Igló.

Magántanulók:

- 59 *Pavella Győző ág. hitv. ev. Liptóújvár, Liptó m.*

b) *Tantárgyak:*

1. **Vallástan.** Hetenként 2 óra. K. k. Bereczky: „Bibliaismertetés“, Luther „Kis kátejá“ Adorján fordításában. Segédkönyv: „Új szövetség“. Tananyag: az ó-szövetség története az ó-szövetségi könyvek rövid ismertetésével; a tízparancsolat Luther magyarázatával. Olvasmány: az új szövetség ünnepi szakaszai.

THERN.

2. **Magyar nyelv.** Hetenként 5 óra. K. k. Szinnyi J.: „Iskolai magyar nyelvtan, tizenharmadik kiadás és magyar olvasókönyv, tizedik kiadás. a) Nyelvtan: Hangok, szavak, beszédrészek és mondatrészek. A mondatok fajtái. Egyszerű és összetett mondat. Név- és igeragozás. Szóképzés. A helyesírás szabályai. Mondattani elemzés. b) „Olvasmány.“ A népmesékből: A kacor király. Az okos leány. A Tisza eredete. Miért lett számár a számár? A gonosz mostoha. A tanító mesékből: A holló és a róka. A számár és a terhe. A hiu

szarvas. A fősvény és a majom. A magyar föld és népeletből: Mezei munkások. Tátrai képek. Árva vára. Az aldunai szoros. A mondák és történelmi elbeszélésekből: Hunor és Magyar. Atilla, Isten ostora. A cantalaunumi csata. Atilla halála. A fehér ló. Botond. Szt.-István király. Korona és kard. Szt-László és a kúnok. Salamon király és a hercegek. A tatárjárás. Prixus és Helle. Achilles. Ezen olvasmányokat feldolgozták nyelvi és tárgyi szempontból, súlyt fektetve a tartalom értelmes elmondására. A költemények közül: Szülőföldem szép határa. A rab gólya. Hadnagy uram, hadnagy uram! Füstbe ment terv. Szülőföldemen. Hymnus. Szózat. Havonként két írásbeli dolgozat. **SIMONYI.**

3. **Latin nyelv.** Hetenként 6 óra. K. k. Pirchalla Imre: Latin nyelvtan és Latin olvasó és gyakorló könyv. Nyelvtan: olvasás, a főnév és nevei, az öt declinatio a melléknév declinatioja és comparatioja, a névmások, a számnevek, „esse“ segédige, az ige ragozása activumban. — Olvasmányok: Schola Hungaria. De formica et columba. De campo. De populo Romano. De vulpe et cervo. De Romulo et Remo. Caput alterum. Pavo ad Junonem. De terrancola et vulpe. De passere et lepore. Senatus. Exercitus. De cervo fabula. De rebus gestis maiorum. De bello Troiano. Altera pars. Thersillis. Caput alterum. De priami in castra Graecorum itinere. Romulus asylum aperit. De raptu Sabinarum. De morte Romuli. Az 1., 2., 3., 5., 10., 17., 18., 23., 24., 26., 28., 31., 34., 35. és 37. szakaszok fordítása latinra. Havonként két iskolai dolgozat, fordítás magyarból latinra. **MARCSEK.**

4. **Földrajz.** Hetenként 3 óra. K. k. Lasz Samu: Magyarország leírása. Földrajzi alapismeretek. Térképolvasás. Alföldek. Dombvidékek. A magyar tengerpart. Felföldek. **SIMONYI**

5. **Természetrajz** Hetenként 2 óra. K. k. dr. Sztérényi Hugó: Természetrajz. Őszi gyümölcsök leírása és a termések csoportosítása. Házi állatok. A ház körül, a mezőn és erdőben tartózkodó emlős állatok. Az emlősök összefoglalása és csoportosítása. Közönségesebb fenyők. Nehány közönségesebb tavaszi virágos növény. A növény szervei. Növénygyűjtés. **THIRRING.**

6. **Mennyiségtan.** Hetenként 4 óra. K. k. Szuppán—Péç: Számtan. Római számok. Tizes számrendszer. A négy alpművelet egész számokkal és tizedes törtekkel. Időszámítás, idő, hosszúság, terület, űr, térfogat és súlymértékek. A számok oszthatósága. Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös. Számolás közönséges törtekkel. Havonként két írásbeli dolgozat. **SIMONYI.**

7. **Rajzoló geometria.** Hetenként 3 óra. K. k. dr. Horti Henrik: Rajzoló geometria (átdolgozta Szinte Gábor.) Pont és vonal, egyenesekkel való műveletek. A körív és szög. Szögek osztályozása, szögek mérése, szögpárok. Alpműveletek szögekkel. Három-, négy- és sokszögek. Szimmetria. A kör. Síkidomok kerületének és területének mérése. A síkidomok egybevágósága és hasonlósága. Mértani diszitményi rajzok kapcsolatosan a végzett anyaggal, színezéssel. II. félév. Emlékezet utáni rajzolás. Természet nyomán való rajzolás táblai rajzolás után. **BERZEVICZY.**

8. **Tornázás** Hetenként 2 óra. Szabad-, rend- és szerygyakorlatok.

SCHERMANN

9. **Szépírás** Hetenként 1 óra. Magyar folyóírás az ütemes módszer szerint.

BERZEVICZY.

10. **Ének**. Schermann S. gyak. énektana és dalfüzére nyomán. Egy-, két- és többszólamú dalok begyakorlása. Több egyházi ének a prot. vallású tanulókkal begyakorolva.

SCHERMANN.

11. **Német nyelv**, mint rendk. tantárgy. heti 1 órában. K. k. Albrecht: Deutsches Lesebuch. Olvasás és írás. Beszédgyakorlatok.

THIRRING.

II. osztály.

Osztálytanár: BOGSCH LÁSZLÓ.

a) Tanulók:

<p><i>Bíró Endre ev. ref. Abaujvár.</i>
 <i>Cobrda János ág. hitv. ev.</i>
 <i>Szmracsán, Liptó m.</i>
 <i>Csajkovics Sándor róm. kath.</i>
 <i>Pálmonostor, Pest m.</i>
 <i>Fallay Gyula róm. kath. Pop-</i>
 <i>rád, Szepes m.</i>
 5 <i>Flachbarth Ernő ág. hitv. ev.</i>
 <i>Gölnicbánya, Szepes m.</i>
 <i>Freund Sándor izr. Igló</i>
 <i>Fröhlich János róm. kath. Igló</i>
 <i>Gál Barna ev. ref. Igló</i>
 <i>Gánóczy Mihály róm. kath.</i>
 <i>Prakfalu, Szepes m.</i>
 10 <i>Gerstl Ernő izr. Hibbe, Liptó</i>
 <i>megye.</i>
 <i>Glevitzky Béla róm. kath.</i>
 <i>Igló.</i>
 <i>Gótsch János ág. hitv. ev.</i>
 <i>Gölniczbánya, Szepes m.</i>
 <i>Kircz Ernő izr. Vágfalva.</i>
 <i>Liptó m.</i>
 <i>Korach Arthur izr. Káposzta-</i>
 <i>falu, Szepes m.</i>
 15 <i>Kostenszky György ág. hitv.</i>
 <i>ev. Dernő, Gömör m.</i>
 <i>Lovász Tamás róm. kath.</i>
 <i>Trencsénmakó</i>
 <i>Löffler Aladár izr. Igló</i></p> | <p><i>Marcsek Zoltán ág. hitv. ev.</i>
 <i>Igló.</i>
 <i>Mihalko János ág. hitv. ev.</i>
 <i>Vichodna, Liptó m.</i>
 20 <i>Normann István izr. Ujszász,</i>
 <i>Pest m.</i>
 <i>Pádisz Károly ág. h. ev. Igló.</i>
 <i>Pálka Géza ág. hitv. ev.</i>
 <i>Körmöcbánya.</i>
 <i>Peschke Valter róm. kath.</i>
 <i>Teschen, Szilézia.</i>
 <i>Pitzei Árpád ág. hitv. ev. Igló.</i>
 25 <i>Polsch Győző ág. hitv. ev. Igló.</i>
 <i>Popper László izr. Poprád,</i>
 <i>Szepes m.</i>
 <i>Renvers Ágost róm. kath.</i>
 <i>Igló</i>
 <i>Renvers István róm. kath.</i>
 <i>Igló</i>
 <i>Sapirer József izr. Igló,</i>
 30 <i>Schivetz Lajos róm. kath. Igló.</i>
 <i>Schmidt Kálmán ág. hitv. ev.</i>
 <i>Liptóújvár.</i>
 <i>Scholtz Dezső ág. hitv. ev.</i>
 <i>Budapest.</i>
 <i>Schramkó István róm. kath.</i>
 <i>Igló.</i>
 <i>Schwartz Károly izr. Páris-</i>
 <i>háza, Liptó m.</i></p> |
|--|--|

- 35 *Silberstein Fülöp* izr. *Bethlenfalu, Szepes m.*
Stojanov Gzörgy gör. kel. Igló.
Szakáll Gyula ref. *Korompa, Szepes m.*
Szilvási Lajos róm. kath. *Szepesváralja.*
Szuhy Lajos róm. kath. *Ágris, Arad m.*
 40 *Terray Elek* ág. hitv. ev. *Szepesolaszi.*

- Teschler Imre* róm. kath. Igló
Thern Gusztáv ág. hitv. ev. *Mateóc, Szepes m.*
Török Gyula róm. kath. Igló.
Vitéz Mihály ág. hitv. ev. *Takta-Harkány, Zemplén m.*
 45 *Wesselényi István* róm. kath. Igló.
Zahler Jenő izr. *Kapi, Sáros-megye.*
Zathuretzky István ág. hitv. ev. Igló.

Magántanuló:

Willmann Miksa izr. *Liptóújvár.*

Kilépett:

Soós Béla ref. *Szombathely, Vas m.*

b) Tantárgyak:

1. **Vallástan.** Hetenként 2 óra. K. k. Bereczky: „Bibliaismertetés“; Luther „Kis káteja“ Adorján fordításában. Segédkönyv: „Az új szövetség.“ Tananyag: az új szövetség története az új szövetségi könyvek rövid ismertetésével; a hegyi beszéd; Jézus példázata; az apostoli hitvallás Luther magyarázatával.

TERN.

2. **Magyar nyelv,** hetenként 5 óra. K. k. Szinnyi József: „Iskolai magyar nyelvtan II.“ és „Magyar olvasókönyv II.“ Olvasmányok alapján mondat-tani elemzés. Határozók. Összetett és többszörösen összetett mondatok; összevont mondatok. Olvasmányok tartalma; hangsúlyos olvasás. Költemények emlékelése. Havonként 2 iskolai írásbeli dolgozat.

BOGSCH.

3. **Latin nyelv,** hetenként 6 óra. K. k. Pirchala Imre: „Latin nyelvtan“ és „Latin olvasókönyv.“ Nyelvtan: Az I. osztály tananyagának átismétlése után a névszó- és igeragozás teljesen; fokozás, előjárók, melléknévi határozók; rendhagyó, hiányos és tóváltoztató igék. Fő- és mellékmondat megkülönböztetése; a legszükségesebb mondattani szabályok ismertetése. A szóképzés elemei. Acc. c. inf. és abl. abs. — Olvasmányok: 1. De Attila, Hunnorum rege: De adventu Hunnorum. De Attilae aedibus. De convivio regis Attilae. 2. De bello Troiano: De equo ligneo. De fraude Simonis. De incendio Troiae. 3. De erroribus Ulixi: De Ulixe in Ogygia insula morante. De Nausicaa. De Phaeacibus. De Demodoco citharoedo. Ulixes nomen suum aperit. De Cyclopiibus et de Lotophagis. De Polyphemo. A húnok bejövetele. Attila palotája. Attila lakomája. A fa-lóról. Simon csele. Trója pusztulása. Ulixes bolyongásai. Nausikaa

Ulixes a phaeákoknál. Folytatás. Ulixes megismerteti magát. — Havonként két iskolai írásbeli dolgozat: fordítás magyarból latinra.

MARCSEK.

4. **Földrajz**, hetenként 3 óra. K. k. Lasz Samu. „Földrajz II.“ Részletesebben Ausztria, főbb vonásokban Európa többi országai, valamint Ázsia és Afrika fekvése, felülete, vizei, növény- és állatvilága, lakosai s nevezetesebb városai. Térképvázlatok készítése.

THIRRING.

5. **Természetráajz**, hetenként 2 óra. K. k. Dr. Sztérényi Hugó. „Természetráajz II.“ Néhány őszi virágos növény. Majmok. Tengeri és erszényes emlősök. A ház körül, mezőn, erdőben tartózkodó madarak; vízi madarak. A madarak összefoglalása és csoportosítása. Csúszó-mászó állatok. Kétéltűek. Halak. Csigák. Kagylók. Hasznos és kártékony bogarak. Közönségesebb nappali és éjjeli lepkék. A méh, a hangya. A szöcske, a sáska. A szitakötők. A házi légy, a szúnyog. Keresztes és házi pók. Folyami rák. A pióca. Néhány tavasszal virító erdei bokor és gyümölcsfa. Rovar- és növényűjtés.

THIRRING.

6. **Mennyiségtan**, hetenként 4 óra. K. k. Fr. Kiss Károly: „Számtan“. Tananyag: Egyszerűbb számolási rövidítések. Számteni alapműveletek, korlátolt pontosságú eredménnyel. Az arányosság fogalma. Az egyszerű hármasszabályhoz tartozó feladatok megfejtése következtetéssel. Olasz gyakorlat. Arány, aránylatok. Százalékszámítás — Havonként írásbeli dolgozat.

SIMONYI.

7. **Rajzoló mértan**, hetenként 3 óra. K. k. Dr. Horti-Szinte: „Rajzoló-geometria“. A kocka, hasáb, gúla, henger, kúp, gömb szemléltetése, elemzése, axonometrikus rajzolása. A tárgyalt testek felületének és köbtartalmának kiszámítása. A sík származtatása, egyenesek helyzetei a térben. Egyenesek és síknek kölcsönös helyzete. Két és több síknek kölcsönös helyzete. A testek szimmetriája és hasonlósága. Modellek készítése. Az I-ső félévben geometriai rajz kapcsolatosan a végzett anyaggal. II-ik félévben különböző tárgyak szemlélet nyomán való rajzolása, táblai előrajzolás után egyszerűbb árnyékolással, színes ceruzával is.

BERZEVICZY.

8. **Tornázás**, hetenként 2 óra. Szabad-, rend- és szergyakorlatok.

SCHERMANN.

9. **Szépírás**, hetenként 1 óra. Német folyóírás az ütemes módszer szerint.

BERZEVICZY.

10. **Ének**, hetenként 2 óra. Együttesen az I. osztállyal, mint az I. osztályban.

SCHERMANN.

11. **Német nyelv**, mint rendkívüli tantárgy, hetenként 1 óra. K. k. Albrecht Janos: „Német olvasókönyv I.“ A helyes olvasás és írás gyakorlása. Névragozás. Igeragozás. Prózai olvasmányok és azok tartalma. Költemények emlékelve. Írásbeli dolgozatok a helyesírás gyakorlására.

STROMP.

III. osztály.

Osztálytanár: DR. BRUCKNER GYÖZÖ.

a) Tanulók:

<i>Baldinger Hermann</i> izr.
Igló	<i>Kulifay Károly</i> ref. Kúnhegyes, Szolnok m.
<i>Ballásch Mihály</i> róm. kath.
Luciabánya, Abauj-Torna megye.	<i>Labusz József</i> róm. kath. Igló.
<i>Benigny Andor</i> ág. hitv. ev. Igló.	25 <i>Lakner András</i> róm. kath. Brassó.
<i>Bunge Rezső</i> ág. hitv. ev. Liptóújvár.	<i>Lesch Gusztáv</i> ág. hitv. ev. Igló.
5 <i>Danielisz Lajos</i> ág. hitv. ev. Igló.	<i>Liptay Imre</i> ág. hitv. ev. Svedlér, Szepesm.
<i>Durbán Ferenc</i> róm. kath. Igló	<i>Lipták Arthur</i> ág. hitv. ev. Igló.
<i>Ebergényi Miksa</i> róm. kath. Igló.	<i>Márton Andor</i> ág. hitv. ev. Igló.
<i>Fábián Aladár</i> róm. kath. Igló.	30 <i>Márton Kálmán</i> ág. hitv. ev. Igló.
<i>Fábry László</i> ág. hitv. ev. Igló.	<i>Mayer Ágoston</i> ág. hitv. ev. Igló.
10 <i>Fröhlich János</i> ág. hitv. ev. Szepesolaszi	<i>Merényi József</i> róm. kath. Igló.
<i>Für Gyula</i> róm. kath. Igló	<i>Misuta László</i> róm. kath. Igló.
<i>Gindl Gusztáv</i> ág. hitv. ev. Oroszvár, Moson m.	<i>Molnár Béla</i> ág. hitv. ev. Rutka, Turóc m.
<i>Grasgrün Miksa</i> izr. Igló.	35 <i>Nemes Barna</i> róm. kath. Gölnicbánya.
<i>Greisinger Béla</i> ág. hitv. ev. Szepesolaszi.	<i>Némethy László</i> róm. kath. Tornallya, Gömörm.
15 <i>Jancsó Lajos</i> ref. Igló	<i>Normann Imre</i> izr. Ujszász, Pestm.
<i>Jüger Béla</i> róm. kath. Ungvár.	<i>Noviszedlák János</i> róm. kath. Káposztafalu, Szepesm.
<i>Kasprák Béla</i> róm. kath. Iglóroszlóka.	<i>Orosz Dezső</i> ág. hitv. ev. Iglóhollópaták
<i>Kiss Andor</i> ref. Garbócbogdány, Abauj-Torna m.	40 <i>Oscsenda Kálmán</i> róm. kath. Igló.
<i>Kiss Lajos</i> ref. Telkibánya, Abauj-Torna m.	<i>Petrovics Bertalan</i> róm. kath. Igló.
20. <i>Kiss Lajos</i> ref. Tiszadorogma, Borsod m.	<i>Pollák Róbert</i> izr. Igló.
<i>Hrubi János</i> róm. kath. Igló	<i>Reményi Béla</i> róm. kath. Bindt, Szepesm.
<i>Krucskó József</i> róm. kath. Igló.	

- Ritter Gyula ág. hitv. ev. Igló.
 45 Scherfel Zoltán ág. hitv. ev.
 Szepesolaszi
 Schermann Szilárd ág. hitv.
 ev. Igló
 Schiller Ernő róm. kath. Igló.
 Schwarz Sándor izr. Párizs-
 háza, Liptó m.
 Simonfi Ferdinánd róm. kath.
 Igló.
 50 Singer Ernő izr. Igló.
 Spitzkopf Ervin ág. hitv. ev.
 Igló.

- Szell Ödön ág. hitv. ev. Igló.
 Szilvássy Károly róm. kath.
 Szepesváralja
 Thomesz Gyula ág. hitv. ev.
 Rózsahegy, Liptó m.
 55 Vilmányi Dezső róm. kath.
 Korompa, Szepes m.
 Vitkovszky Pál róm. kath.
 Prakfalu, Szepes m.
 Wolf Béla ág. hitv. ev.
 Ruszkén, Szepes m.
 Zavatzky Tivadar róm. kath.
 Igló.

Magántanuló:

Andaházy György ág. hitv. ev. Rózsahegy, Liptó m.

b) Tantárgyak:

1. **Vallástan**, hetenként 2 óra. K. k. Bereczky: „A keresztény egyház rövid története“, segédkönyv: „Uj szövetség.“ Tananyag: A keresztény egyház története annak megalapításától a legújabb időkig, különös tekintettel a reformációra és a magyar ev. prot. egyházra. Válogatott szentírási szakaszok olvasása és magyarázása.

THERN.

2. **Magyar nyelv**, hetenként 4 óra. K. k. Szinnyi J. „Rendszeres magyar nyelvtan“ és Magyar olvasókönyv III.“ Végzett anyag: A nyelv fogalma; hangtan, szótan, mondattan, szó- és írásbeli gyakorlatokkal. A prózai olvasmányok hangsúlyos olvasása, tárgyi magyarázata, tartalmuk elmondása, nyelvtani elemzése; költemények hangsúlyos elszavalása. Havonként két írásbeli dolgozat.

BOGSCH.

3. **Latin nyelv**, hetenként 6 óra. K. k. Pirchala J.: „Latin nyelvtan“, dr. Fodor és dr. Kurtz: Latin olvasmányok; dr. Csengeri: Stílusgyakorlatok. *Prózai* olvasmányul szolgált *Cornelius Nepos*: de viris illustribus c. művéből: Az idősebb Miltiades hódításai. — Darius hadjárata a scithák ellen. — A marathoni csata. — Miltiades halála. — Themistocles ifjúsága. — Themistocles hajóhadat szervez. — A salamisi csata. — T. Pomponius Atticus nevelése. — Atticus Athénben. — Atticus mint igazi emberbarát. — Atticus mint házigazda. — Atticus az adott szó embere. — Atticus halála. — *Költői* olvasmány volt *Phaedrus* meséiből: 1. Lupus et agnus. 2. Canis per fluvium carnem ferens. 3. Vacca, capella, ovis et leo. 4. Vulpes ad personam tragicam. 5. Cervus ad fontem. 6. Vulpes et corvus. 7. Asinus ad senem pastorem. 8. Rana rupta et bos. 9. Vulpes et ciconia. 10. Aesopus ad quendam de successu improborum. 11. Muli duo et raptores. 12. Aesopus et petulans. 13. Lupus ad canem. 14. Socrates ad

amicos. 15. Aesopus respondet garrulo. 16. De vulpe et uva. 17. Vulpes et caper. 18. De vitiis hominum. 19. Viatores et latro. 20 Taurus et vitulus. — *Nyelvtan*-ból az alaktannak pontos átisméltése után az olvasmánnal kapcsolatban a mondatból: A szenvedő szerkezet használata; subiectum praedicativum; több alannal való megegyeztetés; a főnév számainak használata; attributum relativum és praedicativum; appositio relativa és praedicativa; a tárgy esete (accusativus); a részes határozó esete (dativus); a birtokos jelző esete (genitivus); genitivus, mint az állitmány kiegészítője; a határozó esete (ablativus); az ige nevek használata: infinitivus; accusativus cum infinitivo; nominativus cum infinitivo; gerundium és gerundivum és eseteinek használata; supinum; a participiumok és ablativus absolutus. — Magyar szöveg latinra fordítása a „Stilusgyakorlatok“-ból — Tizenkét mese megtanulása (könyv nélkül). Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat.

DR. BRUCKNER.

4. **Német nyelv**, hetenként 4 óra. K. k. Albrecht János „Német nyelvtan“ és „Német olvasókönyv“. Helyesírás és olvasás. Névelő, főnév, melléknév, névmás, számnév. Az erős, gyenge es rendhagyó igeragozás. Prózaolvasmányok. Költemények. Elemzés, fordítás és költemények emlékelése. Beszédgyakorlatok. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat.

BOGSCH.

5. **Történelem**, hetenként 3 óra. K. k. Gál-Helmár „Magyarország története I.“ Magyarország története a mohácsi vészig, tekintettel a művelődési viszonyokra. A jelesebb kútfők rövid ismertetése. Egyes csaták gyakorlati bemutatása a szabadban.

DR. BRUCKNER.

6. **Földrajz és fizikai földrajz**, hetenként két óra. K. k. Varga Ottó: „Földrajz II.“ és Mihalovits Béla: „Természettani és csillagászati földrajz.“ a) Amerika, Ausztrália és Polynesia. b) A víz és a levegő fizikai tulajdonságai, mágneses és elektromos alaptünemények. A föld alakjára, nagyságára, mozgására vonatkozó alapismereteink.

SIMONYI.

7. **Mennyiségtan**, hetenként 3 óra. Végzett anyag: Összetett arányok és aránylatok. Az összetett hármasszabály megoldása következtetések alapján és aránylatokkal. Kamat-, kamatláb-, tőke- és időszámítás. Az állami papirokra és részvényekre vonatkozó számítások. Váltóleszámítolás. Határidőszámítás. Összetett társaságsszabály. Vegyítés-szabály. Kamatos-kamatszámítás. Az arany- és ezüstöntvényekre és a pénzekre vonatkozó számítások. Lánccszabályok.

NIKHÁZI.

8. **Rajzoló geometria**, hetenként 2 óra. K. k. Dr. Horti Henrik. Rajzoló geometria harmadik rész. (Átdolgozta Szinte Gábor.) Végzett anyag: A planimetria alapelemei. Axialis és centralis szimmetria. Alapműveletek távolságokkal. A szög keletkezése, fajtái, alapműveletei. Merőleges egyenesek szerkesztése többféle módon. Párhuzamos egyenesek szerkesztése. A háromszögek osztályozása, szerkesztése adott alkotó részekből. A négyszögek osztályozása, szerkesztése. A sokszögek. Idomok (területek) átalakítása és osztása. Hasonlóság, arányosság. Hasonló sokszögek szerkesztése. Középarányos. Sík dízitmények rajzolása és színezése a Várdai, Boross és Zsitvay lapminták után. Kézügyesítő

gyakorlatok színes ceruzával. Ecsetgyakorlatok. — Különféle használati tárgyak (edények, tálak, üvegek stb.) rajzolása szemlélet nyomán, táblai előrajzolás után. Magyar ornamentek gyűjtése; térkitöltés magyar elemekkel. Mértani rajzok készítése kapcsolatosan a végzett anyaggal. Szerkesztési gyakorlatok.

BERZEVICZY.

9. **Torna**, hetenként 2 óra. Szabad-, rend- és szergyakorlatok.

SCHERMANN.

IV. osztály.

Osztálytanár: KISS ALBERT.

a) *Tanulók:*

<i>Balló László ág. hitv. ev. Liptószentmiklós, Liptó m.</i> <i>Balogh Andor ref. Szikszó, Abauj-Torna m.</i> <i>Braun Jenő izr. Lőcsemajor, Szepes m.</i> <i>Csajkovics Ferenc r. k. Pálmonostor, Pest m.</i> 5 <i>Fábián Aladár r. k. Igló, Szepes m.</i> <i>Folgens Aladár ág. hitv. ev. Igló, Szepes m.</i> <i>Folkmann Valér r. k. Zsolna, Trencsén m.</i> <i>Frenda Zsigmond ág. hitv. ev. Igló, Szepes m.</i> <i>Friedmann Viktor izr. Mezőnyék. Borsod m.</i> 10 <i>Fucker Bertalan r. k. Hegyaljamád, Zemplén m.</i> <i>Gálik Gusztáv ág. hitv. ev. Apatelek, Arad m.</i> <i>Gótsch Sándor ág. hitv. ev. Gölnicbánya, Szepes m.</i> <i>Gottlieb Ernő izr. Hunfalu, Szepes m.</i> <i>Gréb Vilmos ág. hitv. ev. Poprád, Szepes m.</i> 15 <i>Gurszky Károly r. k. Liptóujvár, Liptó m.</i>	<i>Hochfelder Ármin izr. Hegyes hely, Trencsén m.</i> <i>Hodza Iván ág. hitv. ev. Szucsán, Túróc m.</i> <i>Horka Vilmos r. k. Igló, Szepes m.</i> <i>Hornicsék Ferenc r. k. Igló, Szepes m.</i> 20 <i>Husz István ág. hitv. ev. Igló, Szepes m.</i> <i>Jecs Lajos ref. Igló, Szepes m.</i> <i>Juházi Nándor ág. hitv. ev. Igló, Szepes m.</i> <i>Késmárszky Tivadar ág. hitv. ev. Igló, Szepes m.</i> <i>Kiss Ernő r. kath. Éradony, Bihar m.</i> 25 <i>Klein Andor izr. Igló, Szepes megye.</i> <i>Knotek Gusztáv r. k. Szepes-sümeg, Szepes m.</i> <i>Körtvélyesi Sándor gör. kath. Igló, Szepes m.</i> <i>Kretschko Gyula ág. hitv. ev. Szepesolaszi, Szepes m.</i> <i>Kubicsár István r. k. Letánfalu, Szepes m.</i> 30 <i>Ligethy Zoltán r. k. Ostoros, Borsod m.</i> <i>Löffler Ervin izr. Igló, Szepes m.</i>

- Marcsek János ág. hitv. ev. Igló, Szepes m.*
Martinko Mátyás r. k. Igló, Szepes m.
Mészáros Mihály r. k. Gölnicbánya, Szepes m.
 35 *Mudry Vilmos r. k. Pálmafalu, Szepes m.*
Nagy Bertalan r. k. Jászárokszállás, Jász-Nagy-Kun-Szolnok m.
Nagy Ferenc r. k. Igló, Nemes Húbert r. k. Domány, Szepes m.
Neubauer Gyula ág. hitv. ev. Szepesváralja, Szepes m.
 40 *Oruzsinszky István r. k. Igló, Szepes m.*
- Pap Sándor ref. Abaujszolnok, Abauj-Torna m.*
Stojanov Tivadár gör. kel. Igló, Szepes m.
Stromp Iván ág. hitv. ev. Igló, Szepes m.
Teschler László r. kath. Igló, Szepes m.
 45 *Thern Oszkár ág. hitv. ev. Matheóc, Szepes m.*
Tischler József, r. k. Igló Szepes m.
Vilkovszky Bálint r. k. Baldóc, Szepes m.
Waldmann Ede izr. Túrós-szentmárton, Túróc m.
Zemann Zoltán ág. hitv. ev. Abos, Sáros m.

Magántanulók:

- 50 *Ligethy Béla r. k. Ostoros, Borsod m.*
Migra Ede r. k. Vichodna, Lipló m.
Vitális Árpád ev. ref. Miskolc, Borsod m.

Kilépett:

Posevitz Albert ág. hitv. ev. Nagyrőce, Gömör m.

b) **Tantárgyak:**

1. **Vallás**tan, hetenként 2 óra. K. k. Mayer Endre: Evangelikus vallás-tan; Luther kis kátéja. Segédkönyv: Az új szövetség. Végzett anyag: Ker hit- és erkölcs-tan Luther kis kátéja alapján. Megfelelő szentírási helyek, főképen Márk evangéliuma. THERN.

2. **Magyar nyelv**, hetenként 4 óra. K. k. Lehr A. Arany János Toldija és Weszely Ö.: Stilisztika. Végzett anyag: Bevezetés. A stílus; a szerkezet. A stílus világossága, szabatosága és magyarossága. A jóhangzás, képes kifejezések és alakzatok. Verstan. Nemzeti és idegen versek. A prózai olvasmányok hangsúlyos olvasása, magyarázata, a szóképek, alakzatok, ütemek, verslábak és rímek szerint való elemzése; négy ének emlékelése. Kéthetenként iskolai dolgozat. BOGSCH.

3. **Latin nyelv**, hetenként 6 óra. K. k. Pirchala J.: Latin nyelvtan, Fodor és Kurtz: Latin olvasmányok, Csengeri János: Latin stílusgyakorlatok II. Végzett anyag: Nyelvtan és metrika a tanterv szerint. Olvasmány C. Julius Caesar De bello Gallico c. művéből: I. Gallia leírása. II. Caesar és Ariovistus.

III. Gallia politikai és társadalmi viszonyai. P. Ovidius Naso Metamorphoses c. művéből: I. Előszó. II. A világ teremtése. III. Deucalion és Pyrrha. IV. Daedalus és Icarus. V. Philemon és Baucis. Megfelelő tárgyi magyarázatok Caesar és Ovidius életére, Gallia viszonyaira és a római hadviselésre vonatkozólag. Magyar szövegnek latinra fordítása. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat.

KISS.

4. **Német nyelv**, hetenként 3 óra. K. k. Albrecht János: Német nyelvtan és német olvasókönyv II. r. Mondattan: Prózai olvasmányok alapján az egyszerű mondat és részei, az egyszerű mondat szórendje. Az összetett mondatok: a) mellérendelt mondatok, b) alárendelt mondatok. Az összetett mondat szórendje. A többszörösen összetett mondat és a körmondat. Költemények fordítva és emlékelve. Beszédgyakorlatok. — Kéthetenként írásbeli dolgozat, kapcsolatban az elvégzett nyelvtani anyaggal.

STROMP.

5. **Történelem**, hetenként 3 óra. K. k. Gaál-Helmár: Magyarország története II. és Kogutowitz: Tíz térkép a hazai történelem tanításához. — A magyar nemzet története 1526-tól 1867-ig. A török hódoltság kora. Harcok hazánk önállóságáért. Ujkori államintézmények. A nemzeti reformok kora. Gróf Széchenyi István. Kossuth Lajos és az 1848-iki alkotmány. A szabadságharc. Deák Ferenc és az 1867-iki kiegyezés. Művelődési állapotok. — Magyarország politikai földrajza, közgazdasága, közműveltsége, alkotmánya, állami szervezete. Az ausztriai császárság politikai földrajzának rövid áttekintése. Ausztria és Magyarország viszonya.

MARCSEK.

6. **Növénytan**, hetenként 3 óra. K. k. Dr. Szerényi Húgó: Növénytan. Néhány őszi virágos növény leírása után az általános növénytanból: a növény szervei (gyökér, szár, levelek, virágok) s azok biológiája. A sejt- és szövettan elemei. Chemiai alapismeretek s a növény életére nézve fontos elemek és vegyületek. A növények táplálkozása, lélekezése, mozgástüneményei és szaporodása. — A rendszertanból: Linné mesterséges rendszere. Természetes rendszer Braun és Eichler után. Főbb vonásokban: telepes növények (moszatok, gombák, zuzmók), mohok (máj- és lombos mohok), edényes virágtalanok (harasztok, zsurlók és korpafüvek). Részletesebben: virágos növények közül a nyitvatermők (túlevelűek) és zárvatermők (egy- és kétszikűek) főbb családjai. Növénygyűjtés.

THIRRING.

7. **Mennyiségtan**, hetenként 3 óra. K. k. König Gyula: Algebra. — Bevezetés az algebrába, algebrai jelek, képletek, helyettesítés, a negatív számok, az algebrai egész kifejezések összevonása, sokszorozása, az osztás és a törtek, közös osztó és közös többes, törtek összeadása és kivonása, a legfontosabb szorzatok alakjai, négyzet és köb. Az elsőfokú egyenlet. Az aránylatok tana és az azokon alapuló számműveletek törvényeinek levezetése, tárgyi feladatok. — Havonként írásbeli dolgozat.

NIKHÁZI.

8. **Rajzoló geometria**, hetenként 2 óra. K. k. Dr. Gerevich E: Konstruktív planimetria. — Tananyag: Planimetriai konstrukciók. A kör főbb tulajdonságai. Két kör kölcsönös helyzete. Érintkező körök. Az ellipszis, parabola és

hiperbola főbb tulajdonságai. A kúpszeletek összehasonlítása. Sík díszítmények rajzolása és egyszerűbb színezése a Várdai-, Zsitvay-, Gróh- és a Boros-féle lapminták után. Ecsetgyakorlatok. Kézügyesítő gyakorlatok színes ceruzával és szénnel. Különböző háztartási tárgyak természet után való rajzolása szemlélet nyomán és táblai előrajzolás után. Magyar díszítő elemek gyűjtése és ezekből egyszerűbb térkitöltés. Geometriai rajz kapcsolatosan a végzett anyaggal. Szerkesztési gyakorlatok.

BERZEVICZY.

9. **Torna**, hetenként 2 óra. Szabad-, rend- és szerygyakorlatok.

SCHERMANN

V. osztály.

Osztálytanár: THIRRING GYULA.

a) Tanulók:

<i>Ambrózy Béla, ág. hitv. ev. Nagyszalók, Szepes m.</i> <i>Andrássy Dániel, ref. Tarcal, Zemplén m.</i> <i>Andrássy János, ref. Tarcal, Zemplén m.</i> <i>Barsy Pál, ág. hitv. ev. Igló.</i> 5 <i>Bernáld István, r. k. Igló.</i> <i>Berlhóthy Zsigmond, ref. Perecseuy, Ung m.</i> <i>Bogsch Miklós, ág. hitv. ev. Igló.</i> <i>Elek János, ref. Olaszliszka, Zemplén megye.</i> <i>Fischer Lajos, ág. hitv. ev. Dombrau, Szilécia.</i> 10 <i>Förster Miklós, ág. hitv. ev. Alsókubin, Árva megye.</i> <i>Gerstl Gyula, izr. Hibbe, Liptó megye.</i> <i>Gurey István, g. kath. Turjavágás, Ung megye.</i> <i>Jung Aladár, ág. hitv. ev. Igló.</i> <i>Kontsek Pál, ág. hitv. ev. Kispróna, Nyitra m.</i>	15 <i>Langsfeld György, ág. hitv. ev. Igló.</i> <i>Marcsek Aladár, ág. hitv. ev. Igló.</i> <i>Mészáros Ottó, r. k. Gölnicbánya, Szepes megye.</i> <i>Nemes Gyula, r. k. Gölnicbánya, Szepes megye.</i> <i>Puskár István, r. k. Igló.</i> 20 <i>Schiffer Ernő, izr. Slanica, Árva megye.</i> <i>Schmidt Bruno, r. k. Igló.</i> <i>Silberstein Dezső, izr. Bethlenfalu, Szepes megye.</i> <i>Sperling Áron, izr. Kísszeben, Sáros megye.</i> <i>Statter Miksa, izr. Igló.</i> 25 <i>Szabó Iván, r. k. Bessenyőtelek, Heves megye.</i> <i>Szábély Ferenc, r. k. Rákoskeresztur, Pest megye.</i> <i>Teschler Lajos, r. k. Igló.</i> <i>Wieland Albin, ág. hitv. ev. Farkasfalu, Szepes megye.</i>

Magántanuló:

Gál Ferenc, ev. ref. Igló.

Kilépett:

30 *Dvorszky János, r. k. Némethlőpcse, Liptó m.*

Sarkadi Nagy István, ev. ref. Kenézlő, Szabolcs m.

b) Tantárgyak:

1. **Vallástan**, hetenként 2 óra. K. k. Batizfalvy-Bereczky: „Bibliaismertetés“. „Bibliai olvasókönyv“. Tananyag: az ó és új szövetség könyveinek ismertetése. A tárgyalt anyaggal kapcsolatos szakaszok magyarázata.

THERN.

2. **Magyar nyelv**, hetenként 3 óra. K. k. Góbi Imre: „Rhetorika“. A prózai írásművek szerkezete: anyaggyűjtés, az anyag rendezése. A prózai írásművek fajtái: leírás, elbeszélés, elmélkedés; a történetírás, az értekezés, a szónoki beszéd, a levél. Olvasmányok: Pákásztanya. Naplemente a pusztán. Deák F. mint szónok. Br. Wesselényi M. Hunyady J. harcai a török ellen. A török városainkban. Buda veszéséről és Török Bálint fogságáról. Gróf Széchenyi I. „Hitel“ c. munkájából. Parainesis. Emlékbeszéd Kőrösi Csoma és Vörösmarty felett, Kossuth L. beszéde a haza megmentéséről. Deák beszéde a felirat tárgyában. Mikes „Törökországi Leveleiből“. Balladák. Írásbeli dolgozatok: 1. Az ősz. 2. A pákász foglalkozása. 3. Szilágyi és Hajmási c. népballada elbeszélés alakjában. 4. A tél örömei. 5. Minden órának leszakaszod virágát. 6. Kossuth L. „A haza megmentéséről“ c. beszédének gondolatmenete. — 7. Buzdító beszéd a Tátrába való kirándulás érdekében. 8. Az állatok szín- és alakutánzása. 9. A barátság drága kincs, mely nemesít bennünket.

STROMP.

3. **Latin nyelv**, hetenként 6 óra. K. k. Pirchala: „Latin nyelvtan“. Dr. Csengeri: Stílusgyakorlatok III. Cicero: „Oratio pro A. Licinio Archia“ magyarázta dr. Geréb I. Oratio de imperio Gn. Pompeii ed. Kont Ignác. Szemelvények Ovidiusból ed. Csengeri J. dr. Bevezetett tananyag: „Oratio pro Archia poëta“ és „De imperio Gn. Pompeii“ fordítva, magyarázva és retorikailag méltatva. Ovidius Fastiból: 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28. Magyar szövegnek latinra fordítása. Nyelvtani ismétlés. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat.

HOCH.

4. **Görög nyelv**, hetenként 5 óra. K. k. Dr. Maywald József: Görög nyelvtan és Görög gyakorló- és olvasókönyv I. Olvasott részek: 1—10, 13—28, 31., 35—38., 41—43., 47., 49., 51., 53., 55., 57., 59—63., 66., 71., 73., 75., 81., 83—84. A nyelvtanból a névszók és az „o“ végű igék alaktana; hangsúlyozás; hangtani változások; mondattan; sajtások. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat magyarról görögre.

GUHR.

5. **Görögpótló magyar**, hetenként 3 óra. K. k. Dr. Csengeri János: Homeros Iliása. Kempf József Homeros Odysseája. Dr. Geréb József: Szemelvények Herodotos történeti műveiből: Dr. Badics Ferenc: Magyar irodalmi olvasókönyv. (III. kiadás.) Olvasmányok: Szemelvények az Iliásból, az Odysseából és Herodotos történeti művéből. Tinódi Sebestyén, Gyöngyösi István,

Arany János, Heltai Gáspár, Kemény János, Szalárdi János, Gróf Bethlen Miklós, Cserei Mihály, Báró Apor Péter. HOCH.

6. **Görögpótló rajz**, hetenként 2 óra. Síkidomok, stereometriai testek (Kocka, hasáb, gúla) és ezek összetételeinek, továbbá gipsz, terrakotta ékítmények, edények, használati tárgyak szemlélet alapján való rajzolása és festése. Vázlatok rajzolása színes ceruzával. BERZEVICZY.

7. **Német nyelv**, hetenként 3 óra. K. K. Heinrich Gusztáv: „Deutsches Lehr- und Lesebuch“ II. A nyelvtan ismétlése után és mondattani ismeretek bővítése mellett a következő, részint prózai olvasmányok, részint költemények tárgyalása, fordítása és megtanulása: Das Grab im Busento. Attilas Schwert. Die Lorelei. Die Teufelskanzel. Der Rosssprung. Erlkönig. Das Amen der Steine. Der Sänger. Der Zauberlehrling. Der Ring des Polykrates. Der Taucher. Bertran de Born. Das Glück von Edenhall. Die Grenadiere. Der Pilgrim von St. Just. Alexander Petőfi. Cid. Amyntas. Münchhausen erzählt. Kritik. Der Bauer und sein Sohn. Der Bauer und sein Kind. Der alte Wolf. Adler und Taube. Leben und Tod. — Kéthetenként írásbeli dolgozat. RÓTH.

8. **Történelem**, hetenként 3 óra. K. k. Dr. Szigethy Lajos: „Az ókor története“. Helmár Ágost: „Iskolai atlasz az ókori történelem tanításához“. Az ókor történelme a nyugat-római császárság bukásáig (476 k. u.) a földrajzi ismeretek ébrentartása mellett és különösen az erkölcsi művelődési és művészet-történeti mozzanatok kiemelésével. a) A praehistorikus kor. A társadalmi és vallási fejlődés első mozzanatai. b) A keleti népek: Egyiptomiak és sémi népek; akkadiak és chaldäusok; assyrok és héberék. A legrégebb zsidó történelem bírálata. A phoenikiaiak kereskedelme és gyarmatai. Brahmaizmus és Buddhizmus. A babyloni és perzsa birodalom. China és Japán legrégebb történelme. c) Görög történelem. A hőskor vázlatosan. Lykurgus törvényhozása. Az athéni állam történelme Solonig, kiterjeszkedve a Drakon-féle eupatrida uralomra. Solon timokrátiája. Kleisthenes-Aristeides, Ephialtes és Theramenes demokrátiája. A 30 zsarnok uralma. Athenae bukása 404. A thebai hegemonia. A makedon uralom. II. Fülöp és Nagy Sándor. A diadochok birodalmi. A hellenistikus korszak műveltsége. d) Római történelem. Róma keletkezése a monda és történelem alapján. A királyság korszakának kritikája. Alkotmányos és jogviszonyok. Pártküzdelmek a patriciusok és plebejusok közt. A néptribunság. A decemvirek. A pun és makedon háborúk. A forradalmak korszaka a grachusai mozgalmaktól az actiumi csatáig. Az imperium alapítása. A császárság fénykora, hanyatlása és bukása 476. Az antik műveltség hanyatlása és bukása. Az ókori történelem kútfői és segédeszközei. Kortani táblák készítése.

DR. BRUCKNER.

9. **Természetrész**, hetenként 3 óra. K. k. Báthory Nándor. Állattan. Általános rész: sejt- és szövettan elemei; a szervek (bőr, csontváz, izmok, bélcsatorna, vérkeringés, lélekezés és kiválasztás szervei; idegrendszer, érzékszervek) és azok működése; a szaporodás; az állatok életmódja. A rendszer-tanból: a gerincesek 5 nagy osztályának (emlősök, madarak, csúszómászók,

kétlélűek, halak) főbb rendjei; a puhatestűek (fejlábúak, csigák, kagylók); az izeltlábúak (rovarok, százlábúak, pókfélék, rákfélék) fontosabb rendjei; a férgek (gyűrűs, fonál és lapos férgek); a tüskebőrűek (tengeri tuskés állatok, tengeri csillagok és tengeri liliumok); bélnélküliek (meduzák és polipok, korallpolipok szivacsok); véglények (ázalékok, spórák állatkák és csupasz plazmájuk). A felsorolt törzsek és osztályok összefoglalása és csoportosítása. **THIRRING**

10. **Mennyiségtan**, hetenként 3 óra. K. k. Dr. König Gyula „Algebra.“ Dr. Sárkány Lajos. „Mértan.“ Az elsőfokú egyenlet-rendszer megoldása, a determinans fogalma. A négyzetgyök és a másodfokú egyenlet. Többtagú kifejezések négyzetgyöke; gyökkifejezések átalakítása; a köbgyök; algebrai többtagúak köbgyöke; köbgyök a tízes számrendszerben. Műveletek gyök-mennyiségekkel. A mértan elemei; a háromszög; összeálló háromszögek; szerkesztési feladatok. A négyszögek összeállósága és szerkesztése. A sokszögek. A távolságok arányossága. Hasonló háromszögek és sokszögek. Az idomok területe, a területkiszámítás és az arányosság tételeinek alkalmazása. Területek átalakítása. A kör húrjai és érintői. Középponti és kerületi szög. Négyhetenként írásbeli dolgozat. **NIKHÁZI.**

11. **Torna**, hetenként 2 óra. Gyakorlatok vasbotokkal és szergyakorlatok. **SCHERMANN.**

12. **Ének**, (nem kötelező) hetenként kétszer a dalkörben.

SCHERMANN.

A kötelező tanórák száma a görög nyelvet tanulóknál és a görögpótló tanfolyamban 30 óra.

VI. osztály.

Osztálytanár: HOCH FERENC.

a) *Tanulók:*

*Andrasovszky Zoltán ág hitv.
ev. Gölnicbánya, Szepes m.
Angrejcsák Gyula g. k. Bártlfa
Sáros megye.
Bakó József ev. ref. Hangács,
Borsod megye.
Bátki Gyula ev. ref. Pelsücz,
Gömör megye
5 Bendik István r. k. Igló.
Braun Leo izr. Lőcsemajor,
Szepes megye.
Cumin Arthur r. k. Mar-
gitsfalu, Szepes megye*

*Fábián László r. k. Igló.
Figina Ede r. k. Bindt, Szepes
megye.
10 Géczy János ev. ref. Bánfalva,
Borsodmegye.
Hancsin Mihály r. k. Kisdé-
vény, Trencsénmegye.
Hidi János ev. ref. Nagyszal-
lonta, Biharmegye.
Hirschner József r. k. Ötösba-
nya, Szepesmegye.
Jámbor Kálmán r. k. Eger,
Hevesmegye.*

- 15 *Jesztrebényi Lajos ág. hitv. ev.*
Nagysolymár, Szepesmegye.
Kircz Arthur izr. Igló.
Kiss Lajos ev. ref. Garbócbogdány, Abauj-Torna megye.
Kleinberger Jenő izr. Igló.
Kornhäuser Miklós izr. Igló.
20. *Lipták Győző ág. hitv. ev.*
Igló.
Lovas János ev. ref. Mezőcsáth, Borsodmegye.
Mados Mihály ev. ref. Nagyszalonta, Biharmegye.
Majos János ev. ref, Thass, Szabolcsmegye.
Mészáros Miksa r. k. Torna, Abauj-Tornamegye.
- 25 *Molnár Ede ág. hitv. ev. Igló.*
Mós Ferenc r. k. Ujterebes, Szepesmegye.
Olesch Otmár r. k. Bindt, Szepesmegye.
Ondrus János ág. hitv. ev. Tarnóc, Liptómegeye.
Pandula László r. k. Tiboldaróc, Borsodm.
- 30 *Propper Aurél izr. Márkusfalva, Szepesmegye.*
- Schmör Guido ág. hitv. ev. Szepesszombat.*
Schrank Béla izr. Alsószalánk, Szepesmegye.
Sima Antal rk. Igló.
Strausz Hugó izr. Liptószentmiklós.
- 35 *Sunyavetz Géza rk. Igló.*
Szabó Zoltán rk. Nagyszalonta, Biharmegye.
Szaxun Endre g. k. Hévizgyörk, Pestmegye.
Szedlák Elemér rk. Igló.
Severényi Béla rk. Mezőkeresztes, Biharmegye.
- 40 *Szell József ág. h. ev. Igló.*
Szuhy Pál rk. Ágris, Aradm.
Tatár István rk. Igló.
Tóbiás Gyula ev. ref. Felsőlancz, Abaujmegye.
Turcsányi Imrerk. Törökszentmiklós, Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye.
- 45 *Uhlyárik Aurél rk. Ruttká.*
Verzár Mihály rk. Ópalota, Biharmegye.
Weszter Béla ág. h. ev. Igló.
Zalud Dezső rk. Igló.

Magántanulók:

- Bély Sándor rk. Torna, Abauj-Tornamegye.*
Friedländer Bernát izr. Nagytapolcsány, Nyitramegye.
Frindt Béla rk. Felsőmetzenzéf, Abauj Tornamegye.
Turek Béla rk. Kassa.

b) Tantárgyak:

1. **Vallástan.** Hetenként 2 óra. K. k. Pálffy-Bereczky: „A keresztyén anyaszentegyház története.“ „Az új szövetség.“ Tananyag: A ker. egyház története. Válogatott szakaszok a korinthusi levelekből, THERN.
2. **Magyar nyelv,** hetenként 3 óra. K. k. Riedl Frigyes: „Poetika.“ A művészetek elmélete. A verstan. A költői műfajok elmélete tekintettel történeti fejlődésükre. A festészet és szobrászat. Mintakul szolgáló remek művek ismertetése. Kisebb költemények fejtegetve és emlékelve. Olvastattak és tárgyaltattak:

A Zrinyiász. Zalán futásából részletek. Két szomszédvár. Buda halála. Bánk bán. Antigone. A kérők. Csalódások. Írásbeli dolgozatok: 1. Ki mint vet, úgy arat. 2. A művészetek tárgya és felavatása. 3. Arany „Széchenyi emlékezete“ c. ódájának poetikai fejtegetése. 4. A szatira Petőfi Sándor „A magyar nemes“ c. költeménye alapján. 5. „Áldjad a jó Istent, ki megáldja téged, adván őreidül szerető szüléket.“ 6. Vörösmarty „Zalán futásának“ vázlata és szerkezete. 7. A lelki betegségek Arany balladáiban. 8. Bánk bán tragikuma. 9. „A kérők“ c. vígjátéknak meséje és komikuma. **STROMP.**

3. **Latin nyelv**, hetenként 5 óra. K. k. Szemelvények Titus Livius történetéből, kiadta Kalmár Elek. Szemelvények P. Vergilius Maro Aeneiséből, összeállította Wirth Gyula. Stílusgyakorlatok Liviushoz és Vergiliushoz, szerkesztette Csengeri János dr. Latin nyelvtan, szerkesztette Pirchala Imre. Olvasott részek: Livius II. 1, 2, 9, 10, 11, 12. 13. XXI. 1, 2, 4, 18, 32—37. XXII. 1—10, 43—46. Az olvasmány kapcsán Livius élete, továbbá munkájának szerkezete és módszere. Vergiliusból összefüggő szemelvények az Aeneis első és második énekéből. Ezenkívül megismerkedtek Vergilius életével, az Aeneasmondával, az epos fejlődésével a rómaiaknál, az Aeneis vallásos jellegével és szerkezetével. A nyelvtan rendszeres átisméltése. Havonként két írásbeli dolgozat. **HOCH**

4. **Görögnyelv** hetenként 5 óra. K. k. Maywald: Görög nyelvtan és „Görög olvasó- és gyakorlókönyv II. Nyelvtanból az előírt anyag. Olvasmány: Xenophon Anabasisából 1—22, 24—26, 28. 30—31, 33—35, 37, 39, 41—46. I. Artaxerxes békeajánlatokat tesz a helléneknek. II. A hellén vezérek megöletése. III. Xenophon fellépése. VII. A hellének meglátják a tengert. Bevezetés a Memorabiliákból. IV. Herakles a váló-úton. V. A gyermeki kegyeletről. A görög lyrikusokból az elegia, iambus költészet és tulajdonképeni lyrai költészet fejlődésének áttekintése mellett: 1—2, 4, 7, 9, 13—15, 17, 26—27, 32—33, 35—40, 42, 45, 47, 49. — Iskolai dolgozatok száma: 14. **GUHR.**

5. **Görögpótló magyar**, hetenként 3 óra. K. k. Kincs Gyula: „Szemelvények a görög lyra és a vele kapcsolatos magyar klasszikus költészet termékeiből.“ Olvastattak szemelvények az elegiából, epigrammából, iambos és trochaios költészet köréből és a szorosabb értelemben vett lantos költészet termékeiből. Ezenkívül olvastattott és tárgyalattott Sophoklesnek Antigonéja és Elektrája Csiky G. fordításában. **HOCH.**

6. **Görögpótló rajz**, hetenként 2 óra. Stereometriai testeknek folytatólagos rajzolása (mint az V. osztályban). Kisebb méretű háztartási tárgyak és eszközök továbbá gipsz, terrakotta ékítmények és antik vázák, cserépedények, üvegek rajzolása és festése. Csendéletfestés. Magyar díszítő elemek gyűjtése. Tervezés. **BERZEVICZY.**

7. **Német nyelv**, hetenként 3 óra. K. k. Heinrich Gusztáv „Deutsches Lehr- und Lesebuch“ II. A nyelvtan isméltése után a következő költői olvasmányok tartalmi és alaki tárgyalása és megtanulása: Attilas Schwert. Die Lorelei. Erlkönig. Das Amen der Steine. Der Mönch von Heisterbach. Der Sänger. Der Zauberlehrling. Bertran de Born. Des Sängers Fluch. Der Reiter

und der Bodensee. Das Glück von Edenhall. Die Grenadiere. Aus „Der Cid“. Normannenlied. Kritik. Der Bauer und sein Sohn. Der Bauer und sein Kind. Adler und Taube. Leben und Tod. Gott ist gross. Wanderers Nachtlid. O lieb, so lang du lieben kannst. Zwei Lieder. Hoffnung. Himmelstrauer. Das Schloss Boncourt. Geharnischtes Sonett. Aus dem Walde. Kassandra. Römische Elegie. Venedig. Sprüche. Epigramme. Aus „Weisheit des Brahmanen“. Sprüche der Weisheit. Vier Zeilen. Tragische Geschichte. Abendlandschaft. Löwenritt. Monolog aus „Wilhelm Tell“. — Havonként két írásbeli dolgozat.

RÓTH.

8. **Történelem**, heti 3 óra. K. k. Dr. Szigethy Lajos II. Közép- és ujkor a westphali békéig, a földrajzi ismeretek ébrentartása és a művelődési viszonyok kiemelése mellett. A kelet a nyugatrómai birodalom bukása után. A nyugat egyházi, politikai és társadalmi szervezkedése. Nemzeti államok megalakulása. A keresztes háborúk kora. Nyugat-Európa egységének felbomlása. A korlátlan királyi hatalom kifejlődése. A nagy felfedezések és a renaissance. A reformáció és ellenreformáció. A harmincéves háború. Szemléltető eszközök bemutatása.

BRUCKNER.

9. **Mennyiségtan**. Hetenként 4 óra. a) Algebra. K. k. Dr. König Gy. „Algebra.“ A hatványozás általánosítása; negatív hatványkitevők, számrendszerek; törthatványkitevők, a gyökmennyiségek átalakítása, gyökmennyiségekkel való műveletek. Másodfokúra vezető egyenletalakok; irracionális egyenletek. A logaritmikus tana; kitevős egyenletek. A számtani és geometriai sor. b) Geometria. K. k. Dr. Sárkány Lajos: „Mértan.“ A kör és részeinek mérése, kerülete és területe. Síkháromszögtan: a szögmértani függvények értelmezése; a derékszögű, egyenlőszárú háromszög és a sokszög megoldása. Szögek összegének és különbségének, kettős- és félszögek függvényei. A ferdeszögű háromszög megoldása. Földmérési és magasságmérési feladatok. Havonként írásbeli dolgozat.

NIKHÁZI.

10. **Ásványtan és chemia**, hetenként 3 óra. K. k. Dr. Sztérynyi Hugó. Ásványtan és chemia. A levegő. A kén és fontosabb vegyületei. Chemiai alapfogalmak és törvények. A fontosabb ércek és termés elemek. A kőszó A fluorit. Általános chemiai fogalmak. Kvarc. Opál. Grafit. Drágakövek (gyémánt, korund, berill, topáz, turmalin, türkisz, gránát). Kristályrendszerek általában és a szabályos kristályrendszer. Vasércek (hematit, magnetit, limonit, sziderit); vasolvasztás. Rézércek (cuprit, malachit). Barnakő. A négyzetes kristályrendszer. Karbonátok (mész, aragonit, dolomit, magnezit, sziksó). A hatszöges kristályrendszer. Salétrom. Szalmiák. Szulfátok (barit, coelesztin, gipsz, timsó, réz- és vasgálic). A rombos-, egy- és háromhajlású kristályrendszer. Borax. Apatit. Összefüggés az ásványok chemiai összetétele, alakja és fizikai tulajdonságai között. Szerves eredetű ásványok (borostyánkő, petroleum, kőszén). A világító gáz; kátrány és alkotórészei. Szerves vegyületek (szénhidrogének, szénhidrátok, fehérjék, zsírok, alkohol, szerves savak és bázisok). —

A víz és geol. működése. Vulkanizmus és hatásai. Vulkanok anyaga (gránit, trachit, bazalt, gnajsz. csillámpala, fillit). A levegő és az élet geológiai hatásai.

THIRRING,

11. **Torna**, hetenként 2 óra. Gyakorlatok vasbotokkal; szergyakorlatok; játék.

SCHERMANN.

12. **Gyorsírás**, (1. Gyorsírókör).

13. **Ének**, (Szabad tárgy) hetenként kétszer a dalkörben.

SCHERMANN.

VII. osztály.

Osztálytanár: STROMP JÓZSEF.

a) *Tanulók:*

<i>Balló Lajos ág. h. ev. Liptó-szentmiklós.</i> <i>Banasz József róm. kath. Zakamene, Árva m.</i> <i>Bartha István róm. kath. Eger, Heves m.</i> <i>Bassó Dániel ev. ref. Lak, Borsod m.</i> 5 <i>Báslik János ág. h. ev. Bakabánya, Hont m.</i> <i>Bíró Dezso ev. ref. Abaujvár, Abauj-Torna m.</i> <i>Csatári Gyula ev. ref. Nagyszalonta, Bihar m.</i> <i>Czeglédi Emánuel ev. ref. Nagyszalonta, Bihar m.</i> <i>Demszky Ede róm. kath. Karwin, Szilézia.</i> 10 <i>Demszky Vilmos róm. kath. Karwin, Szilézia.</i> <i>Erdélyi Sándor ev. ref. Nyirbogdány, Szabolcs m.</i> <i>Gallasz János róm. kath. Hladovka, Árva m.</i> <i>Glattstein Vilmos izr. Igló.</i> <i>Götsch Gusztáv ág. hitv. ev. Gölnicbánya. Szepes m.</i> 15 <i>Hajdú József róm. kath. Igló.</i>	<i>Harajovics György r. k. Igló.</i> <i>Jelinek Lipót róm. kath. Teschen.</i> <i>Kaluza János róm. kath. Igló.</i> <i>Kiss Miklós róm. kath. Ér- adony, Bihar m.</i> 20 <i>Klein Oszkár izr. Batizfalva, Szepes m.</i> <i>Koszjár Mór r. kath. Kisucayhely, Trencsén m.</i> <i>Körössy István ev. ref. Felsődobsza, Abauj-Torna m.</i> <i>Kuszi Adolf ág. hitv. ev. Némellipce, Liptó m.</i> <i>Langsfeld Géza ág. hitv. ev. Igló.</i> 25 <i>Mayer Károly izr. Liptószentmiklós.</i> <i>Meidlinger József r. k. Igló.</i> <i>Messcr Izsák izr. Igló.</i> <i>Molnár Jenő ev. ref. Miskolc, Borsod m.</i> <i>Müller Izidor izr. Korompa, Szepes m.</i> 30 <i>Nagy Jenő r. k. Árokszállás, J.-N.-K.-Szolnok m.</i> <i>Némethy Béla r. k. Tornalja, Gömör m.</i>

<p>Olesch János <i>róm. kath. Bindt-bánya, Szepes m.</i>
 Pásztor Tamás <i>róm. kath. Enyicke, Abauj-Torna m.</i>
 Petrányi Ferencz <i>ev. ref. Nagyvárad, Bihar m.</i>
 35. Rosenthal Béla <i>izr. Igló. Szepes megye.</i>
 Schwalb Bertalan <i>izr. Lip-tószentmiklós.</i></p> | <p>Szulyovszky Vilmos <i>róm. kath. Harangod Zemplén m.</i>
 Takács Kálmán <i>ev. ref. Csegöd, Bihar m.</i>
 Tomka Gyula <i>ev. ref. Nagykinnizs, Abauj-torna m.</i>
 40 Tóth József <i>rk. Jászalsószentgyörgy, J. N. K. Szolnok m.</i>
 Zsindely János <i>ev. ref. Nyirbátor, Sabolcs m</i></p> |
|--|---|

Magántanulók:

Kreva Kamil ág. hitv. ev. Alsókubin, Árva m.
Meczner Lajos ev. ref. Szepesi, Abauj-torna m.

Kilépett:

Kraicz Károly ág. hitv. ev. Igló
45 *Zsuffa József róm. kath. Lokcza, Árva m.*

b) *Tantárgyak:*

1. **Vallástan,** hetenként 2 óra. K. k. Bereczky: „A magyar protestáns egyház története.“ „Az új szövetség.“ Tananyag: A magyarhoni ev. prot. egyház története. Á galatákhöz írott levél. THERN.

2. **Magyar nyelv.** Hetenként 3 óra. Góbi Imre: „A magyar nemzeti irodalom története I. rész“ c. k. k. alapján a magyar nemzeti irodalom története 1820-ig megfelelő szemelvényekkel. Szinnyei I. „Magyar nyelv.“ Írásbeli dolgozatok: 1. Értekezés a költészet feladatáról. 2. Csak az boldog, aki megelégedett. 3. A Toldi monda (irodalomtörténeti értekezés). 4. A XVI. század vallásos költészetének jellemzése. 5. Ingadozás nélkül járj a kötelességnek és erkölcsnek ösvényén. 6. A nevelés Zrinyi korában s annak hatása a Zrinyiászra. 7. A XVII. század epikájának jellemzése. 8. A XVIII. század tudományos irodalma. 9. A tudomány és erény többet ér a világ minden kincsénél. STROMP.

3. **Latin nyelv.** Hetenként 5 óra. K. k. dr. Hittrich Ödön: 1. Sallustii Crispi: De bello jugurthino. Wirth Gyula: Szemelvények P. Vergilius Maro Aeneiséből. Várkonyi: Szemelvények Cicero beszédeiből. Wagner—Horváth: Római régiségek. Olvasott részek: Sallustius: De bello jugurthino 1—16-ig, 20—60-ig. Vergil. Aeneid. VI. 41—155, 264—330, 384—425, 450—476, 628 901. Cicero: Oratio in Catilinam I. egészen. A régiségtani ismeretek rendszeres összefoglalása. valamint nyelvtani, stilisztikai és irodalomtörténeti anyag gyűjtése és rendezése. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat. GUHR.

4. **Görögnyelv.** Hetenként 5 óra. K. k. Kempf József: Szemelvények az Odysseából és Dávid István: Herodotos művéből való szemelvények. Végzett

anyag: Hom. Odys. I. 1—305., II. 357—434., V. 145—224, 282—376. VI. 1—331. IX. 39—61. 82—115. 152—201, 216—306. 347—370. Herodotosból: Kroisos és Solon találkozása. Kroisos bukása. Polykrates története. A marathoni csata. Az epikai költészet és a történetírás. Havonként írásbeli dolgozat. **KISS.**

5. **Görögpótló irodalom.** Hetenként 3 óra. K. k. Szilasi M.: Szemelvényék Thukydidesből. Földi I.: Demosthenes válogatott beszédei. Badics F.: Magyar irodalmi olvasókönyv III. k. Schill S.: A régi görög irodalom története. Olvasott részek Thukydidesből I. 1—15. 68—71. 72—78. II. 35—46. 47—54. 65. III. 37—40. 82—83. IV. 2—6. 8—14. 27—28. 36—41. 102—108. VI. 8—10. Demosthenesből az I. és III. olynthosí beszéd és a III. philippika. A magyar történetírókból s szónokokból Virág, Kazinczy, Jászay, Teleky, Horváth, Szalay, Salamon, továbbá Kölcsey, Wesselényi, Széchenyi, Eötvös, Kossuth, Deák és Gyulai szemelvények alapján való ismertetése. A görög irodalomtörténetből a költői s prózai műfajok fejlődésének áttekintése. **KISS.**

6. **Német nyelv,** hetenként 3 óra. K. k. dr. Heinrich Gusztáv „Deutsches Lehr- und Lesebuch.“ III. A nyelvtani ismeretek ébrentartása mellett irodalomtörténeti képek; az egyes korokat és írókat jellemző szemelvények tárgyalása es részben megtanulása. Válogatott mondatok németre való fordítása. Havonként írásbeli dolgozat. **ROTH.**

7. **Történelem,** hetenként 3 óra. K. k. dr. Szigethy Lajos III. Ujkor (1648.-tól). A földrajzi ismeretek ébrentartása a művelődési viszonyok kiemelése mellett. A korlátlan monarchia virágkora, a felvilágosodás, Franciaország és a régi Európa között való harcok s a nemzeti egyesülésért és alkotmányosságért való küzdelmek kora. A nevezetes államnk ismertetése. **ROTH.**

8. **Természettan,** hetenként 4 óra. K. k. Fehér Ipoly: „Természettan.“ A természettudományok és természettan felosztása; a természettan kifejtési módja. A mozgás nemei és törvényei. (Kinematika, a mozgás tárgya és oka. Dynamika.) A testek sajátos tulajdonai. Szilárd, híg és légnemű testek egyensúlya és mozgása. Rezgés. Hangtan. (Általános törvények, hangélesztők, hangelemzés, hangterjedés.) Fénytan: elméletek a fény mibenlétéről, a fény terjedése, fényvisszaverődés, fénytörés, színszóródás, a szem. **FISCHER.**

9. **Mennyiségtan,** hetenként 3 óra. K. k. dr. König: „Algebra.“ Dr. Sárkány: „Geometria.“ Az algebra és geometria kapcsolata; complex számok. A másodfoku egyenletek elmélete. A másodfoku egész függvény geometriai ábrázolása: maximum és minimum értékek. Reciprok egyenletek. A végtelen geometriai haladvány. Szakaszos tizedes törtek. Kamatos-kamatsszítás: decurés és anticipatív kamatozás, évi betétek, évjáradék, amortisatio. A sík- és görbelapu testek általános tulajdonságai, felszínei és köbtartalmai. Szabályos testek. Analytikai mértan: coordinata rendszerek. A pont és az egyenes analytikai egyenletei. — Havonként írásbeli dolgozat. **NIKHÁZI.**

10. **Görögpótló rajz.** hetenként 2 óra. Kisebb méretű stereometriai testek, háztartási tárgyak és eszközök, továbbá a tanterem berendezésének, gipsz-dom-borműveknek, antik edényeknek és madaraknak, draperiák, szallagok rajzolása,

festése és vázolósa szines krétával. Természet után való rajzolás a szabadban. Csendéletfestés.

BERZEVICZY.

11. **Tornázás.** Hetenként 2 óra. Szabad, rend és szorgyakorlatok. Játék-délután.

SCHERMANN.

A kötelezett heti órák száma a görög nyelvet tanulóknál és a görögptőlő tanfolyamban 30.

VIII. osztály.

Osztálytanár: MARCSEK ANDOR.

a) Tanulók:

<i>Andrasovszky József ág. hitv. ev. Gölnicbánya, Szepes m.</i> <i>Babik József róm. kath. Szepes-sümeg.</i> <i>Balogh Antal ref. Szikszó. Abauj-Torna m.</i> <i>Benigny Gyula ág. hitv. ev Igló.</i> 5 <i>Briesztyenszky Győző róm. kath. Barosháza, Trencsén</i> <i>Brosch Rezső róm. kath. Jászó, Abauj-Torna m.</i> <i>Bruder Gyula róm. kath. Káposztajalva, Szepes m.</i> <i>Bukovcsán Béla róm. kath. Igló.</i> <i>Elsász Sándor izr. Eperjes, Sáros m.</i> 10 <i>Goldberger Adolf izr. Szepesolaszi</i> <i>Handzus János róm. kath. Duránd. Szepes m.</i> <i>Heyszl József róm. kath. Igló.</i> <i>Idrányi Béla ref. Nagyszalánc, Abauj-Torna m.</i> <i>Jurcsó András róm. kath. Hegyeshely, Trencsén m.</i> 15 <i>Kaas Ede báró ág. hitv. ev. Budapest.</i> <i>Kamarás Miklós róm. kath. Torna, Abauj-Torna m.</i>	<i>Keresztfalvy István róm. kath. Körtvélyes, Szepes m.</i> <i>Krisztinicz Aurél gör. kath. Mezőcsáth, Borsod m.</i> <i>Küffer Károly ág. hitv. ev. Merény, Szepes m.</i> 20 <i>Landau Béla izr. Igló.</i> <i>Littmann Gyula izr. Illava, Trencsén m.</i> <i>Loisch Miklós ág. hitv. ev. Hunfalu, Szepes m.</i> <i>Malártsik Dezső róm. kath. Budapest.</i> <i>Markovics Kálmán róm. kath. Ruttká, Turóc m.</i> 25 <i>Petrovay György róm. kath. Eperjes, Sáros m.</i> <i>Posewitz Ottó ág. hitv. ev. Szepesolaszi.</i> <i>Renvers Ferenc róm. kath. Igló.</i> <i>Retter Emil róm. kath. Igló-véghely, Szepes m.</i> <i>Schmör Aladár ág. hitv. ev. Szepesszombat.</i> 30 <i>Schölcz Imre ág. hitv. ev. Árvaváralja.</i> <i>Spitzkopf Ede ág. hitv. ev. Igló.</i> <i>Szalai Gyula izr. Igló.</i> <i>Szent Iványi Ferenc ág. hitv. ev. Szentiván, Liptó m.</i>

*Szent Iványi Károly ág. hitv.
ev. Szentiván. Liptó m.*
35. *Szepesházy Bertalan róm.
kath. Felsővízköz, Sáros m.*
Sztrelkó Jenő ág. hitv. ev. Igló.

*Sulyovszky Oszkár róm. kath.
Harangod, Zemplén m.*
*Tóbiás Lajos ref. Felsőlanc,
Abauj-Torna m.*
Zimmermann Emil izr. Igló.

Magántanulók:

40 *Dippold Péter róm. kath. Nagyikinda. Torontál m.*
Gál János ref. Igló.
Kovács Jenő, ág. hitv. ev. Nyiregyháza, Szabolcs m.
Tóth Bertalan ref. Tiszatarján, Borsod m.

b) Tantárgyak:

1. **Vallástan**, hetenként 2 óra. K. k. Zsilinszky-Bereczky: „Ker. hit- és erkölcsstan.“ „Az új szövetség.“ Tananyag: Ker. hit- és erkölcsstan. Részletek János evangéliumából. **TERN.**

2. **Magyar nyelv**, hetenként 3 óra. Góbi Imre: „A magyar nemzeti irodalom története II. rész c. k. k. alapján a magyar nemzeti irodalomtörténet fejlődésének ismertetése 1820-tól a legújabb időkig, megfelelő szemelvényekkel. — Írásbeli dolgozatok: 1. Az irodalom hanyatlásának okai a XVIII. század első felében. 2. A romanticizmus és hatása irodalmunkra. 3. A vallásosság és tudás nem ellenségei egymásnak. 4. Az esély megmaradásának elve a hőtűnényekben. 5. Mik voltak okai a török hódoltság elterjedésének? 6. Szükséges-e idegen nyelveket és országokat ismernünk? 7. Az alföld Petőfi költészetében 8. Mitől őrizkedjék a tanulmányait idegen helyen végző ifju? **STROMP.**

3. **Latin nyelv**, hetenként 4 óra. K. k. Wirth Gyula: Szemelvények Q. Horatius műveiből. Dr. Boros Gábor: Cicero bölcsészeti műveiből. Wagner-Horváth: Római régiségek. Pirchala: Latin nyelvtan. Olvasott részek: Hor. Carm. I. 1. 2. 7. 10. 12. 14. 22. 24. II. 3. 10. 14. III. 2. 3. 30. IV. 3. Epod. 2. 7. Sat. I. 1. 6. 9. Epist. I. 2. 10. II. 3. v. 1—188; 333. 418. Cicero de officiis szemelvényesen. Nyelvtani, régiségtani összefoglalás. A római irodalomtörténet vázlatos ismertetése. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat. **GUHR.**

4. **Görög nyelv**, hetenként 4 óra. K. k. Kempf József: Szemelvények az Iliasból és V. Horváth—Elscher: Platon Socrates védelme és Kritonja. Végzett anyag: Hom. Iliasából I. 1—535, II. 1—54, III. 1—57, 139—170, IV. 127—147, V. 318—380, VI. 119—151, 206—236, 369—525, IX. 162—334, XVI. 1—100, XIX. 1—75, XXII. 131—185. Platon Socrates védelméből I—XIII. XVI. XIX. XXIV. Homeros költészete, a homeroszi kérdés. A görög bölcsészet fejlődésmenete. Aristotelesig. Havonként iskolai dolgozat. **KISS.**

5. **Görög-pótló irodalom**, hetenként 2 óra. K. k. Alexander Bernát—Péterffy—Gyomlai: Platon és Aristoteles. Dr. Geréb József: A görög vallás és művészet. A Socrates előtti bölcsélet vázlatosan, Socrates élete, tanítási módja, iróniája, a szofistákhoz való viszonya, elítéltetésének és halálának körülményei,

melyek egyszersmind az atheni törvénykezési eljárás megbeszélésére is alkalmat adtak. A védekező beszéd tartalma és szerkezete. Platon élete és bölcselete. Aristoteles élete és bölcselete. — A klasszikus képzőművészet remekei. Az archaikus művészet, Pheidias kora, Scopas és Praxiteles kora, hellenisztikus művészet. Az Akropolis, a görög templom stílusa és szerkezete és az antik színház berendezése. Az ókori képirás fősajátságának és technikájának rövid fejtegetése, a pompeji emlékek. Műipar.

DR. BRUCKNER.

6. **Görög-pótló rajz**, hetenként 2 óra. Emberi fejek és testrészek rajzolója gipszminták után. Szárított, élő növények, levelek és ágak, továbbá lepkek, bogarak, kagylók; csigák és madarak rajzolása és festése, naturalisztikusan és sematizálva.

BERZEVICZY

7. **Német nyelv**, hetenként 3 óra. K. k. Dr. Heinrich Gusztáv: Lehr- und Lesebuch. Irodalomtörténet. Klopstock, Wieland, a göttingeni költők köre, Lessing, Herder, az eredeti lángelmék, Göthe, Schiller, a romantikus iskola és az új Németország. Egyes művek és szemelvények fejtegetésén és részben megtanulásán kívül tárgyalatott Laokoon XII—XIV. fejezete. Havonként írásbeli dolgozat.

RÓTH.

8. **Történelem**, hetenként 3 óra. K. k. Mangold Lajos: „A magyarok oknyomozó történelme.“ Végzett anyag: A magyar nemzet történetének, különösen az állami élet fejlődésének összefoglaló áttekintése. Magyarország politikai, gazdasági és műveltségi jelen állapotának ismertetése.

MARCSEK.

9. **Mennyiségtan**, hetenként 2 óra. a) Algebra. Dr. König Gy.: A kapcsolástan elemei és alkalmazása. Binominális tantétel. Egyszerű és összetett valószínűség-számítás. b) Geometria. A gömbháromszögtan cosinus tétele és alkalmazása, geometriai helyek távolságának meghatározására. A sinus tétel. Az algebra és geometria összefoglaló áttekintése és átisméltése. — Havonként írásbeli dolgozat.

NIKHÁZI.

10. **Természettan**, hetenként 4 óra. K. k. Fehér Ipoly: „Természettan.“ Fénytan: Fénytani készülékek, fénytalálkozás, fényelhajtás, fénysarkítás. Hőtan: A hő lényege, hőforrások, a hő erőműtani egyenértéke, a hő terjedése, hatása a testek térfogatára, halmazállapotára; gőzök és párák feszítő ereje, sűrűsége; gőzerőművek; a lég páratartalma és annak mérése; a sugárzó hő törvényei. Delejességtan: a delejesség mibenléte, delejes erő mérése, delejes elhajlás és lehajlás; a föld delejes állapota. Villamosságtan: Dörzsölési villamosság; dörzsölő villámgépek, villamos sűrítők, a kisülés tünetei, a villamosság sebessége, sűrűsége és beosztása, a légkör villamossága. Érintési villamosság; galván-elemek, a galván-áram hő-, fény- és vegytani hatása a delejtűre, a rohamok erősségének mérése, Ohm törvénye, villamos távirók, delejes és villamos inductio s az azon alapuló gépek, a hővillamosság törvényei. Kosmographia elemei.

FISCHER.

11. **Bölcsészettan**, hetenként 3 óra. K. k. Sztinyai Elek: „Lélektan és Logika“. Lélektan: A lélektan arányai. Test és lélek. Idegrendszer. Vérméréslet. Öröklés és alkalmazkodás. Az érzetek, képzetek, érzelmek tana. Vágy.

Ösztön. Hajlam és tehetség. Szenvedély. A mozgás tüneményei. Akarat, jellem. A lelki betegségek. A hipnotizmus és a vele rokon tünemények. Logika: A képzetek összekötése. A fogalom és viszonyai. Az ítélet és alakjai. A következtetés és fajai. A tudománytan, hypothesis, theoria. Elménk tévedései, alkövetkeztetések. BOGSCH.

12. **Torna**, hetenként 2 óra. Gyakorlatok vasbotokkal és szergyakorlatok. SCHERMANN.

13. **Ének**, (nem kötelező) hetenként kétszer a dalkörben. SCHERMANN.

A kötelező tanórák száma a görög nyelvet tanulóknál és a görög-pótló tanfolyamban 30 óra.

Francia nyelvi oktatásban részt vettek :

Az összevont (kezdő-haladó) tanfolyam, a tanulók lassu jelentkezése folytán csak 1907 november havában kezdődött s heti 2 órán 1908 május hó végéig tartott. A „Delmas-féle segédképek a francia nyelv tanításához“ alapján álló direkt módszerű tanítás lehetségessé tette a két tanfolyam együttes haladását. A tárgyalt képek a következők voltak :

1. Az iskola. — A gimnázium. A tanóra.
2. Az emberi test. — A tornászat. — A játékok.
3. A gyermekkor. — Az ifjúkor.
4. A házépítés.
5. A ház berendezése. — A bútorzat. — A táplálék. — A világítás.

A beszéd- és értelemgyakorlatokhoz fűződött az olvasás és helyesírás gyakorlása, valamint a nyelvtan főbb szabályainak ismertetése. Olvasmány gyanánt a képekhez irt magyarázó szöveg szolgált. A nyelvtanból megismerték a tanulók a név- és igeragozást, a névmások és a számnevek használatát, valamint a mondattan legfontosabb fejezeteit. A kiejtés könnyebb elsajátítása végett a tanfolyam vezetője a francia szöveg mellett saját rendszerű hangtani átírását is használta, mely nagyrészt magyar hangokkal adja vissza a francia hangokat.*

A tanfolyamon összesen 17 tanuló vett részt :

III. osztályból: *Fábián Aladár, Molnár Béla, Pollák Róbert*; IV. osztályból: *Jecs Lajos, Marcsek János, Stojanov Tivadar, Stromp Iván*; V. osztályból: *Förster Miklós, Kontsek Pál, Marcsek Aladár, Silberstein Dezső*; VI. osztályból: *Braun Leo, Kircz Artúr, Szaxun Endre, Szeverényi Béla*; VIII. osztályból: *Scholtz Imre, Renvers Ferenc*.

*) Ezen átírás megismerhető Barta-Szabó Titus »Francia Úti Társalgó« c. művéből Budapest. Franklin Társulat nyomdája. Ára 1 K. 60 f. Megrendelhető a szerzőnél Lőcsén

Rendkívüli rajz. A rendkívüli rajzot két csoportba osztva 45 tanuló az I—VII. osztályból tanulta heti 4 órában. A kezdők tanterve volt: Egyenes és görbevonalú síkdíszítmények rajzolása kezdetben táblai előrajzolás, azután kézi lapminták után; továbbá egyszerűbb tárgyaknak természet után való rajzolása és festése. Kézügyesítő és ecsetgyakorlatok. — A haladók tanterve: összetettebb díszítmények, magyar ornamentek, továbbá stereometriai testek, testcsoportok, gipszminták, használati tárgyak, eszközök, edények, draperiák, préselt növények, madarak, bogarak, lepkék rajzolása és festése különböző technikákban. Aquarell és olajfestés. Vázlatok színes ceruzával és krétával. Az őszi hónapokban a III—VII. oszt. tanulók a szabadban rajzoltak természet után, a kikhez az I. II. oszt. tehetségesebb tanulói is csatlakoztak.

VII.

Tanszergyűjtemények állapota és gyarapodása.

I. Természetrajzi muzeum.

Őre: THIRRING GYULA tanár.

A természetrajzi tanszerek gyarapodása az 1907—1908-ik tanévben :

a) *Vétel útján*: 1 drb biológiai praeparatum: levélutánzó lepke (*Callima inachis*), 1 drb jerichói rózsza; 1 liter destillált víz; kisebb üvegben: sósav, mézsvíz, hangyasav, 1 drb foszfor (rúd), csersav (por), sóskasav, citromsav, szalicilsav és borkósav.

b) *Ajándék útján*: Mega N. rosztokai bányafelőr úrtól: 1 nagy darab vaspát csuszamlási felülettel és egy drb turmalin kristálycsoport vaspáton. — Nosz Lajos úrtól: 1 drb 110 gr. súlyú tyúktojás. — Thern Gusztáv gyógyszerész úrtól: 3 drb *Cassia* termés. — Kiss Albert tanár úrtól: 1 drb. búbos bíbic és 1 drb. tarka harkály. — Elzász Sándor VIII. o. t.: 1 drb. göte. — Hirschner József VI. o. t.: 8 darab ásvány. — Molnár Ede VI. o. t.: 12 drb ásvány. — Saxun Ede VI. o. t.: 1 drb *Petromison* fluv. a Hernádból. — Verzár Mihály VI. o. t.: 1 drb állattani szemléltető kép (saját rajza). — Weszter Béla VI. o. t.: 4 drb ásvány. — Barsy Pál V. o. t.: 5 drb ásvány. — Bernáld István V. o. t.: 1 drb menyét. — Nemes Gyula V. o. t.: 1 drb ölyv. — Schiffer Ernő V. o. t.: 10 drb köszvénynyomat és 1 drb csikóhal (száritva). — Schmidt Bruno V. o. t.: 1 drb. himmalájai fenyőgaly. — Czellár Zoltán IV. o. t.: 1 drb törékeny gyík. — Frenda Zsiga IV. o. t.: 3 drb ásvány. — Friedmann Viktor IV. o. t.: 9 drb ásvány. — Gálík Gusztáv IV. o. t. 5 drb nagy dió. — Mudry Vilmos IV. o. t. 1 drb kősóköcka és 1 drb kősó kristálycsoport. — Löffler

Ervin IV. o. t.: 4 drb ásvány. — Stromp Iván IV. o. t.: 1 drb tengeri pók páncélhéjja, 17 drb kisebb kagyló és 3 drb k. csiga az Adriai rengerből. — Zemán Zoltán IV. o. t.: 5 drb ásvány. — Ballasch Mihály III. o. t.: 20 drb ásvány. — Liptay Imre III. o. t. 10 drb ásvány. — Mayer Ágost III. o. t.: 6 drb kisebb csiga. — Reményi Albert III. o. t.: 10 drb kisebb ásvány. — Schermann Szilárd III. o. t.: 1 drb csikóhal, 1 drb tarisznyarák, 6 drb kagyló és csiga. — Singer Ernő III. o. t.: 12 drb ásvány és 6 drb köszénlenyomat. Széll Ödön III. o. t. 22 drb kisebb kagylóhéj. — Thomesz Gyula III. o. t.: 5 drb ásvány. — Cobrda János II. o. t.: 1 drb úszóhólyag (halból). — Freund Sándor II. o. t.: 10 drb ásvány és 4 drb köszénlenyomat. — Gánóczy Mihály II. o. t.: 2 drb szárított rája, 5 drb csikóhal, 3 drb csiga, 1 drb kagyló és 4 drb korall. — Schivetz Lajos II. o. t.: 1 drb keresztes vipera. — Soós Béla II. o. t.: 1 drb kis tengeri csillag. — Stojanov György II. o. t.: 24 drb ásvány. — Szakáll Gyula II. o. t.: 6 drb ásvány.

Apróbb s kevésbé értékes tárgyakat (terméseket, csigákat, kagylókat, ásványokat, gombákat stb.) adtak a következő tanulók: Barys Pál V. o., Schmidt Bruno V. o., Schiffer Ernő V. o., Silberstein Dezső V. o., Hornicsek Ferenc IV. o., Jecs Lajos IV. o., Nemes Hubert IV. o., Benyó Béla II. o., Csajkovic Sándor II. o., Renvers Ágost II. és Soós Béla II. o.

Végül a fentnevezett adakozókon kívül hálás köszönetünket fejezzük ki Horváth János helybeli tanítóképzőintézeti tanár úrnak is, ki szíves volt 4 drb állat egyes kitérésével gazdagítani állattani gyűjteményünket.

A természetrajzi szertár állománya a tanév végén:

1) Állattani gyűjteményekben 6602 állat s ismertető állati alkatrész és 240 drb szemléltető kép.

2) Növénytan gyűjteményben 6157 drb szárított növény és növényalkatrész, 190 drb szemléltető kép és két drb virágminta.

3) Ásványtan gyűjteményben 4958 drb ásvány, 546 drb kristályminta és kép, 948 drb különféle vegytani és mechanikai eszköz.

II. Jelentés a természettani muzeumról.

Őre: FISCHER MIKLÓS igazgató.

A természettani szertár az intézeti épület balszárnyának második emeletén egy három ablakos 76·6 m² területű és egy két ablakos 49·9 m² területű teremben, 12 nagy üvegszekrényben van elhelyezve. Közéleben van a természettani tanterem.

A szertárnak állománya a tanév végén volt 484 műszer. A műszerek közt van erőműtani és csillagászati 154, rezgés- és hangtani 21, fénytani 120, hőtani 62, delezesség és villámosság-tani 127 műszer.

III. Éremgyűjtemény.

Őre: RÓTH MÁRTON tanár.

Az elmúlt évben gyarapították gyűjteményünket következő urak: Berzeviczy Béla tanár 1 darabbal, Gál Vilmos 126 drb, Kovács Sándor tanár 2 drb, Nosz Lajos 1 drb, Róth tanár 1 drb Trompler János 2 drb és következő tanulók: Balogh 1 drb, Kircz 3 drb, Szaxun 2 drb és Verzár 3 drb.

Összes gyarapodás tehát 142 darab. Az éremgyűjtemény állománya 2969 darab.

IV. Filológiai-történelmi múzeum.

Őre: DR. BRUCKNER GYÖZŐ tanár.

A főgimnázium a Kárpátgyesülettel kapcsolatban ásatásokat végzett *Alsóvadáson*, Abauj-Tornavármegyében *Kristón Pál* ottani körjegyző úr az intézet volt növendékének anyagi hozzájárulásával. Az ásatások egy *neolith* korabeli leletre vezettek, amelyből filológiai-történelmi múzeumunk kőbaltákkal, kalapácsokkal, vésőkkel, simítókkal, őrlőkövekkel, tűkkel, talpas edényekkel, konyhahulladékokkal (kagylófélékkel, rágcsáló állatok csontvázával és bölényfejjel) gyarapodott. Az érdekes kőkorszakbeli lelet leltározás alatt van.

A filológiai-történelmi múzeum állománya: 130 régiség-tani tárgy, 69 drb falikép, 324 drb kisebb kép, 12 drb szobor, 3 drb dombormű és egy térkép (Roma urbs).

V. Földrajzi szertár.

Őre: RÓTH MÁRTON tanár.

Gyarapodás ajándék útján: a közoktatásügyi minisztériumtól Oroszország térképe és naprendszer, Schwarz asszonytól 3 drb térkép.

Összes gyarapodás tehát 5 drb. Az elmúlt évben rendeztem és leltároztam az összegyűjtött képeket. Ezek közt van földrajzi 1525, néprajzi 379, csillagászati 40 és különféle 294, összesen tehát 2238 kép.

A még hátramaradt kép körülbelül 300 darab) részint filológiai, részint a természetrajzi múzeumba került.

A földrajzi szertár állománya: térképekben 284, földgömbökben 4 és képekben 2238, összesen tehát 2522 darab.

VI. A rajzszerár leltára.

Kezeli: BERZEVICZY BÉLA tanár.

A) *Agyag-, fa- és sodronyminták*: Reliefek terrakottából: egész 75, töredezett 26 drb; főszből 44 drb. Egészen domború minták főszből 15 drb. Fej-, kéz-, lábminták 8 drb. Mértani testek, sodrony, fősz, fa- és üvegből összesen 52 drb. Háztetőminták fából 4 drb. 16 drb. mértani test szemléleti látszattanhoz kemény papirból és fából. 11 drb. kisebb méretű test fából. Görög edény 8 drb. Használati tárgyak, eszközök fából 20 drb. Vásári cserépedény 16 drb. 19 drb magyar díszítésű cserépedény; 8 drb üvegtárgy (pohár, vizes üveg, stb.). Feldmann-féle gyümölcsminta 5 drb. Színes draperia 8 drb; 5 méter különböző színű szalag. Házi eszköz, szerszám stb. 30 drb. Lepke és bogárgyűjtemények, szárított, préselt levelek, növények, ágak, termések. Apróbb tárgyak (üvegek, dobozok, stb.) 20 drb. Használatba vettük ezeken kívül az intézeti természetrajzi és fizikai szerárát, ahonnan madarakat, kagylókat és csigákat és a gymn. könyvtárt, ahonnan régi könyveket kaptunk rajzolás céljából.

B) *Rajzminták*: a) *Színes és színtelen éktmények*: Várdai Sz. kis lapmintái A, B, C, D, E füzet (hiányos); Zsitvay: 8 füzet; Landau: 4 füzet; Szemlér: 13 drb Hermes-féle kis minták 420 drb; u. a. tollrajzhoz 28 drb. Möllinger 2 f.; Troschel: Zeichenhalle 11. f.; Petrina (színes) 1 f. 10 drb. Zeller: Farbige ornamente 1.; Taubinger: 10 drb. — *Építészeti*: Heidelhoff oszloprendje: 1 f.; Besche 6 f.; Winter 1 f.; Keferstein: Tervek 15 drb; Holtz: Tervrajzok 15 drb; Klette: Perspectiva 1 f.; Kuchynka: 1 f.; Dr. Böklen: ábr. mért. rajzok 1 f. Külömfélék. Fejminták. Gróh-féle magyar stílusú rajzminták gyűjteménye. Boross-féle gyűjtemény.

C) *Könyvek. Ábrázoló m. és prespectiva*: Schröder: Ábr. m. 1 k. Dr. Szabóky: árnytan 1 k. Streissler: Darstellende Geometria 1 k.; Fr. Tischler: Perspective 1 k.; Dr. W. Friedler: Darst. Geom. 1 k.; Berger: Lehre der Perspectiva 1 k. — *Vegyések*: Zsitvay: A szín 1 k.; Troschel; Zeichenhalle 2 f.; Fellner-Steigl: Schule des Freihandzeichnens 5 f.; Ábr. mértan 3 k.

D) *Eszközök*: Vetítő készülék ábr. mértanhoz 1 drb; 3 drb vonalzó; 1 drb háromszög; 1 drb szögmérő. Ellipszis, parabola minta 3 drb.

1907—1908 évi szaporodás: Szikla-Szilágyi tanszerkészítő intézetéből; Kutyaház, sorompó, láda keverővel, abrakoló láda, taliga, dézsa, két drb sajtos bödön, zom. váza, lábas, fedeles kupa, festett kancsó, bisquit kupa, 2 darab perspectoscop. Összesen 51 K. 85 f. értékben. — 11 drb mezőtúri cserépedény és váza 5 K. 65 f. értékben.

Ajándékozás útján: Korach A. 55 drb. kézi lapminta; Normann J. bogár és lepkegyűjtemény; Zathureczky J. 12 drb lepke; Stojanov Gy. 13 drb különböző mértani test kemény papirból és gipszből (II. oszt. tanulók). — Teschler L. 1 drb cserépkorsó; Klein A. 14 drb képes lev. lap (IV. o. tan.); Schmidt

B. fa lámpás (V. oszt. tan.); Molnár E. szalontai cserépkorsó, kutya (gipszből); Verzár M. bogár és lepkegyűjtemény (V. oszt. tan.); Renvers F. 4 drb Gerlach-féle műlap (VIII. oszt. tan.); kisebb tárgyakat ajándékoztak még Schermann Sz. III. oszt. és Nemes H. IV. oszt. tanulók.

B) Gimnáziumi könyvtár.

Őre: KISS ALBERT tanár.

Az 1907—1908-ik iskolai évben a könyvtár a következő művekkel gyarapodott:

I. Vétel útján: Akadémiai kiadványok az évi átalány fejében: 1. Akadémiai Almanach 1908-ra. — 2. Akadémiai Értesítő. — 3. Archaeologiai Értesítő. — 4. Bourdeau János, A jelenkori gondolkozás mesterei. — 5. Emlékbeszédék. 6. Értekezések a bölcséleti tudományok köréből: III. 5. — 7. Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből: XIX. 10. XX. 1—6. — 8. Értekezések a társadalmi tudományok köréből: XIII. 8—9. 9. Értekezések a történeti tudományok köréből: XI. 5—6. XXII. 1. — 10. Escott, A mai Angolország. III. — 11. Magyarországi német nyelvjárások: 5—6. — 12. Marczali Henrik, Az 1790/1-iki országgyűlés 1—II. — 13. Mathem. és Természettud. Értesítő. — 14. Mathem. és Természettud. Közlemények. — 15. Nyelvtudományi Közlemények.

16. Athenaeum. — 17. Beöthy Zsolt, A művészetek története II. — 18. Budapesti Szemle. — 19. Egészség. — 20. Egyetemes Philologiai Közlöny. — 21. Erdélyi Múzeum. — 22. Evangélikus Óráló. — 23. Gáspár Ferenc, A föld körül. V—VI. — 24. Heinrich Gusztáv, Egyetemes irodalomtörténet III. — 25. Herkules. — 26. Homeros Iliasa görögül és magyarul. Fordította Ponori Thewrewk Emil. — 27. Irodalomtörténeti Közlemények. — 28. Lehrproben und Lehrgänge. — *Lutter-Társaság kiadványai:* 29. Egyházunk nagyjai: 5—6. — 30. Evangélikus Családi Lap. — 31. Jelentés a Luther-Társaság 1906-ik évi működéséről. — 32. Népies kiadványok: XXXI. 41—44. —

33. Magyar Filozófiai Társaság Közleményei. — 34. Magyar Könyvszemle. — 35. Magyar Nyelv. — 36. Magyar Nyelvőr. 37. Magyar Paedagógia. — *Magyar Regényírók:* 38. Podmaniczky Fr., Az alföldi vadászok tanyája (27). — 39. Vas Gereben, A pörös atyafiak (29). — 40. Degré Alajos, A számüzött leánya (33). — 41. Toldy István, Anatole (34). — 42. Baksay Sándor, Pusztai találkozás. Patak banya (37). — 43. Rákosi Jenő, A legnagyobb bolond (39). — 44. Wohl Stefánia, Arany füst I—II. (46—47). — 45. Mikszáth Kálmán, A beszélő köntös. A gavallérok (51). — 46. Bródy Sándor, A nap lovagjai (57). —

47. Magyar Történeti Életrajzok XXIII. 1—5. — 48. Malonyay Dezső, A magyar nép művészete I. — 49. Dr. Mikrel Károly, Magyar evangélikus egyházjog. — 50. Mikszáth Kálmán, Jókai Mór élete I—II. — 51. Műveltség Könyvtára. V. Az élők világa. Irták Entz Géza és Mágocsi Dietz Sándor. —

52. Névtára — A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület — 1907. — 53. Növény-tani közlemények. — 54. Nyelvtudomány. — 55. Protestáns Egyházi és Iskolai Lap. — *Protestáns Irodalmi Társaság kiadványai*: 56. Magyar protestáns egyháztörténeti adattár VI. — 57. Dr. Masznyik Endre, Jézus élete evangéliomi képekben II. — 58. Protestáns Szemle. —

59. Réthy László, Corpus nummorum Hungariae II. és Pótlék az I. kötet-hez. — 60. Rovartani Lapok. — 61. Századok. — 62. Természettudományi Közönlöny s a Pótfüzetek. — 63. Vörösmarty Mihály, Összes költői művei. Sajtó alá rendezte Endrei Zalán. —

II. Ajándék útján: Bodor Lajos VI. o. tanulótól: 64. P. Vergilii M. Opera 1543, — 65. Demosthenis orationes Olynthiacae et Philippicae 1614. —

Fischer Miklós főgimn. igazgatótól: 66. Hoitsy Pál, Az égi mozgások elméletének néhány fejezete. — 67. A Szepesi Tanító-Egyesület LVI. közgyűlésének jegyzőkönyve. —

Kiss Albert főgimn. tanártól: 68. Berwaldszky Kálmán, A népiskolai rajzoktatás. — 69. Berwaldszky Kálmán, A magyar kath. iskolázás vázlatos története. — 70. Dr. Bonifacius, A magyar klerikálizmus rabszolgái. — 71. Curtmann, W. Die Räthsel des Lebens. — 72. Évkönyve — A felvidéki magyar közművelődési egyesület — 1906/7-ről. — 73. Évkönyve — Az iglói ág. h. ev. egyházközség — 1906-ról. — 74. Haas, C. Falsches Denken und halbes Wissen. — 75. Holländer, F. Geist und Körper. — 76. Melczer, Ioannes. Carmen, quo Josephum Székács salvum esse voluit — 77. Névtára — A bányai ág. h. ev. egyházkerület tiszti cím- és — 1901. — 78. Ploetz, C. Nouvelle grammaire Française basée sur le Latin. — 79. Ruttkay Sándor, Salgóvár és Salgó-Tarján. — 80. Schallberg, J. Unsterblichkeit. — 81. Scheidemacher, Die Nachtheile des Materialismus. — 82. Stromp László, A János-evangelium világnézete. — 83. Stromp László, II. Pilarik István élete. — 84. Valentini, F. Deutsch-Italienisches u. Italienisch-Deutsches Handwörterbuch. — 85. Zelenka Pál, A magyarhoni egyet. ág. h. ev. gyámintézet multja és jelene. —

Dr. Klug Nándor egyetemi tanártól: 86. Egészség 1907 1—11 füz. — 87. Mathem. és Phys. Lapok 1906, 8. és 1907, 1—5. — 88. Természettud. Közönlöny 1906 dec. és 1907. jan.—dec. —

A Magyar Tudományos Akadémiától: 89. Magyar Történeti Szinműtár: VII. Váradí A. Szent Margit asszony. — VIII. Földes J. A király arája. — IX. Földes J. A királyné. — X. Földes J. Dacos lelkek. —

Melczer Ágost magánzótól: 90. Országgyűlési Értesítő 1902 okt. 9. — 1903 jan. 1, 1903 jan. 10. — 1904 jan. 31, 1904 márc. 2. — 1905 jan. 4. 1905 febr. 18. — 1905 jún. 22, 1906 máj. 22. — 1907 júl. 12, 1907 okt. 10 — 1908 jan. 24. —

A Műemlékek Orsz. Bizottságától: 91. A műeml. orsz. bizottságának kiadványai I—II. —

Nosz Lajos magánzótól: 92. Természettud. Közönlöny 1897 4 füz. —

Pákh Károly nyugal. főgimn. tanártól: 93. Borsszem Jankó 1907. —

94. Illustriertes Sonntagsblatt zum Zipser Boten 1907. — 95. Karácsony, a Vas. Ujság melléklete 1907-re. — 96. Kovács Sándor, A soproni ev. lyceumi Magyar Társaság története 1790—1830. — 97. Magyar Merkurius 1795 s 1796. évfolyamának 7 füzete. — 98. Simonyi Zsigmond, Középiskolai műszótár. — 99. Szepesi Hirnök 1907. — 100. Szepesvármegye Művészeti Emlékei. III: Iparművészet. Irta Divald Kornél. — 101. Vasárnapi Ujság 1907 I—II. — 102. Dr. Zsilinszky Mihály, A magyarhoni prot. egyház története. —

Thern László főgimn. tanártól: 103. Kollár, J. Nedelnj, swátečné pryležitostné kázne a reči k napomoženy pobožne narodnosti od — 104. Dr. Masznyik Endre, Evangelikus dogmatika. —

Walser Gyula ág. hitv. ev. lelkésztől és *Thern László* főgimn. tanártól: 105. Allgemeine Evangelische-Lutherische Kirchenzeitung 1898—1906. —

Özv. Zimann Jánosné úrnőtől: 106. Abuska, Csagataj-török szógyűjtemény. Fordította Vámbéry Ármin. — 107. Aeschylus Agamemnonja, ford. dr. Csengeri J. — 108. Alexander Bernát, Kant élete, fejlődése és philosophiája. — 109. Alkotmánya. A magyarorsz. ág. hitv. ev. keresztyén egyház — 1890. — 110. Aristophanes Vigjátékai, ford. Arany J. — 111. Atticus, Új korszak és politikai programja. — 112. Dr. Barta Béla, A kath. egyház és a keresztyén vallásfelekezetek közötti viszonzosság. — 113. Beer, A. Das Unterrichtswesen der Schweiz. — 114. Belóczy Sándor, A polgárisk. intézmény. — 115. Beneke, Fr. Ed. Lehrbuch der Psychologie — 116. Beneke, Fr. Ed. Skizzen zur Naturlehre der Gefühle. — 117. Beöthy Zsolt, A szépprózai elbeszélés a régi magyar irodalomban I. — 118. Blumauer, Betrachtungen über Oesterreichs Autklärung und Litteratur. — 119. Bobula János, Magyarország iparügye. — 120. Boissier Gaston, Cicero és barátai. Ford. Csiky Kálmán — 121. Böhm Károly, A philosophiai propaedeutika magyar gymnasiumainkban — 122. Böhm Károly, Tapasztalati lélektan. — 123. Burií, Ioann. Micae historicae evang. pannonicae. Ed. Lichner Posonií 1864. — 124. Burií Ioann. Micae historico-chronologicae evangelico-pannonicae — 125. Catullus, Tibullus, Propertius Tauchnitz-féle kiadása. — 126. Cicero's Reden für S. Rosc Amer. und über das imp. Cn. Pomp. Erklärt von K. Halm. — 127. Codex Cumanicus. Edidit Comes Géza Kuun. — 128. Collectanea variarum conscriptionum post reincorporationem 13 et 16 oppid. Scepus 1772 — 129. Cseh Szombati József úr sírhalma. Élete rövid leírása. — 130. Doleschall, E. B. Das Erste Jahrhundert aus dem Leben einer hauptstädtischen Gemeinde. — 131. Domanovszky Endre, A bölcsészet története I. — 132. Erdmann, Joh Ed. Grundriss der Logik und Metaphysik. — 133. Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből: VI. 1—2 6—9. — VII. 2. 4. 6—8. 10. — VIII. 1—7. 9—10. — IX. 2—3. 5—7. 11. — X. 1 3—5 7—12. — 134. Értekezések a történelmi tudományok köréből: IX. 4 — 135. Fábrián István, Finn nyelvtan. — 136. Fabritzy A. Gradus consanguinitatis et affinitatis. — 137. Fornet, Josephus. Vom Tanz, nach dem Sinn der Lehre Jesu Christi. Leutschau 1796. — 138. Freymüthige Bemerkungen über das Verbrechen und die Strafe des Garde-Oberlieutenant Szekely. — 139. Freimüthige Beurtheilung der

zurückgelegten Landtages vom Jahre 1791. — 140. Geschichte der ev. Kirche in Ungarn. — 141. Guizot, Englische Revolution — 142. A gymnasiumi tanítás terve s a reá vonatkozó utasítások. — 143. Haltaus K., Geschichte des Kaisers Maximilian I. — 144. Hármaskis tükör. Posony 1786. — 145. Horváth, Ivan Bapt. Institutiones metaphysicae. — 147. Hradszky József, Szepesvármegye a mohácsi vész előtt. — 147. Hungarus, Délibábok hőse. — 148. Ihnatko György, Görög költészeti tanulmány. — 149. Jegyzőkönyve. A rozsnói V. és VI. osztály magyar nyelvűvelő társulatának — 1862—1871. — 150. Jelentése. A vall. és közokt. ministernek a közoktatás 1872. évi állapotáról szóló — 151. Joly, Philosophiai propaedeutika. — 152. Kézai Simon mester Magyar Krónikája. Fordította Szabó Károly. — 153. Kormos Alfréd, Igazgatósági tagok jogai, kötelességei és felelőssége. — 154. A közjogi alap bukása. — 155. Közlemények. A magyarországi tanítók Eötvös-alapjára vonatkozó — 1891. — 156. Lindner—Klamarik, Psychologia vagyis lélektan. 157. Lubrich Ágost, Garamszegi—Herbart bölcséleti rendszerének alaptévedései. — 158. Machiavel, Nic. Le prince. — 159. Maczki Valér, A bölcselés előtana. — 160. Madách, Emerich von — Die Tragödie des Menschen. Übers von Andr. v. Sponer. — 161. Magyar Hirmondó. Kiadta Patzkó F. Szerk. Szacsvay S. 1785 jan.—aug. — 162. Magyar Kurir. Szerk. Szacsvay S. 1791 aug.—dec. — 163. Mátray Gábor, Magyar énekek dallamai a XVI. századból. — 164. Melanchthon Fülöp levele Körmöcbánya városához. Közli Kriško Pál. — 165. Merimée, Prosper, Geschichte Peter's des Grausamen. — 166. Michaud, Histoire de la première croisade. Erklärt von F. Lamprecht. — 167. Molnár Aladár, A közoktatás története Magyarországon a XVIII. században. I.—168. Molnár Viktor, A hazai középiskolák reformja. — 169. Mommson T., A rómaiak története. Ford. Toldy István 1. füzet. — 170. Nádaskai András, Fridrik Elisumban. — 171. Négyesy László, A mértékes magyar verselés története. — 172. Névy László, Poetika. — 173. Ninive, Fortgesetzte Fragmente über die dermaligen politischen Angelegenheiten in Ungarn — 174. Nyelvemléktár I—VIII. — 175. Parádi Kálmán, Physiologiai lélektan. — 176. Phaedrus meséi. Ford. Mocsy Antal. — 177. Pihlemann, I. Praktischer Leitfaden zum Erlernen der russischen Sprache. — 178. C. Plinii Caecilii Secundi Panegyricus — 179. Rakodczay Pál, A színészet rendszere. 180. Rakovszky János, Gyakorlati orosz nyelvtan. — 181. Récesy Viktor, Vámbéry Ármin élete és tudományos működése. — 182. Régi magyar költők tára I—IV. — 183. Régi magyar nyelvészek Erdősitől Tsétsi-ig. — 184. Sárfly Aladár, Lélektan és logika. — 185. Schwartner, M. Statistik des Königreichs Ungern. — 186. Schwegler, A. Geschichte der Philosophie. — 187. Simonyi Zsigmond, A magyar kötőszók I—III. — 188. Szabó Károly, Régi magyar könyvtár I. — 189. Szabó Mihály, A növeléstan rövid története. — 190. Dr. Székely György, Emlékeim. — 191. Szentkatolnai Bálint Gábor, Kazáni-tatár nyelvtanulmányok. 192. Szilády Áron, Temesvári Pelbárt élete és munkái. — 193. Szirmay Antal, A magyar Jacobinusok története. — 194. Szirmai A Glossarium, Cassoviae 1806

— 195. Taciti, C. Corn. — Agricola. — 196. Tacitus Agricolája. Ford. Szczy I. — 197. Tacitus Germaniája, Ford. Czuczor Gergely — 198. Takács István, Nyelvünk ik-es igéi és a Révai szabálya. 199. Tanulók Olvasó Tára: 15. 19. 20. — 200. P. Terentii Comoediae sex, studio et labore Ph. Melancthonis ac Erasmi Roterodami 1574 — 201. Timoleon, Legujabb politikai divat. — 202. Ueberweg, Fr. System der Logik. — 203. Vámbéry Ármin, A magyarok eredete. — 204. Vandrák András, Lelkileges embertan. — 205. Varasdy Lajos, Közoktatásügyi rendszerünk demokr. reformjának szükségessége. — 206. Villemain, Histoire de Cromwell I—II. — 207. P. Virgilius M. Aeneise. Ford. Remete József. — 208. P. Virgilius M. Aeneise. Ford. Vajdafy József. — 209. Voltaire, Siècle de Louis XIV. I. — 210. Wahrheiten (Grosse.) aus der ungarischen Geschichte. — 211. Wallaszky Pál, Conspectus rei publicae litterariae in Hungaria. — 212. Wurga János, Nevelés- és oktatástan alapvonalai. — 213. Weber, K. I. Demokritos I—XII. — 214. Weber Samu, Id. Buchholtz György és kora. — 215. Zürcher, I. Die Sünden der modernen Schule.

A könyvvállomány 1908 júniusában kitesz 14.169 darabot. A gyarapodás 255 darab. A különféle iskoláktól érkezett mintegy 180 Értésítő.

VIII.

Önképzőkörök és azok tevékenysége.

I. Petőfi önképző-kör. Elnöke : Stromp József tanár.

Az intézet kebelében fennálló „Petőfi önképző-kör“ 1907. szeptember 21-én tartotta első, alakuló gyűlését Stromp József tanár elnöklete alatt.

A kör tisztségviselői ez évben a következők voltak: Heyszl József VIII. o. t. főjegyző, Idrányi Béla VIII. o. t. titkár, Kaas Ede br. VIII. o. t. főkönyvtáros, Benigny Gyula VIII. o. t. pénztáros, Schmör Aladár VIII. o. t. ellenőr, Jurcsó Andor VIII. o. t. „B“ könyvtáros, Langsfeld Géza VII. o. t. aljegyző, Czeglédi Emmánuel VII. o. t. „C“ könyvtáros, Nemethy Béla VII. o. t. alkönyvtáros.

A kör tagjainak száma 129 volt; ezek közül redes 47, rendkívüli pedig 82. Tagsági díj egész évre 2 korona 50 fillér.

A kör gyűléseit minden szombaton délután 2—3-ig tartotta; tartott összesen 23 gyűlést. Az olvasóteremben mindennap 5—7-ig 10 különböző napilap, szépirodalmi és tudományos folyóirat s 7 sakktábla állott rendelkezésére a tagoknak.

A kör működése, mint minden évben, ugye idén is buzgó és sikeres volt. Szavalat volt: 48; ezek közül jegyzőkönyvi dicsérettel adózott a kör 4 szavalatnak, sikerültnek ítélt 7-et, elismeréssel vett tudomásul 6-ot, tudomásul vett 31-et. Hogy mely tagok szerepeljenek az intézeti ünnepélyeken, erre nézve a kör az 5 alkalommal tartott versenyszavalat alapján határozott.

Az évközben beérkezett művek száma 10 volt. Ezek közül a bíráló bizottság bírálatra érdemesnek talált 5-öt; egyszerűen tudomásul vett 3-at, elismeréssel adózott 2-nek. Bírálat volt: 8; egyszerűen 2, elismeréssel 2, sikerülten 3, jegyzőkönyvi dicsérettel 1 vétetett tudomásul. Felolvasás volt 3, melyek közül a kör az egyiket jegyzőkönyvi dicséretre méltatta, a másikat sikerültnek ítélte, a harmadikat pedig egyszerűen vette tudomásul.

A kör összes bevétele 538 korona 79 fillér, kiadása 538 korona 09 fillér volt; a maradvány telát 70 fillér.

A kör könyvtárát ez évben összesen 100 kötetrel szaporította. A könyvek 3 szekrényben voltak elhelyezve. Az „A” szekrényben volt 600 kötetben 550 mű; a „B” szekrényben 667 kötetben 706 mű; a „C” szekrényben 355 kötet. Az „A” szekrényből a könyvkiosztást szombaton délután 3—4-ig; a „B” szekrényből kedden 4—5-ig s a „C” szekrényből hétfőn 4—5-ig tartották az illető könyvtárosok.

A tagok tevékenységének élesztésére s a sikeresebb munkálkodás jutalmazására egyes nemeslelkű irodalombarátok, valamint a kör is pályatételeket tűzött ki, melyek a következők voltak:

1. „Magyarország közgazdasági viszonyai a XIX. század első felében”. Jutalma: Förster Sándor uradalmi intéző úr adománya 20 korona. 2. „Miben áll az „Ember tragédiájá”-nak tragikuma”? Jutalma: Jantner Oszkár bankhivatalnok úr adománya 10 korona. 3. „A nők szerepe a magyar történelemben”. Jutalma: Dr. Marschalkó Elemér egyházi ügyész úr adománya 20 korona. 4. „A XIX. század hazafias lirájának méltatása”. Jutalma: Dr. Posewitz Sámuel ügyvéd úr adománya 10 korona. 5. „Napoleon korának hatása a magyar nemzeji történelemre”. Jutalma: Schmör Oszkár bankhivatalnok úr adománya 10 korona. 6. „Az irodalom és költészet hatása a közéletre és politikára a XIX. század első felében”. Jutalma: Széll Ödön szepesiglói takaré- és hitelintézeti vezérigazgató úr adománya 20 korona. 7. „A szent korona története és alkotmányjogi jelentősége”. Jutalma: dr. Wesselényi Mátyás kir. közjegyző úr adománya 20 korona. 9. „A magyar nemzet tengeri hatalmának jelentősége”. Jutalma: Dr. Wieland Aladár főszolgabíró úr adománya 10 korona. 9. Az önképzőkör részéről könyvjutalomban részesül egy legjobb eredeti lírai vagy elbeszélő költemény. 10. Az önképzőkör részéről könyvjutalomban részesül egy legjobb eredeti vagy fordított novella.

A kitűzött határidőre (máj. 6) beérkezett 10 mű, 9 prózai, 1 verses. Jutalmat a következők nyertek: „Magyarország közgazdasági viszonyai a XIX. század első felében” c. művel 20 koronát nyert Benigny Gyula VIII. o. t. „Miben áll az „Ember tragédiájá”-nak tragikuma” c. művel 10 koronát nyert Schmör Aladár VIII. o. t. „A nők szerepe a magyar történelemben” c. művel 20 koronát nyert Weszter Béla VI. o. t., a kör részéről pedig 10 kor. jutalmat kapott Benigny Gyula VIII. o. t. hasonló című művéért. „A XIX. század hazafias lirájának méltatása” c. pályamunkával 10 koronát nyert Heyszl József VIII. o. t., a kör részéről pedig 10 korona jutalomban részesült Benigny Gyula VIII. o. t. ugyanily művéért. „Napoleon korának hatása a magyar nemzeti történelemre” c. pályaművel 10 koronát nyert Schmör Aladár VIII. o. t. „Az irodalom és költészet hatása a közéletre és politikára a XIX. század első felében” c. művel 20 koronát nyert Benigny Gyula VIII. o. t. „A szent korona története és alkotmányjogi jelentősége” c. pályaművel 20 koronát nyert Benigny Gyula VIII. o. t. A költemény nem felel meg a követelményeknek, a kör nem jutalmazta. „A magyar nemzet tengeri hatalmának jelentősége” c. műre pályázat nem érkezett be, és adományozó a pályázatot a jövő évre tartja fenn.

Heyszl József VIII. o. t. 10 koronát nyert a március 15.-ére irt alkalmi beszédével, valamint neki ítélte a kör a 400 koronás Milleniumi-alapítvány 4% kamatját 16 koronát. Könyvjutalomban részesült: Juresó Andor mint a kör munkás tagja és Elsász Sándor VIII. o. t. mint a kör legjobb szavalója.

A kör ez évben is megtartotta a szokásos hazafias ünnepélyeket és szerepeltette tagjait az intézet által rendezett hangversenyen.

II. Markovits gyorsíró-kör. Védnöke: Kövi Imre nyug. főgimn. tanár; elnöke: Berzeviczy Béla tanár.

A gimnáziumban fennálló „Markovits gyorsíró-kör“ 1907 szept. 25-ikén tartotta alakuló gyűlését Berzeviczy Béla tanár elnöklete alatt.

A kör tisztikara a lefolyt tanévben a következő volt: Schmór Aladár VIII. o. t. ifjusági elnök; Banasz József VII. o. t. jegyző és titkár; Scholcz Imre VIII. o. t. pénztáros; Glattstein Vilmos VII. o. t. ellenőr; Kircz Arthúr VI. o. t. könyvtáros. A haladók előadója; Berzeviczy Béla tanár volt, a kezdők előadói: Schmór Aladár és Banasz József.

A körnek volt 60 tagja, még pedig 9 vitairó- és 51 levelező tagja. Tagsági díj volt 2 korona.

A kör ezen év folyamán tartott 1 alakuló, 12 rendes, 1 dísz és 1 zárógyűlést. A kezdők hetenként 2, a haladók kéthetenként 3 tanórán jelentek meg. Beadatott 16 mintastenogramm, ezek közül bíraltatott 14; jegyzőkönyvi dicséretet nyert 5 (Schmór Aladár VIII. o. t., Banasz József VII. o. t., Uhlyárik Aurél VI. o. t. 2 dics., Schmór Guidó VI. o. t.); sikerültnek vétetett 1; elismeréssel tudomásul vétetett 3; és egyszerűen tudomásul vétetett 5. A gyorsírásatról tartott felolvasás volt 2; melyekért a kör jegyzőkönyvi köszönetet nyilvánított.

A könyvtár állománya 120 mű. A kör 6 gyorsírási lapot járattott.

A kör ez évben is megtartotta szokásos írásversenyeit; mégpedig a kezdőknél szójel, — félévi, tavaszi és évvégi versenyt. Az évvégi írásverseny a vitairóknál a következő eredménnyel járt: I. díjat (20 kor.-) nyert Uhlyárik Aurél VI. o. t.; a II. díjat (18 kor.) Braun Leó VI. o. t.; a III. díjat (15 kor.) Schmór Aladár VIII. o. t.; a IV. díjat (10 kor.) Glattstein Vilmos VIII. o. t.; az V. díjat (könyvjutalmat) Banasz József VII. o. t. nyerte. A kezdők versenyén I. díjat (12 kor.) nyert Schmór Guidó VI. o. t.; II. díjat (10 kor.) nyert Nemes Gyula V. o. t.; III. díjat (8 kor.) nyert Bendik István VI. o. t.; a IV. díjat (könyvjutalom) Molnár Béla III. o. t.; az V. díjat (oklevelet) Puskár István V. o. t. és Schermann Szilárd III. o. t.; a VI. díjat (jegyzőkönyvi dicséretet) Hirschnér József VI. o. t. nyerte.

A tanfolyamvezetők: Schmór Aladár VIII. és Banasz József VII. o. tanulók könyvjutalomban részesültek.

Körünk részt vett a szegedi nemzetközi gyorsíró kiállításon, s 2 oklevéllel és egy bronzéremmel lett kitüntetve. Körünk 4 tagja pedig. Lipták János, Bárdos Ottó, Klug Rezső és Schmór Aladár stenogramm pályázaton oklevelet és könyvjutalmat nyertek.

1908 május 3-án ünnepelte meg a kör a magyar gyorsírási atyjának, Markovits Istvánnak emlékét és 40 éves jubileumát. Az ünnepély sorrendje volt:

1. Berzeviczy Béla tanár-elnök megnyitja az ünnepélyt.
2. „Markovits élete“. Felolvasta: Banasz József VII. o. t.
3. Ünnepi beszéd, tartja: Schmör Aladár VIII. o. t.
4. Az iglói „Markovits gyorsíró-kör“ története. Felolvasta: Scholtz Imre VIII. o. tan.

III. **Dalkör.** A gimnázium kebelében fennálló dalkör 1907 október 2-án tartotta alakuló gyűlését Schermann Samu tanár elnöklete alatt. Ez évi tisztviselők voltak: Idrányi Béla VIII. o. t. főjegyző, Jurcsó András VIII. o. t. pénztáros, br. Kaas Ede VIII. o. t. könyvtáros és Langsfeld Géza VII. o. t. aljegyző. A körnek volt 40 tagja. Tagsági díj volt 50 fillér. Tiszta bevétel volt 17 kor. 10 fillér. A kör hetenként egyszer, vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta gyűléseit. A körnek az év folyamán volt 29 rendes és 8 rendkívüli gyűlése. A kör a tanév folyama alatt részt vett: a gimnázium által rendezett március 15-iki ünnepélyen, április 5-ikén az intézeti hangversenyen és május 31-én a szepesváraljai síremlék leleplezési ünnepélyén.

IV. **Tornakör.** Elnöke Schermann Samu tanár. A főgimnázium kebelében fennálló „Tornakör“ 1907 szept. 16-án tartotta alakuló gyűlését.

Tisztviselők voltak: Heyszl József VIII. o. t. alelnök, Scholcz Imre VIII. o. t. jegyző, Szent-Iványi Ferenc VIII. o. t. pénztáros, Retter Emil VIII. o. t., Elsász Sándor VIII. o. t., Tóth József VII. o. t., Banasz József VII. o. t. előtornászok; kürtösök: Czeglédy Emánuel VII. o. t. és Zsindely János VII. o. t.; dobos: Thomka Gyula VII. o. t.

A kör tagjainak száma 37 volt. A tagsági díj 1 korona. A kör hetenként egyszer, kedden 4—5-ig tartotta rendes gyűléseit, szerdán és szombaton 1—3-ig pedig gyakorló óráit.

Az 1908. június 13-án tartott tornaünnepélyen versenydíjakat nyertek:

Futás: Heyszl József VIII. o. t. ezüstérmes, Andrasovszky Zoltán VI. o. t. ezüst érmes, Szentiványi Ferenc VIII. o. t. bronz érmes, Kleinberger Jenő VI. o. t. bronz érmes.

Magas ugrás: Heyszl VIII. o. t. 1'75 m. ezüst érmes, Andrassy János V. t. 1'70 m. ezüst érmes, Erdélyi VII. o. t. 1'55 m. bronz érmes, Andrasovszky Zoltán VI. o. t. 1'65 m. bronz érmes.

Távol ugrás: Szentiványi Ferenc VIII. o. t. 5'15 m. ezüst érmes, Andrasovszky Zoltán VI. o. t. 4'97 m. ezüst érmes, Heyszl József VIII. o. t. 5'05 m. bronz érmes, Kleinberger Jenő VI. o. t. 4'71 m. bronz érmes.

Súlydobás: Hajdu J. VII. o. t. 9'54 m. ezüst érmes, Andrassy J. V. o. t. 9'12 m. ezüst érmes, Tóth József VII. o. t. 8'96 m. bronz érmes, Kleinberger Jenő VI. o. t. 8'37 m. bronz érmes.

Szertornázás: Tóth József VII. o. t. ezüst érmes, Lovas János V. o. t. ezüst érmes, Elsász Sándor VIII. o. t. bronz érmes, Mados Mihály VI. o. t. bronz érmes.

Az 1907—1908. iskolai tanéven tartott ünnepélyek sorrendje.

Az aradi vértanúk halálának emlékére 1907 okt. 6-án rendezett ünnepélyt a Branyiszkón, a csatatéren emelt honvédemléknél tartotta meg az intézet. Az ünnepély műsora a következő volt:

- a) „Szózat“, énekli a gimnáziumi ifjuság.
- b) „Tizenhárom“ Váradi Antaltól, szavalja Langsfeld Géza VII. o. t.
- c) Alkalmi beszéd, tartja Heyszl József VIII. o. t.
- d) „Az aradi tizenhárom“ Palágyi Lajostól, szavalja Elsász Sándor VIII. o. t.
- e) Igazgató beszéde.
- f) »Himnusz“, énekli a gimnáziumi ifjuság.

II. A szabadságharcban a város területén elvérzett honvédek sírjánál 1907 nov. 1-én rendezett ünnepélynek műsora volt:

- a) „Himnusz“, énekli a gimnáziumi ifjuság.
- b) „Honvédek sírjánál“ Simonka Györgytől, szavalja Langsfeld Géza VII. o. t.
- c) Alkalmi beszéd, tartja Heyszl József VIII. o. t.
- d) „Honvédek sírja fölött“ Ábrányi Emiltől, szavalja Elsász Sándor VIII. o. t.
- e) „Szózat“, énekli a gimnáziumi ifjuság.

III. Petőfi ünnepélyét az önképző-kör 1908. január 11-én tartotta meg. Műsora a következő volt:

- a) „Himnusz“, énekli az gimnáziumi ifjuság.
- b) „Erdélyben“, Petőfi Sándortól, szavalja Jurcsó Andor VIII. o. t.
- c) Alkalmi beszéd, tartja Heyszl József VIII. o. t.
- d) „Az örült“, Petőfi Sándortól, szavalja Elsász Sándor VIII. o. t.
- e) „Szózat“, énekli a gimnáziumi ifjuság.

IV. Az 1908. évi március 15 ikén, délelőtt $\frac{1}{2}$, 11 órakor, az intézet dísztermében rendezett nemzeti ünnepélynek műsora volt:

- a) „Kossuth-induló“, énekli az ifjusági vegyeskar.
- b) „Nemzeti dal, Petőfi Sándortól, szavalja Idrányi Béla VIII. o. t.
- c) Ünnepi beszéd, tartja Heyszl József VIII. o. t.
- d) „Március 15“, Ábrányi Emiltől, szavalja Elsász Sándor VIII. o. t.
- e) „Himnusz“, énekli az ifjusági vegyeskar.

V. Az 1908. évi április 5-én, délután 3 órakor az intézet dísztermében rendezett jótékony célú *intézeti hangversenynek* műsora a következő volt:

1. Wallenstein M. Gyermekszimfónia. Vonós hármas, zongorán és gyermekhangszereken előadja az intézet több növendéke.
2. Az utolsó sor, írta Váradi A. Szavalja: Csatóry Gy. VII. o. t.
3. Beriot VIII. hangversenye. Hegedűn előadja: Langsfeld Géza VII. o. t.
4. A költő, írta Dezső József. Előadja: Idrányi Béla VIII. o. t.
5. Weber op. 32. Es-dur hangverseny. Zongorán játsza: Benigny Gyula VIII. o. t.
6. A holló, írta Poe Edgar. Szavalja: Elsász Sándor VIII. o. t.

7. Goltermann: Le rêve és Valse. Gordonkán játsza: Benigny Gyula VIII. o. t., szongorán kíséri: Zalud Dezső VI. o. t.

8. A mama kedvence, irta Rudnyánszky Gyula. Előadja: Kaas Ede br. VIII. o. t.

9. Lavotta János: A reményhez. („Földiekkal játszó“, Csokonai.) Éneklí az ifjusági dalkör.

VI. A dalkörnek 35 tagja 1908 évi május 31-én részt vett a szepesváraljai honvédemléknek felavatási ünnepélyén.

VII. Az 1908. évi június 13-ikán, délutáni 5 órakor az intézet tornaterén rendezett és nagy, díszes közönség jelenlétében megtartott tornaünnepélynek sorrendje volt:

1. Felvonulás.
2. Szabadgyakorlatok.
3. Katonai rendgyakorlatok.
4. Mintacsapat gyakorlatai.
5. Verseny.
6. Játék.
7. Elvonulás.

IX.

Tápintézet.

Gondnok: MARCSEK ANDOR tanár.

Az iglói ág. hitv. ev. főgimnázium által fentartott tápintézetbe az 1907/8-iki tanévben 164 tanuló (4-gyel több, mint az 1906/7-iki tanévben) vétetett föl. Ezek közül járt ebédre és vacsorára 143 (2-vel több), csak ebédre 21 (szintén 2-vel több). E beírt tanulók közül még az I. félévben kilépett 4, úgy hogy a tanév végén 160 tanuló nyert élelmezést a tápintézetben. Az összes beírt 164 tanuló közt volt 125 (ugyanannyi mint tavaly) gimnáziumi, 22 (3-mal több) polgári iskolai és 17 (1-gyel több) a helybeli faipari szakiskolát látogató tanuló. A 125 gimnáziumi tanuló az egyes osztályok szerint következőképen oszlik meg: Az I. osztályból volt 14 (6-tal több), a II-ből 13 (3-mal kevesebb), a III-ből 15 (3-mal több), a IV-ből 14 (1-gyel több), az V-ből 10 (13-mal kevesebb), a VI-ből 20 (4-gyel több), a VII-ből 21 (2-vel kevesebb), a VIII-ből 18 tanuló (4-gyel több, mint az 1906/7-iki tanévben). Vallásra nézve volt a 125 gimnáziumi tanuló közt: ág. hitv. ev. 39, ref. 30, róm. kath. 54 és izr. 2.

A Hubay-féle 40—40 koronás tápintézeti segélyben Schmör Aladár VIII. és Bázlik János VII. oszt. tanulók részesültek.

A gimnáziumi tanács az 1907/8-iki tanévre 27 tanulót 830 K tápintézeti díj elengedésében részesített. Elengedésben részesültek a VIII. osztályból: Andrasovszky József 40 K, Idrányi Béla 40 K és Schmör Aladár 50 K; a VII. osztályból: Bázlik János 30 K, Biró Dezső 30 K, Csátary Gyula 30 K és Némethy Béla 20 K; a VI. osztályból: Andrasovszky Zoltán 40 K, Hirschner József 10 K, Jesztrebényi Lajos 30 K és Schmör Guidó 25 K; az V. osztályból: Ambrózy Béla 30 K; a IV. osztályból: Krecskó Gyula 20 K, Kubicsár István 15 K, Neubauer Gyula 30 K és Thern Oszkár 30 K; a III. osztályból: Ballásch Mihály 20 K, Liptay Imre 25 K és Scherfel Zoltán 30 K; a II. osztályból: Mihalkó János 30 K, Pitzei Árpád 130 K, Terray Elek 20 K és Zathureczky István 30 K; végül az I. osztályból: Vas Sándor 25 K.

A gondnokság mindenek előtt arra ügyelt, hogy az ételek bár egyszerűek, de táplálók és ízletesen elkészítve legyenek. Az ebéd állott hetenként hatszor húsleves-, hús- és elegendő főzelékből, hetenként egyszer rántott burgonyaleves és galuskából, mindannyiszor pedig még 40 dekagramm rozskenyérből; vacsorakor volt hetenként kétszer gulyáshús, a többi estéken főzelék. Ezenkívül kaptak a tanulók havonként egyszer és a sátoros ünnepek alkalmával disznópecsenyét és havonként egyszer virslit a főzelékre.

Az országszerte uralkodó, de különösen városunkban nagy mértékben mutatkozó drágaság intézetünk pénzügyi helyzetének megzavarását idézte elő s különösen a liszt árának rendkívüli magassága okozta, hogy az első félévi számadás tetemes hiánnyal záródott. A gimnáziumi tanács ez oknál fogva 1908. február havában tartott tanácskozmányában szükségesnek látta, hogy a tápintézeti díjat a második félévre felemelje s tekintettel azon körülményre, hogy különösen a liszt árának rohamos emelkedése idézte elő a deficitet, egyformán emelte a tápintézeti díjakat 10 K-val úgy azokra, akik ebéd- és vacsorára járnak, valamint azokra is, akik csak ebédet kapnak a tápintézetben. Az 1908/9-iki tanévre a gimnáziumi tanács a díjakat következőleg állapította meg: ebéd- és vacsoraért fizetendő 130 K, csak ebédért 110 K egész évre, mely díjak azonban félévenként előre fizetendők.

Végül még kedves kötelességet teljesítünk, amidőn hálás köszönetet mondunk mindama jótevőknek, kik ifjuságunkról ez év folyamán sem feledkeztek meg. Hálánkat fejezzük ki Skultéty Ede műalmi igazgató és Ritter Sándor uraknak, kik a tavaszi multság alkalmával sörrel vendégelték meg ifjuságunkat. Kövessék példájukat mások is!

X.

Jelentés az érettségi vizsgálatról.

Az előző 1906—1907-ik iskolai évben 35 tanuló jelentkezett érettségi vizsgálatra. Mind a 35 tanuló készítette el minden érettségi vizsgálati dolgozatát legalább elégséges eredménnyel.

A szóbeli érettségi vizsgálaton, mely június 24—25-ig tartott, a követelményeknek jelesen felelt meg 7 tanuló még pedig: (Fleischer Gyula, Hodzsa Milos, Lux Ervin, Lipták János, Matolcsi Pál, Mega Sámuel és Zimmermann Arthur); a követelményeknek jól felelt meg 10, elégséges eredménnyel megfelelt 17 tanuló, egy tanuló pedig egy tantárgyból javító vizsgára utasított.

Az 1907—1908-ik tanévben a VIII. osztálynak évvégi vizsgálatait május 9—19-ig ejtettük meg. Május 21., 22. és 23-ik napjain folytak az írásbeli érettségi vizsgák.

A kitézött tételek voltak:

1. A magyar nyelv és irodalomból: Párhuzam Petőfi és Arany költészete között.

2. A latin nyelv és irodalomból: Jugurtha és Bocchus együttes támadást intéznek, de nehéz éjjeli harcban Marius megveri őket. Sallustius, Bellum jugurthinum 97-ik fej.

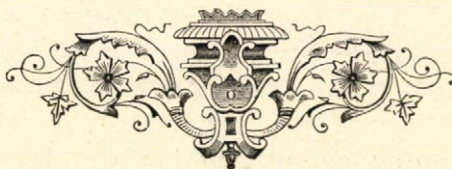
3. A mennyiségtanból:

$$\left. \begin{array}{l} a) 3.2x \times y - 5.2x - y = 182 \\ 5.2x \times y - 4.2x - y = 312 \end{array} \right\} \text{kitevő egyenlet rendszer megoldandó.}$$

b) Milyen távolban van a tengerparttól az a hadihajó, a melynek zászlórudját egy a tengerparton megmért 875 m. távolság egyik végpontjától $\alpha = 57^{\circ}36'$ másik végpontjától $\beta = 74^{\circ}35'4$ alatt látjuk?

A szóbeli érettségi vizsga június 23-án vette kezdetét és június 27-ig tartott. Eredményéről a jövő évi értesítőben számolunk be.

A felekezeti főhatóságnak 1908. évi május 2-án, 1332. sz. a. kelt intézkedésével az érettségi vizsgálatokhoz elnökül Gömöry János eperjesi ev. főgimnáziumi igazgató, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumnak 1908. évi május 22-én, 61966 sz. rendeletével pedig kormányképviselőül dr. Masznyik Endre pozsonyi theologiai akadémiai igazgató köldetett ki.

XI.

Jótekonysági rovat.

Főgimnáziumunk a lefolyt tanévben a következő jótéteményekben részesült:

1. A Szepesti XVI városi Takarékpénztár két 30 koronás ösztöndíjra 60 koronát adományozott.

2. Az iglói Takarékszövetkezet ösztöndíjra 40 koronát adományozott.

3. Pályadíjakra adományoztak a következő urak: dr. Wirtzfeld Béla kúnyhegyesi lakos 10 koronát, Förster Sándor 20 koronát, Jantner Oszkár 10 koronát, dr. Marschalkó Elemér 20 koronát, dr. Posewitz Samu 10 koronát, Schmor Oszkár 10 koronát, Széll Ödön 20 koronát, dr. Wesselényi Mátyás 20 koronát és dr. Wieland Aladár 10 koronát.

4. Az önképzőkörökben sikeres munkásságot tanúsított tanulóknak, valamint egyéb jó magaviseletű, szorgalmas, komoly irányú növendékeinknek jutalmaként daló kitüntetésére adakoztak: Bömisch Matild úrnő 10 kor., Dörner Gyula és Ritter Sándor urak 10—10 koronát; Jantner Armand és Schmal urak 5—5 koronát; Sztrelkó Károly, Bogsch Lajos, Pollák Jakab, Antal Samu, Friedmann Arnold, Fest Béla urak 4—4 koronát; Wagner László úr 1 koronát.

Azon kikötéssel, hogy az adományozott összeg $\frac{2}{3}$ részben a gimnáziumi tanulók jutalmazására, $\frac{1}{3}$ részben pedig a helybeli ev. polgári leányiskola növendékeinek jutalmazására fordíttassék, adakoztak: Münnich Kálmán, Folgens Kornel, Fabián László, dr. Teschler Antal, dr. Simenszky Sándor, Schmidt József, dr. Lorber Adolf és dr. Wesselényi Mátyás urak 10—10 koronát; Topscher György, dr. Walser Gyula, Széll Ödön, Marschalkó Elemér, Langsfeld Géza és Koromzay György urak 6—6 koronát;

dr. Wieland Aladár, Klein Aladár, Windt Imre, Ujlaki Jenő, Bartsch Gusztáv, Pákh Károly, dr. Rottenberg Márton, Ferenc Dávid urak 5—5 koronát;

Fest Ottó, Schivetz Lipót, Klug Ottó, Fest Aladár, Lehoczky Jenő, Jantner Aurél, Scherffel Aladár, dr. Singer Alfréd, Reich György, Rosenthal Vilmos,

Marcsek Aladár, Nadler Gyula, Scultety Ede urak 4—4 koronát; Glos E. urnó 4 koronát; Gál Vilmos, Ferenczi urak 3 koronát; Tasnády úr 2 koronát.

Az ifjuság nemes törekvéseinek pártfogói fogadják adományaikért a tanári karnak őszinte köszönetét, hálás elismerését.

Ösztöndíjak, jutalmak és egyéb segélyezések.

a) Ösztöndíjak.

1. A gróf Teleky-Róth Johanna-féle 70 koronás ösztöndíjat az ág. hitv. ev. egyetemes ösztöndíjosztó bizottságnak 1908 évi május hóban hozott határozata értelmében kapta: Schmör Aladár VIII. o. t.

2. A Tavasi Lajos-féle 100 koronás ösztöndíjat a tanári kar Benigny Gyula VIII. o. t. ítélte oda.

3. A Scholcz-Kailing Amanda-féle 80—80 koronás ösztöndíjat a gimnáziumi tanács Andrasovszky József VIII. o. t. és Schermann Szilárd III. o. t. ítélte oda.

4. A Pákh Károly-féle 90 koronás ösztöndíjat Idrányi Béla VIII. o. t. kapta.

5. A Dobos Kálmán-féle 80 koronás ösztöndíjat a gimnáziumi tanács Andrasovszky Zoltán VI. o. t. ítélte oda.

6. A Schwartz Károly-féle 44 koronás ösztöndíjat a gimnáziumi tanácsnak határozata szerint kapta: Bázlik János VII. o. t.

7. A Szontágh Lajos-féle 40 koronás ösztöndíjat nyerte Liptai Imre III. o. t.

8. Az Iglói izraelita hitközség 40 koronás ösztöndíját kapta Kircz Arthur VI. o. t.

9. A Hubay Miksa-féle 80 koronás ösztöndíjból nyertek 40—40 koronát: Marcsek János IV. o. t. és Stromp Iván IV. o. t.

10. A Hubay Miksa-féle 40—40 koronás tápintezeti segélyben részesültek: Schmör Aladár VIII. o. t. és Bázlik János VII. o. t.

11. Az Ujlaki Jenő-féle 40 koronás ösztöndíjat a gimnáziumi tanács Wolf Béla III. o. t. ítélte oda.

12. A Payer Jenő-féle 40 koronás ösztöndíjból nyertek 20—20 koronát: Karoliny Lajos I. o. t. és Vas Sándor I. o. t.

13. A dr. Münnich Aurél-féle 16 koronás ösztöndíjat a tanári kar Ambrózy Béla V. o. t. ítélte oda.

14. A Fischer Miklós-féle 30 koronás ösztöndíjat a tanári kar Marcsek Zoltán II. o. t. ítélte oda.

15. A Scholtz József-féle 8 koronás ösztöndíjat Scholtz Dezső II. o. t. kapta.

16. A Buzás Lajos-féle 8 koronás ösztöndíjat a gimnáziumi tanács Fröhlich János III. o. t. ítélte oda.

17. A Fest Imre-féle 8 koronás ösztöndíjat a gimnáziumi tanács Kiss Lajos III. o. t. (Tiszadorogma) ítélte oda.

18. Az özv. Münnich Adolfné született Ritter Julia-féle 16 koronás ösztöndíjat kapta Mihalkó János II. o. t.

19. A Fromhold Arthur-féle 8 koronás ösztöndíjat kapta Kiss Ernő IV. o. t.

20. A Feigenbaum József-féle ösztöndíjból kaptak 100—100 koronát: Tobiás Lajos VIII. o. t. és Zimmermann Emil VIII. o. t.

21. A húsz éves jubileumi alapítvány 40 koronás ösztöndíját az 1906/7. iskolai évben kapta Lipták János VIII. o. t. Az 1907/8-ik évre eső ösztöndíj az érettségi vizsga után fog kiosztatni.

22. A Guhr Márton-féle 32 koronás ösztöndíjat kapta Langsfeld Géza VII. o. t.

23. A Szepesi XVI városi Takarékpénztár adományából 30—30 koronás ösztöndíjat nyertek: Balasch Mihály III. o. t. és Késmárszky Tivadar IV. o. t.

24. Az Iglói Takarékos és Hitelintézet adományából 20—20 koronás ösztöndíjat nyertek: Marton Kálmán III. o. t. és Gálik Gusztáv IV. o. t.

25. A Schwarz Lajos-féle 24 koronás ösztöndíját az 1906—1907-ik iskolai évben kapta Matolcsi Pál VIII. o. t. Az 1907—1908-ik tanévre eső ösztöndíj az egyháztanácsnak határozata alapján fog kiosztatni.

26. Az ifjuság jutalmazására gyűjtött összegből 55 kor. jutalomdíjban részesült: Klein Oszkár VII. o. t.

27. A besztercebányai tankerület középiskolái által Dunay Ferenc volt tankerületi főigazgató emlékezetére létesített Dunay Ferenc-féle 46 koronás ösztöndíjat a tanári kar Ocsenda Kálmán III. o. tanulóknak ítélte oda.

28. A Wirtzfeld Béla-féle pályadíjat nyerte Heyszl József VIII. o. t.

Az Ifjusági Segélyalap évi kamataiból a tanári kar az 1906—1907. iskolai évben 164 korona 50 fillér erejéig 12 szegénysorsu tanulót és az 1907—1908-ik tanévben 193 korona 50 fillér erejéig 13 szegénysorsu tanulót látott el téli öltönyvel és részesített különféle támogatásban.

b) Könyvjutalmakban részesültek.

Heyszl József VIII. o. t. Vörösmarty életrajza (Gyulai Páltól).

Elsász Sándor VIII. o. t. Petőfi összes költeményei.

báró Kaas Ede VIII. o. t. Jókai önmagáról.

Idrányi Béla VIII. o. t. Ábrányi Emil költeményei.

Jurcsó András VIII. o. t. Goethe. Iphigenia Taurisban.

Schmör Aladár VIII. o. t. Jakab Ödön. Árgirus.

Banasz József VII. o. t. Kisfaludy Sándor összes költeményei 2 kötetben.

Langsfeld Géza VII. o. t. Deák Ferencz. Gondolatok.

Müller Izidor VII. o. t. Arany János élete és munkái.
 Molnár Jenő VII. o. t. Endrődy Sándor költeményei.
 Jelinek Lipót VII. o. t. Jules Verne. A föld felfedezése.
 Schmör Guido VI. o. t. Vörösmarty Mihály élete és költészete.
 Szaxun Endre VI. o. t. Kölcsey Ferencz. Parainesis.
 Förster Miklós V. o. t. Endrődi Sándor. Bokréta a magyar népköltészet termékeiből.

Schmidt Bruno V. oszt. Münnich Sándor. Igló város története.
 Marcsek Aladár V. o. t. Münnich Sándor. Igló város története.
 Langsfeld György V. o. t. May Károly. A sivatagon keresztül kasul.
 Gottlieb Ernő IV. o. t. Dr. Szabó Károly. A Rio de la Plata mentén.
 Stojanov Tivadar IV. o. t. May Károly. A Balkánon.
 Neubauer Gyula IV. o. t. Pap János. Képes természetrajz.
 Kubicsár István IV. o. t. Hatszáz magyar nemzeti dal
 Gréb Vilmos IV. o. t. Jászai Rezső. Utirajzok és tanulmányok.
 Folgens Aladár IV. o. t. Donászy Ferencz. Egy magyar diák élete Mátyás király korában.

Benigny Andor III. o. t. Tóth Sándor. Az utolsó kurucz.
 Ebergényi Miksa III. o. t. Cooper. A vadnyugaton.
 Kasprák Béla III. o. t. Donászy Ferencz. Egy magyar diák élete Mátyás király idejében.

Lipták Arthur III. o. t. Abonyi. A történelem hősei.
 Molnár Béla III. o. t. Zemplényi Gyula. A floridai kalandhősök.
 Ritter Gyula III. o. t. Gyászos idők. Hősi tettek. Irták: Szatmáry K. és Tóth. S.

Singer Ernő III. o. t. Laurie. Deákélet Angolországban.
 Széll Ödön III. o. t. Donászy Rejtélyek a történelemből.
 Vitkovszky Pál III. o. t. Hampelné. Elbeszélések a görög világból.
 Flachbarth Ernő II. o. t. Kemény György. Az elefántok földjén.
 Gánóczy Mihály II. o. t. Tóth Sándor. Az utolsó kurucz.
 Wesselényi István II. o. t. Erődi Béla A Fáraók országában.
 Teschler Imre II. o. t. Kemenczky Kálmán. Tengeren innen, tengeren túl.

Schwartz Károly II. o. t. Treller Ferencz. Az indiánok réme.
 Zathureczky István II. o. t. Vaday József. Protestáns jellem.
 Hensch Aladár I. o. t. Vaday József. Protestáns jellem.
 Koromzay Frigyes I. o. t. Vaday József. Protestáns jellem.
 Rosenthal Aurél I. o. t. Földes Gézá. A búrok magyar vitéze.
 Noge Ernő I. o. t. May Károly. A medvevadász.
 Jaeger Ede I. o. t. Radó Vilmos. Magyar népmondák.
 Hopkó Pál I. o. t. Vaday József. Protestáns jellem.
 Balló Lajos VII. o. t. Széchenyi István válogatott munkái 2 kötetben.

Kuszi Adolf VII. o. t. báró Eötvös József. A XIX. század uralkodó eszméi.
Pálka Géza II. o. t. Vaday József. Protestáns jellem.
Stojanov György II. o. t. Vaday József. Protestáns jellem.

Tápitézeti díjak elengedése.

A gimnáziumi tanács 27 tanulónak 830 koronát engedett el az előirt díjakból.

Tandijelengedésben részesültek :

a VIII. osztályból: Andrasovszky József 15 K., Benigny Gyula 15 K. és Schmör Aladár 30 K.;

a VII. osztályból: Bázlik János 10 K., Csatáry Gyula 15 K., Klein Oszkár 10 K. és Molnár Jenő 10 K.;

a VI. osztályból: Andrasovszky Zoltán 15 K. és Schmör Guido 10 K.;

az V. osztályból: Ambrózy Béla 15 K.;

a IV. osztályból: Késmárszky Tivadar 10 K., Kubicsár István 5 K., Marcsek János 58 K., Neubauer Gyula 10 K., Stromp Iván 58 K. és Thern Oszkár 5 K.;

a III. osztályból: Balásch Mihály 10 K., Benigny Andor 15 K., Durbán Ferencz 58 K., Kasprák Béla 5 K., Liptay Imre 15 K., Marton Andor 58 K., Marton Kálmán 58 K., Orosz Dezső 58 K., Ocsenda Kálmán 10 K., Scherfel Zoltán 5 K., Schermann Szilárd 58 K. és Wolf Béla 15 K.;

a II. osztályból: Marcsek Zoltán 58 K., Mihalkó János 10 K., Schölcz Dezső 5 K. és Schwartz Károly 10 K.;

az I. osztályból: Dajka László 58 K. és Vas Sándor 5 K.

Azonkívül 6 kánens 348 K. erejéig részesült tandijelengedésben.

A tandijelengedés tehát összesen 1160 K.-t tesz ki.

Az 1907—1908-ik iskolai évben a tanulók segélyezésére és jutalmazására a következő összegeket fordítottuk :

1. Tandijelengedés	1160 K.
2. Tápitézeti segélyezés	830 „
3. Ösztöndíjakra fordítottunk	1463 „
4. Jutalom- és pályadíjakra	420 „
5. Az ifjúság egyéb segélyezésére	193 K. 50 f.

Összesen: 4066 K. 50 f.

Statisztikai kimutatás a középiskola tanulóiról.

A tanulók száma osztályonként										A tanulók között				
és pedig	az I.	a II.	a III.	a IV.	az V.	a VI.	a VII.	a VIII.	összesen	nyil- vános	magán	egész	fél	tandíj- mentes
	o s z t á l y b a n									tanuló		tandíjfizető		
a tanév elején	59	49	59	53	31	52	45	43	391	374	17	—	—	—
a tanév végén	59	48	59	52	29	52	43	43	385	368	17	346	25	14

A tanulók közt vallásra nézve volt									A tanulók közt anyanyelvre volt							A tanulók nyelvismeret tekint.			
és pedig	ág. hitv. ev.	ref.	róm. kath.	gör. kath.	gör. keleti	unitárius	izraelita	összesen	magyar	német	román	tót	szerb, horvát	rutén	más nyelvű	összesen	csak az iskola		hány beszélte a magyar nyelvet általában?
	magyar főtan- nyelvét																német se- géd tan- nyelvét	beszélte	
a tanév elején	108	56	158	7	1	—	61	391	239	127	—	25	—	—	—	391	124	—	391
a tanév végén	106	54	156	7	1	—	61	385	234	127	—	24	—	—	—	385	124	—	385

A tanulásban tett előmenetelről

és pedig	a rendes tárgyakat véve								Összesen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
	osztályban								
minden tantárgyból jeles	2	3	3	—	—	2	2	6	18
minden tantárgyból legalább jó	7	9	13	11	3	3	3	3	52
minden tantárgyból legalább elégséges	37	28	30	28	16	36	30	32	237
egy tantárgyból elégtelen	4	1	6	3	6	8	4	—	32
két tantárgyból elégtelen	4	6	3	6	3	2	1	—	25
több tantárgyból elégtelen (az osztály ismétlésére utasítva)	5	1	2	2	—	—	2	1	13
vizsgálatlan maradt	—	—	2	2	1	1	1	1	8
osztályonként összesen	59	48	59	52	29	52	43	43	385

A tanulók által elkövetett mulasztási esetekről

és pedig	az I. oszt.		a II. oszt.		a III. oszt.		a IV. oszt.		az V. oszt.		a VI. oszt.		a VII. oszt.		a VIII. oszt.		Hány tanuló nem mulasztott?
	igazolt	nem igazolt	igazolt	nem igazolt	igazolt	nem igazolt	igazolt	nem igazolt	igazolt	nem igazolt	igazolt	nem igazolt	igazolt	nem igazolt	igazolt	nem igazolt	
egész éven át	861	—	647	—	527	1	624	1	579	—	663	2	755	—	810	—	90

A tanulók szülői közt polgári állásra nézve volt a tanév elején

Östermelő			Iparos			Kereskedő és vállalkozó			Tisztviselő			Katona	Más értelmiségi (orvos, ügyvéd, lelkész, tanár, tanító, mérnök, író stb.)	Személyes szolgálatból élő (munkás, napszámos, szolgálta stb.)	Magánzó (nyugdíjas vagy tőkéjének jövedelméből élő)	Összesen
nagybirtokos és bérlő	kisbirtokos és bérlő	alkalmazott	nagyiparos	kisiparos	alkalmazott	önálló	nagykereskedő	kiskereskedő	alkalmazott	köztisztviselő (állami, hatósági)	magán és társulati					
18	43	10	7	40	1	15	42	—	58	76	7	61	5	8	391	

A tanulók életkorát tekintve														Az 1868. XXXVIII. népkolai t.-c. I. § szempontjából véve a középiskola tanulói közt hány volt összesen a tanév végén																	
és pedig	az I. oszt.		a II. oszt.		a III. oszt.		a IV. oszt.		az V. oszt.		a VI. oszt.		a VII. oszt.		a VIII. oszt.		9	10	11	12	13	14	15								
	9—10	11—12	10—11	12—13	11—12	13—14	12—13	14—15	13—14	15—16	14—15	16—17	15—16	17—18	16—17	18—19															
	éves	idősebb	éves	idősebb	éves	idősebb	éves	idősebb	éves	idősebb	éves	idősebb	éves	idősebb	éves	idősebb															
a tanév végén	9	44	6	7	38	3	8	43	8	10	34	8	6	18	5	6	34	12	7	27	9	5	30	8	—	35	51	57	43	38	43

A tanulók között honosságra nézve volt							A tanulók egészségi állapota					A tanulók erkölcsi állapota										
és pedig	helybeli	megyebeli	magyarországi más megye	fiumei	horvát-szlav.	együttvéve hány?	külföldbeli	összesen	és pedig	hány betegségi eset volt?			halálal végződő	balesetből származó haláleset	hány tanuló kapott		hány fegyelmi eset volt?					
										könnyű	súlyos	járványos			jó	rossz	igazgatói megrovással	tan. tanácskozm. megrovással	cons. abscondi	kizárás		
a tanév elején	139	80	167	—	—	—	5	391	egész	165	16	—	—	—	334	30	—	—	3	—	—	—
a tanév végén	138	80	162	—	—	—	5	385	éven át	165	16	—	—	—	334	30	—	—	3	—	—	—

A kötelező tantárgyakban

Tantárgy	Hány tanuló nyert											
	az I.				a II.				a III.			
	osztályban											
	jelas	jó	elégséges	elégtelen	jelas	jó	elégséges	elégtelen	jelas	jó	elégséges	elégtelen
osztályzatot?												
Vallás tan	12	20	25	2	14	19	15	—	19	15	22	1
Magyar nyelv	6	15	33	5	9	16	23	—	17	12	25	3
Latin nyelv	4	12	34	9	4	12	26	6	7	15	24	11
Görög nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Görögpótló magyar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Német nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	15	11	28	3
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	21	12	24	—
Földrajz	9	14	32	4	10	13	23	2	13	21	23	—
Természetrajz	9	20	27	3	11	17	20	—	—	—	—	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mennyiségtan	7	15	29	8	6	17	21	4	4	17	34	2
Rajzoló mértan	6	11	34	8	7	10	27	4	12	9	33	3
Görögpótló rajz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bölcsészeti előtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vizsgázott :	59				48				57			

tett előmenetelről.

Hány tanuló nyert																			
a IV.				az V.				a VI.				a VII.				a VIII.			
osztályban																			
jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen
osztályzatot?																			
19	10	20	1	10	7	11	—	19	17	15	—	19	10	13	—	12	22	8	—
13	19	18	—	5	11	12	—	6	26	19	—	8	15	17	2	8	18	16	—
8	10	24	8	—	6	16	6	6	6	33	6	9	12	19	2	8	12	21	1
—	—	—	—	1	4	1	—	7	9	7	—	3	5	6	—	6	5	8	—
—	—	—	—	5	11	6	—	11	14	3	—	4	12	12	—	3	13	6	1
8	13	24	5	5	8	15	—	8	19	23	1	5	16	18	3	10	18	13	1
12	16	22	—	5	8	14	1	14	17	18	2	13	14	13	2	13	11	18	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	14	27	2	4	8	14	2	8	19	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	14	22	1	7	10	24	1
—	14	30	6	—	8	17	3	2	5	42	2	2	5	32	3	6	6	30	—
13	10	25	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	6	2	14	—	3	10	15	—	3	11	14	—	8	5	10	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	13	18	—
50				28				51				42				42			

A tanulóknak létszáma a szülőknek lakóhelye szerint:

Iglói	139	Arad megye	3
Szepes megye	80	Heves megye	3
Liptó megye	27	Nyitra megye	2
Abauj-Torna megye	25	Hunyad megye	1
Borsod megye	14	Szatmár megye	1
Pest megye	12	Beszterce-Naszód megye	1
Bihar megye	11	Hont megye	1
Trencsén megye	9	Fehér megye	1
Turóc megye	9	Moson megye	1
Zemplén megye	8	Ugocsa megye	1
Sáros megye	7	Torontál megye	1
Árva megye	7	Bereg megye	1
Szabolcs megye	6	Hajdu megye	1
J.-N.-K.-Szolnok megye	5	Szilézia	5
Ung megye	4		
Gömör megye	5		
			Összesen 391

A jövő 1908—1909-ik tanévre vonatkozóak.

1908 évi aug. 31-én lesznek a felvételi-, pótló és javítóvizsgálatok.

A beiratások szeptember 1. 2., 3 és 4-én lesznek.

Az iskolai évnek ünnepélyes megnyitását szeptember 5.-ére, reggeli 8 órára tűztük ki.

A rendes tanítás szeptember 7-én veszi kezdetét.

A gimnázium első osztályába lépő tanulók születési bizonyítvánnyal tartoznak igazolni, hogy életük kilencedik évét betöltötték. Minden tanuló kivétel nélkül tartozik a beiratás alkalmával az előző évről szóló iskolai bizonyítványt előmutatni.

A helybeli tanulók évi tandíja 50 kor., mellékdíjak (beiratási díj 2 kor., könyvtárra, értesítőre 4 kor., bizonyítványdíj 2 kor.) 8 kor., összesen 58 kor.

A vidéki tanulók évi tandíja 60 kor., mellékdíjak (beiratási díj 2 kor., könyvtárra, értesítőre 4 kor., bizonyítványdíj 2 kor.) 8 kor., összesen 68 kor.

A hitoktatói díjakat a tanév elején a gimn. pénztárban kell lefizetni.

Az 1894. évi XXVII. t.-c 3. §. c) pontja értelmében minden tanuló az országos tanári nyugdíjalap javára 6 koronát a beiratás alkalmával tartozik fizetni

Gimnáziumi pénztáros Marcsek Andor tanár úr.

A mellékdíjak, az országos tanári nyugdíjintézetre fizetendő 6 kor. és a tandíjnak első fele a beiratás alkalmával, a tandíjnak második fele pedig február 1-én fizetendő.

Szabadkézi rajz és festészetben mint rendkívüli tantárgyban nyerhetnek gimnáziumi tanulók az intézeti épületben oktatást. A hetenkénti 2 óráért egész évre fizetendő díj 10 korona.

A francia nyelvből mint rendkívüli tantárgyból a tanulók a III-ik osztálytól kezdve nyerhetnek oktatást. A hetenkénti 2 óráért egész évre fizetendő díj 20 korona.

A tápintézetbe való felvételre nézve figyelembe veendő a következők:

a) A felvételt a tápintézetbe valláskülönbség nélkül az igazgató és tápintézeti gondnok eszközlik.

b) A tápintézeti díj egész évre ebéd és vacsoráért 130 kor., csak ebédért 110 kor. A díj első fele a felvételnél, a második fele február 1-én a tápintézeti gondnoknál fizetendő, különben az intézetből való kizárás kellemetlenségének teszi ki magát a tanuló.

c) Minden tápintézeti tanuló a fennálló intézeti szabályokhoz alkalmazkodni tartozik.

d) A tápintézeti díj részbeni elengedéseért augusztus hó 15-ig nyújtandók be a folyamodványok az igazgatónál, szegénységet és jeles vagy jó előmenetelt igazoló iskolai bizonyítvánnyal felszerelve és bérmentesen küldve.

Azoknál, kik a múlt tanévben is részesültek elengedésben, elegendő a folyamodvány beküldése bizonyítvány nélkül. A kitűzött határidőn túl érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Tápintézeti gondnok *Marcsek Andor* tanár úr.

A tandíj részbeni elengedéseért folyamodhatnak a szegénységüket kellőleg igazoló, jó magaviseletű és legalább jó előmenetelű tanulók. A folyamodványok benyújtásának határideje a folyó tanév január 15-ike. A folyamodványok az igazgatónál nyújtandók be.

Azon tisztelt szülők tájékoztatására, kik a helyi viszonyokat nem ismerik, közölhetjük:

a) teljes ellátásért fizetnek a tanulók 32, 36, 40, 60, 80, 90 koronát havonként;

b) lakásért reggelivel, mosással, takarítással (téli fűtéssel), havonként 12—14 koronát;

c) azok, kik csak ebédre járnak a tápintézetbe, az ebéden kívül teljes ellátásért 26—21 koronát fizetnek havonként. A szülőknek, mielőtt ellátásba vagy lakásra elhelyeznék a tanulókat, ez iránt az intézeti igazgatóval vagy osztálytanárral kell érintkezésbe lépniök, nehogy a tanulók meg nem felelő helyre jussanak.

Zongora (zene-) tanításért fizetnek egy-egy óráért 160—180 fillért a tanulók.

A főgimnáziumi tanulók havonként 4 koronáért alapos oktatást nyerhetnek hegedű-játékban az intézeti énektanártól.

Az 1890. évi XXX. t.-c. értelmében gimnáziumi tanulók a görög nyelv és irodalom tanulására nem köteleztetnek, ha a görög nyelv és irodalom helyett a törvény 2. §-ában megnevezett tantárgyakban nyernek az illető gimnáziumban a tanterv által megszabott rendes oktatást.

A görög nyelv és irodalom helyett ekkép választott tantárgyak az ezekre jelentkező tanulókra nézve kötelezők s az e tárgyakban való előmenetelök a

többi rendes tantárgyakban tanúsított előmenetelökkel egyenlő értékű beszámoló alá esik.

Azon tantárgyak, melyekből a gimnáziumi tanulók a görög nyelv és irodalom helyett rendes oktatást nyernek, a következők:

a) a magyar irodalom bővebb megismertetése, kapcsolatban a görög remekírók műveinek ismertetésével magyar fordításban s a görög irodalom és művelődéstörténet alapvonalai;

b) a rajz (mérési és szabadkézi rajz).

Ha oly tanuló, ki már egy vagy több osztályban görög nyelvet és irodalmat tanult, akár átlépés esetében, akár ugyanazon intézet kebelében a görög nyelv és irodalom helyett tanított tantárgyakban való oktatásra jelentkezik, az illető tantárgyakban amaz intézet megelőző osztályaiban elvégzett tananyagból fölvételi vizsgálatot tartozik tenni.

Viszont a görög nyelv és irodalom illető tananyagából tartozik fölvételi vizsgálatot tenni az a tanuló is, aki azután jelentkezik a görög nyelv és irodalom tanulására, miután már egy vagy több osztályban az imént felsorolt görög-pótló tantárgyakat tanulta.

Az 1883. évi XXX. t.-c. 26. §-a akként módosított, hogy gimnáziumi tanulók, akik a görög nyelv és irodalom helyett a görög-pótló tantárgyakból nyertek rendes oktatást, habár le is tették az érettségi vizsgálatot, a tudományegyetemnek és egyéb főiskolák hittudományi karára vagy azok nyelvészeti, bölcsészeti és történelmi szakosztályaira nem bocsáthatók.

Ha azonban a görög nyelv és irodalomból pótló érettségi vizsgálatot tesznek, a főiskolák összes fakultásai előttük nyitva állanak.

Ezen törvényes intézkedés értelmében a görög nyelvi irány előképzést ad a tanulóknak a jogi, orvosi, papi, tanári, mérnöki, bányászati, erdészeti, gazdasági, katonai pályákra, de különösen szükséges azoknak, kik nyelvészeti pályára szándékoznak lépni vagy papi tanulmányaikat nem papnevelő intézetben, hanem az egyetem theologiai fakultásán kívánják végezni.

A görög nyelv helyett választott irány előképzést ad a tanulóknak jogi, orvosi, tanári (kivéve a nyelvészeti, bölcsészeti és történelmi szakokat), mérnöki, bányászati, erdészeti, gazdasági, katonai, tengerészeti pályákra, de különösen ajánlatos azoknak, kik mérnöki, bányászati, erdészeti, gazdasági, katonai, tengerészeti pénzügyi, vasúti, póstai, magánhivatalnoki pályára kívánnak lépni.

A főgimnáziumi tanfolyam választásánál tekintetbe veendő a tanuló lelki tehetsége is. Oly tanuló, ki a nyelvekben nagyobb előmenetelt tanúsít, mint a mennyiségben és természettudományokban, válasza jövő tanéveire a görög nyelvet, ellenben oly tanuló, ki nagyobb tehetséget és hajlamot tanúsít a reáliákra, mint nyelvekre, vagy ki a latin és német nyelvben nehézségekkel küzd, kevésbé fogja kockáztatni tanulmányi előmenetelét, ha görög-pótló tanfolyamra iratkozott be.

A javító vizsgálatokat illetőleg tudomásul szolgáljon: az egy tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott tanulók a tanári testület engedélyével, két tantárgyból a felekezeti hatóság engedélyével tehetnek javító vizsgálatot. A folya-

modványok *folyó évi július hó 1-ig* az itteni főgimnázium igazgatóságánál nyújtandók be. A javító vizsgálatnak más intézetnél való letetésére a felekezeti főhatóság adhat engedélyt.

Végre az 1887. évi XXII. t.-c. 12. §-a értelmében mindazon tanulók, kik életök 12. évét betöltötték, csak akkor fognak véglegesen felvétetni a gimnáziumba, ha igazolják, hogy védhimlővel újraoltattak vagy az újraoltás alól törvényszerű módon felmentettek.

Tartalomjegyzék.

	Oldal
I. Adatok az intézetnek 1907—1908. tanévi történetéhez — — — — —	3
II. A tanév folyama alatt a gimnáziumi igazgatósághoz érkezett fontosabb iratok	14
III. A főgimnáziumi tanácsnak tagjai az 1907—1908. tanévben — — — — —	24
IV. Az 1907—1908. tanévben követett tanterv átnézete — — — — —	25
V. Tanári személyzet — — — — —	27
VI. Jelentés az osztályok tanulóiról és végzett tananyagáról — — — — —	29
VII. Tanszergyűjtemények állapota és gyarapodása — — — — —	56
VIII. Önképző-körök és azok tevékenysége — — — — —	65
IX. Tápintézet — — — — —	71
X. Jelentés az érettségi vizsgálatról — — — — —	73
XI. Jótékonyági rovat — — — — —	75
XII. Statisztikai kimutatás a középiskola tanulóiról — — — — —	80
XIII. A jövő 1908—1909. tanévre vonatkozók — — — — —	87

